


ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตักผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยและ  
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น



นางสาวศิรธา จุฑารัตน์

สถาบันวิทยบริการ


วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF CRYSTAL – BASED INSTRUCTIONAL MODEL ON THAI LITERATURE  
LEARNING ACHIEVEMENT AND CRITICAL READING ABILITY  
OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS



Miss Sitara Jutharat

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for  
The Degree of Master of Education Program in Teaching Thai  
Department of Curriculum, Instruction and Technology Education

Faculty of Education,  
Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อ  
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยและความสามารถ  
ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา  
ตอนต้น

โดย

นางสาว ศิรรา จุฑารัตน์

สาขาวิชา

การสอนภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คนบดีคณะครุศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา เขี่ยมอรรถพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(อาจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์)

..... กรรมการ  
(อาจารย์ ดร. พรทิพย์ แข็งขัน)

สภามหาวิทยาลัย  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริรา จุฑารัตน์: ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิพนธ์วรรณคดีไทยและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (EFFECTS OF CRYSTAL – BASED INSTRUCTIONAL MODEL ON THAI LITERATURE LEARNING ACHIEVEMENT AND CRITICAL READING ABILITY OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS)

อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร.สร้อยสน สกลรักษ์, 158 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก 2) ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับการสอนแบบปกติ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับการสอนแบบปกติ และ 4) ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 47 คน กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม สอนโดยการสอนแบบปกติ ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 2 คาบต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิติ.....ศิริรา จุฑารัตน์  
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ศิริรา จุฑารัตน์  
ปีการศึกษา 2549

## 4783739627 : MAJOR TEACHING THAI

KEY WORD: CRYSTAL – BASED INSTRUCTIONAL MODEL / THAI LITERATURE LEARNING ACHIEVEMENT / CRITICAL READING ABILITY

SITARA JUTHARAT : EFFECTS OF CRYSTAL – BASED INSTRUCTIONAL MODEL ON THAI LITERATURE LEARNING ACHIEVEMENT AND CRITICAL READING ABILITY OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISOR : SOISON SAKOLRAK, Ph. D. 158 pp.

The aims of this research were to compare 1) Thai literature learning achievement of lower secondary school students before and after they have been taught by Crystal-Based Instructional Model 2) Critical reading ability of lower secondary school students before and after they have been taught by Crystal-Based Instructional Model 3) Thai literature learning achievement of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model with those taught by conventional instruction 4) Critical reading ability of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model with those taught by conventional instruction. The subjects were two classes of lower secondary school students purposefully selected at Mathayom Wat Sing, Bangkok in the academic year 2006. There were 47 students in each class; one class was sampled to be the experimental group taught by Crystal-Based Instructional Model; and the other was the controlled group taught by conventional instruction. Each group was taught 2 periods a week for 10 weeks. The data collecting instruments were 1) The experimental lesson plans on Crystal-Based Instructional Model and conventional lesson plans 2) Thai literature learning achievement test and critical reading ability test. The data were analyzed by arithmetic mean ( $\bar{X}$ ), standard deviation (s) and t-test.

The research results revealed that:

1. Thai literature learning achievement of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model was significantly higher than before receiving the instruction at the level of .05.
2. Critical reading ability of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model was significantly higher than before receiving the instruction at the level of .05.
3. Thai literature learning achievement of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model was higher than those taught by conventional instruction at the .05 level of significance.
4. Critical reading ability of lower secondary school students taught by Crystal-Based Instructional Model was higher than those taught by conventional instruction at the .05 level of significance.

Department: Curriculum, Instruction and Educational Technology

Field of study: Teaching Thai

Academic year: 2006

Student's signature..... *Sitara Jutharat*

Advisor's signature *Soison Sakolrak*.....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างสูงของ อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำและตรวจทานแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆของการวิจัยอย่างยิ่ง ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา เขี่ยมอรรถพรพรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พรทิพย์ ศิริสมบูรณเวช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ไชสิริ ปราโมช ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี ที่สละเวลาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิจัยพร้อมกันนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะครุศาสตร์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าให้กับผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนปากเกร็ดที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆทุกคนที่ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อข้อมูลด้านต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่เป็นกำลังสำคัญยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณสำหรับความห่วงใย คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดการเรียน ขอคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนสำหรับกำลังใจตลอดการศึกษา

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	8
4. สมมติฐานของการวิจัย.....	8
5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
7. ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทยและการสอนวรรณคดีไทย.....	13
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	26
3. รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก.....	32
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
1. การศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
4. การดำเนินการทดลองสอนและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

บทที่	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1.....	79
ตอนที่ 2.....	80
ตอนที่ 3.....	81
ตอนที่ 4.....	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
1. สรุปผลการวิจัย.....	85
2. อภิปรายผลการวิจัย.....	86
3. ข้อเสนอแนะ	
3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน.....	89
3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป.....	90
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	100
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	102
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย.....	112
ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ.....	114
ภาคผนวก ง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย.....	115
แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	124
ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้.....	137
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	158



## สารบัญญัตราง

ตาราง		หน้า
1	การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง..	40
2	การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน.....	45
3	แสดงสาระการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทย.....	67
4	แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	67
5	เนื้อหาของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย.....	71
6	แสดงทักษะต่างๆที่วัดโดยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ.....	71
7	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการ ทดลองสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มทดลอง.....	79
8	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนเรียนของ ผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตคผลึก.....	80
9	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการ ทดลองสอนระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตคผลึกกับ การสอบแบบปกติ.....	81
10	แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนเรียน ระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตคผลึกกับการสอบแบบ ปกติ.....	82

## สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 62



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดี เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งถ่ายทอดความคิดและสะท้อนภาพชีวิต สังคม ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อของคนในชาติ อีกทั้งยังแสดงถึงภูมิปัญญาของชาติ ดังที่ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา (2544: 10) กล่าวว่าวรรณคดีเป็นการแสดงออกของความเจริญทางด้านจิตใจและสติปัญญาของคน ดังนั้นวรรณคดีจึงถือเป็นเครื่องแสดงความสามารถของชนในชาติ ชาติที่เจริญแล้วเท่านั้นที่จะสามารถสร้างสรรค์วรรณคดีขึ้นมาเป็นสมบัติประจำชาติของตนได้ นอกจากนี้ ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529: 11) ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของวรรณคดีในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ว่า

วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง และยังทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมอื่นอีกด้วย ดังเราจะเห็นว่าการศึกษาวรรณคดีนั้น เราได้เรียนรู้วัฒนธรรมแขนงต่างๆ และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชาติอย่างละเอียดละออ ยิ่งไปกว่าที่กล่าวไว้ในวิชาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทำให้เราเข้าใจวรรณคดี และวรรณคดีทำให้เราเข้าใจมนุษย์ในวัฒนธรรมเดียวกันอย่างลึกซึ้ง

แม้ว่าการเรียนวรรณคดีจะไม่เกิดประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง แต่การเรียนวรรณคดีก็มีความสำคัญ และมีประโยชน์ในแง่ของการให้ความบันเทิง ความจรรโลงใจ ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจชีวิตและความเป็นมนุษย์มากขึ้น ดังที่เจือ สตะเวทิน (2502: 194-195) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนวรรณคดีว่า มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ประการแรกคือ เพื่อให้นักเรียนได้ซาบซึ้งกับความงามและความไพเราะ (สุนทรียะ) ประการที่สอง คือต้องการให้การศึกษอบรม ตลอดจนกล่อมเกลาจิตใจ และความรู้สึกรักใคร่ของคน เป็นการยกระดับจิตใจมนุษย์ และประการสุดท้าย คือ เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกของการอนุรักษ์ นอกจากนี้ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2520: 55) กล่าวถึงเหตุผลของการศึกษาวรรณคดีไว้คล้ายคลึงกัน สรุปได้ว่าการเรียนวรรณคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้รู้และเข้าใจในวัฒนธรรม สภาพความคิดของคนในสมัยต่างๆ นอกจากนี้ วรรณคดียังให้ประโยชน์ทั้งทางด้านภาษา ศิลปะและความเข้าใจในชีวิตด้วย ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการศึกษาวรรณคดีก็คือ การใช้วรรณคดีเป็นสื่อกลางให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในบทประพันธ์ด้านภาษา ศิลปะ และ

ความเข้าใจในชีวิต ตลอดจนตระหนักถึงความเป็นมาด้านศิลปวัฒนธรรม และสังคมของคนในชาติ ทั้งนี้ เมื่อเรียนวรรณคดีแล้วนักเรียนควรสามารถนำความรู้ และข้อคิดที่ได้รับจากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ยังคงเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาวรรณคดีในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านภาษาไทย และศิลปวัฒนธรรม โดย “ให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 5)

อย่างไรก็ตาม ยังมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีว่าไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการศึกษาวรรณคดี และมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีอยู่หลายประการ ตามที่วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2514: 253-257) กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการสอนวรรณคดีไทย โดยสรุปว่า การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเรียนโดยการแปลคำศัพท์ยากมากกว่าการสอนให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ทั้งที่จริงแล้วการเรียนวรรณคดี คือการทำความเข้าใจ บทประพันธ์และทำความเข้าใจชีวิตที่หลากหลายของตัวละครในเรื่องเพื่อช่วยเพิ่มประสบการณ์ชีวิต และควรศึกษาถึงศิลปะต่างๆที่ใช้ในการประพันธ์

ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 350) กล่าวถึงปัญหาทั่วไปของการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า วิธีสอนของครูไม่เข้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน โดยผู้สอนมักจะมุ่งสอน “อ่านเอาเรื่อง” เพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีท่องจำให้ได้เนื้อหาตามหลักสูตรเท่านั้น ซึ่งผลเสียของการอ่านเอาเรื่องก็คือ นักเรียนเห็นเป็นเรื่องไร้สาระและล้าสมัย เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาวรรณคดี ยิ่งกว่านั้น การเรียนการสอนวรรณคดีส่วนใหญ่ ผู้สอนมักจะเป็นผู้นำจนกลายเป็นจำกัดขอบเขตหรือปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้วิจารณ์ญาณ

แม้ว่าเวลาจะผ่านไปแต่ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดียังคงปรากฏอยู่ ดังที่ ศรีวิไล ดอกจันทร์ กล่าวไว้ในรายงานการวิจัยเรื่องการทดลองวิธีเลือกสรร เพื่อการเรียนรู้อรรถคดีไทย (2531: 2) ว่า “การเรียนการสอนนิชาวรรณคดีไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนมักเรียนเพราะโรงเรียนจัดให้เรียนด้วยเห็นว่าเป็นวิชาที่มีสอบในข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น” ข้อสังเกตนี้สอดคล้องกับ สร้อยสน สกลรักษ์ (2541: 40) กล่าวว่า “ครูส่วนใหญ่มักทำให้นักเรียนรู้สึกเครียดและคิดว่าการอ่านวรรณคดีเป็นงานยากไปโดยไม่รู้ตัว เพราะครูมักสอนให้นักเรียนท่อง

ศัพท์ยากที่พวกเขาไม่เคยพบและใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงมากกว่าจะให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก”

นอกจากนี้ ผลการวิจัยของกรมวิชาการ (2539: 32) พบว่าครูส่วนใหญ่มุ่งสอนให้นักเรียนท่องจำเพื่อการสอบไล่ ขาดทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย ขาดการค้นคว้า และไม่พยายามหาเทคนิควิธีสอนแบบใหม่ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย สอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ (2539: 63) ที่กล่าวว่าปัจจุบันมีสิ่งให้ความบันเทิงแก่ประชาชนมากมาย วรรณคดีจึงไม่ใช่สิ่งให้ความบันเทิงอีกต่อไปเยาวชนจึงรู้จักวรรณคดีจากหนังสือเรียนเท่านั้น การอ่านและการศึกษาวรรณคดี จึงเกิดจากการบังคับของหลักสูตรและผู้สอน โดยมุ่งเน้นการสอนวรรณคดีเพื่อการสอบ ไม่ใช่เพื่อให้อ่านเพื่อความบันเทิงหรือการเรียนรู้วัฒนธรรมดังเช่นที่ผ่านมา จากทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอน ไม่สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีให้กับนักเรียน

กล่าวโดยสรุป คือ ปัญหาด้านการเรียนการสอนวรรณคดี เป็นปัญหาที่ปรากฏมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งด้านจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสอบให้ได้ตามข้อกำหนดของหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการท่องจำ การแปลความหมายคำศัพท์ และการตีความบทประพันธ์ตามครู แม้ว่าจะมีแนวทางการแก้ไขที่นักวิชาการและอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ในการสอนวรรณคดีได้เสนอแนะไว้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งวิธีการสอนต่างๆ เช่น การฝึกการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี การเชื่อมโยงวรรณคดีกับชีวิตประจำวัน และการสอนวรรณคดีโดยมุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหการสอนวรรณคดีที่เกิดขึ้นได้

การแก้ปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามที่ตนเองต้องการทราบจากบทเรียนได้โดยการค้นคว้าและเลือกสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนควรสามารถพัฒนาทักษะที่สำคัญของนักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

1. สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขวางขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมาและสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

2. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผลโดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์หรืออย่างหลากหลายพัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และใช้ในการตรวจสอบความรู้
3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหาและสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้ เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาตนเองด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านในระดับที่สามารถเลือกอ่านสื่อที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตรงกับการอ่านในระดับมีวิจารณญาณในการอ่าน ซึ่งการอ่านในระดับนี้ นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกให้รู้จักเลือกหนังสือและสื่อที่เหมาะสม โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อ่านเรื่องต่างๆจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ และสามารถเลือกข้อมูลที่มีประโยชน์ไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพบว่า การสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยของยุพยงค์ เทพอาภรณ์ (2537:74) พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยของความเข้าใจในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านระดับสูง คือ ความสามารถในการประเมิน ตัดสินสิ่งที่อ่านได้ อย่างมีเหตุผลและมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2536 2538 และ 2540 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในประเทศมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ โดยมีข้อสังเกตว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2538 และ 2540 นั้นต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงถึงความสามารถในวิชาภาษาไทยที่รวมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนไว้ด้วยนั้น โดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541: 31)

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยและปัญหาการอ่านมีความเกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจาก การเรียนวรรณคดีไทยก็คือการสอนการอ่านรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้า

เอกสารต่างๆ และได้พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึก (Crystal-based Instructional Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนสร้างผลงานอันเกิดจากความคิดที่ตผลึกของนักเรียน โดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอ่านและการค้นคว้า เพื่อนำมาทำความเข้าใจ สรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ นั้น เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดโดยการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึกเน้นการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนตผลึกความรู้และความคิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกทักษะทางการสื่อสารด้วยการอภิปรายร่วมกับผู้อื่นในชั้นเรียน เครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของรูปแบบนี้ คือ การเขียน โดยผู้สอนจะต้องกระตุ้นและร่วมวิเคราะห์ผลงานกับผู้เขียน โดยมีการสอดแทรกการสอนทักษะการคิด ค่านิยมและจริยธรรม

ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน และคณะ, 2549: 31) ได้อธิบายแนวคิด รูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึก ไว้ ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึก เป็นวิธีการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนสร้างผลงานอันเกิดจากความคิดที่ตผลึกของนักเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดและสร้างความรู้ใหม่ จากการให้นักเรียนมีบทบาทเชิงรุกในกระบวนการเรียนรู้โดยการรวบรวม ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการที่น่าจะดีที่สุดในการพัฒนาความคิดที่ตผลึก คือ การเขียน ซึ่งถือเป็นเครื่องมืออย่างดีในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้น่าจะได้ผลดี หากผู้สอนได้กระตุ้น และร่วมวิเคราะห์ผลงานกับนักเรียน โดยมีการสอดแทรกการถ่ายทอดทักษะการคิด ค่านิยมและจริยธรรม รวมถึงให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเกี่ยวกับทักษะในการถ่ายทอดความรู้ความคิดและประสบการณ์

แนวคิดดังกล่าวนำมาสู่การพัฒนาในรูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึก โดยอาศัยแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ 4 แบบ คือ การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulation Learning) การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) มาประกอบเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการเรียนรู้ นักเรียนต้องเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และการนำตนเอง โดยนักเรียนวางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วยตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอน จากนั้น เลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการสืบค้นข้อมูล เพื่อเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ

ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน เริ่มจากนักเรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้า ในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ และการบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ชั้นเรียนอภิปรายร่วมกัน จากนั้น นักเรียนรับฟังข้อคำถาม ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้ โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดย นักเรียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียน พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ จากนั้น นักเรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้รับรวบรวม ประมวล และค้นคว้า เพื่อสร้างสรรคูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ตกลงผล โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการนำตนเอง นักเรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านการปรับแก้แล้ว ต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน จากนั้น นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้ แล้วสรุปผลการทำงาน เป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกเหมาะกับการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระ เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนจะได้พัฒนาทักษะอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ทักษะในการคัดสรร คิด วิเคราะห์ และหาเหตุผล ทักษะในการสังเคราะห์และสร้างความรู้ใหม่ด้วยความคิดสร้างสรรค์ และ ทักษะในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2547: 3) ดังนั้น การประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก จะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการคัดเลือกข้อมูล การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการใช้ภาษาในการอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผล



กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการการเรียนการสอน 4 แนวคิด ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ต่างๆที่ประกอบอยู่ในการเรียนแบบตกผลึกนั้นยังเป็นแนวคิดที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในการจัดการเรียนการสอน และได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกยังฝึกทักษะของนักเรียนหลายประการ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเน้นการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเป็นหลัก และยังฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มจะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เพราะนักเรียนจะต้องรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงต่างๆ แล้วเลือกข้อมูลหรือข้อสรุปที่ดีที่สุดเพื่อใช้ในการเขียนรายงาน ผู้วิจัยเชื่อว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นในการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการเรียน นักเรียนจะต้องค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการเขียนรายงานเชิงวิชาการ ผ่านการอภิปรายในชั้นเรียนแล้วนำข้อคิดเห็นต่างๆมาปรับปรุงและแก้ไขถึง 3 ครั้ง จนได้รายงานที่สมบูรณ์ที่สุด ดังนั้น จึงเป็นที่แน่นอนว่า นอกจากนักเรียนจะมีความรู้ในเนื้อหาที่เรียนเป็นอย่างดีแล้ว ยังมีมาตรฐานความเป็นเลิศ ความอดทน และยังสามารถฝึกทักษะต่างๆระหว่างที่เรียนด้วย

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
- 2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ
- 2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ
- 2.4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

### 3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

#### 3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกและการเรียนการสอนแบบปกติ

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดี และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

### 4. สมมติฐานของงานวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการสังเคราะห์และสร้างความรู้ใหม่ และทักษะในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยทักษะต่างๆนี้เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ค้นคว้า คัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อเรียบเรียงเป็นผลงาน ซึ่งต้องใช้เวลาในการปรับปรุงและแก้ไขโดยครูและเพื่อนในชั้นเรียนถึง 2 ครั้ง กว่าจะได้ผลงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้นนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกจะมีโอกาสทบทวนความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2548: 31)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- 4.4 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## 5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

**รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึก** หมายถึง รูปแบบการสอนที่พัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้นักเรียนตกลึกความรู้และความคิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวางแผนและเรียนรู้ นักเรียนเรียนด้วยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและนำตนเองประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอนย่อย คือ

- 1.1 วางแผนการเรียนรู้
- 1.2 เลือกหัวข้อย่อยที่สนใจศึกษา
- 1.3 ค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก
- 1.4 เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า

2. ขั้นนำเสนอและอภิปราย นักเรียนเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

- 2.1 นำเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้า
- 2.2 อภิปรายในชั้นเรียน

3. ขั้นประมวลและปรับแก้ นักเรียนเรียนด้วยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและนำตนเองประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

- 3.1 ประมวล รวบรวมข้อมูลจากการ อภิปราย และหาข้อมูลเพิ่มเติม
- 3.2 ปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลที่ได้รวบรวมเพิ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ขั้นตกลึก นักเรียนเรียนด้วยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและนำตนเอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

- 4.1 นำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ปรับแก้แล้ว
- 4.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง
- 4.3 สรุปผลการทำงานเป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์

**การเรียนการสอนแบบปกติ** หมายถึง การสอนตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา ชักถาม อธิบาย หรือใช้ เพลงประกอบ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

ขั้นสอน ครูสอนตามเนื้อหาในบทเรียน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องในบทเรียน ครู อธิบายคำศัพท์ยาก ให้นักเรียนจับใจความสำคัญ ทำแบบฝึกหัด และ อภิปรายชักถามในชั้นเรียน

ขั้นสรุป สรุปบทเรียนโดยครูหรือนักเรียน หรือทั้งครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

**ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย** หมายถึง ความสามารถทางการเรียนวิชา

วรรณคดีไทยของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยทักษะต่างๆคือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การ นำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยวัดจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวรรณคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

**ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ** หมายถึง ความสามารถในการ

การอ่านภาษาไทยที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของถ้อยคำ สำนวน การใช้ภาษา สามารถ สรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ เพื่อวินิจฉัยและให้ข้อสรุปที่ สมเหตุสมผล เชื่อถือได้ ตลอดจนสามารถคัดสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้ พฤติกรรมเหล่านี้วัดได้จากคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

## 6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

6.1 เป็นแนวทางแก่ครูภาษาไทยในการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบตกลูก มาประยุกต์ใช้ในการสอนสาระต่างๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้น ต่างๆ โดยเฉพาะสาระการอ่าน การเขียน และวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อพัฒนา ความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

6.2 เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจในการวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

## 7. ข้อจำกัดของงานวิจัย

7.1 การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก จำเป็นต้องให้นักเรียนแก้ไขงานหลายครั้ง ซึ่งทำให้นักเรียนท้อ และเหนื่อยกับการต้องทำงานซ้ำๆกันหลายรอบ ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงสาเหตุของการแก้ไขงานและผลที่จะได้รับในขั้นสุดท้ายก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน

7.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนต้องค้นหาข้อมูลเอง ต้องเขียนรายงาน ทำให้นักเรียนต้องใช้เวลาที่นอกเหนือจากคาบเรียนเพื่อการค้นคว้า ทำให้บางครั้งนักเรียนเกิดความกังวลกับการเรียนในวิชาที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมากเกินไป ซึ่งครูจำเป็นต้องและทำความเข้าใจกับนักเรียนเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความกังวลมากเกินไป นอกจากนี้ ครูควรเตรียมเอกสารสำหรับการค้นคว้ามานักเรียนยืม หรือแนะนำชื่อหนังสือที่นักเรียนจำเป็นต้องใช้เบื้องต้นให้นักเรียนทราบ



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทยและการสอนวรรณคดีไทย
  - 1.1 ความหมายของวรรณคดี
  - 1.2 องค์ประกอบของวรรณคดี
  - 1.3 คุณค่าและความสำคัญของวรรณคดี
  - 1.4 การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.3 พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.4 การทดสอบและการประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
  - 3.1 ความหมายและความเป็นมาของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
  - 3.2 วิธีการสอนที่เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
  - 3.3 ลำดับขั้นการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวรรณคดีไทย
  - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

### 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แบบตกลมลึก

## 1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทยและการสอนวรรณคดีไทย

### 1.1 ความหมายของวรรณคดี

คำว่า “วรรณคดี” เป็นคำสมาสที่ได้มาจากภาษาสันสกฤต *วรรณ* แปลว่า หนังสือ *ลี* ไบไม้ ผิว กับคำภาษาบาลี *คติ* หรือ *คดี* หมายถึง ทาง เรื่อง เมื่อรวมกันแล้ว *วรรณคดี* จึงแปลว่า ทางแห่งหนังสือ (เปลื้อง ณ นคร, 2527: 1) ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติที่ไทยสร้างขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2475 เพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า Literature ในภาษาอังกฤษ หมายถึง หนังสือที่แต่งดี ใช้ภาษาดี เป็นบทประพันธ์ที่ตรึงใจผู้อ่าน ปลุกมโนคติ ทำให้เพลิดเพลิน เกิดความรู้สึกรื่นเริง และทำให้เกิดอารมณ์ต่างๆตามผู้เขียน ซึ่งวรรณคดีอาจทำให้เราได้เห็นชีวิตและแง่ของชีวิตแปลกๆ ต่างๆ (วิทย์ ศิวะศรียานนท์, 2531: 1)

คำว่า วรรณคดี ปรากฏในหนังสือไทยเป็นครั้งแรกในพระราชกฤษฎีกาตั้ง *วรรณคดีสโมสร* ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2457 แต่ไม่ได้กำหนดว่าวรรณคดีคืออะไร เพียงแต่กำหนดหนังสือ 5 ประเภท คือ

1. กวีนิพนธ์
2. บทละครไทย
3. นิทาน
4. ละครพูด
5. ความเรียงอธิบาย

หนังสือทั้ง 5 ประเภทนี้ หากเป็นหนังสือแต่งดีก็ถือว่าเป็นวรรณคดีได้ โดยในมาตราที่ 8 ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของวรรณคดีไว้ว่า

1. เป็นหนังสือดี คือ สาธารณชนสามารถอ่านได้โดยไม่เสียประโยชน์ หรือชักจูงผู้อ่านไปในทางที่ไม่เป็นแก่นสารหรือติดชนวนให้วุ่นวายทางการเมือง อันเป็นเครื่องก่อความรำคาญแก่รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เป็นหนังสือแต่งดี ใช้วิธีเรียบเรียงอย่างใดก็ตาม แต่ต้องเป็นภาษาไทยที่ดี ถูกต้องตามที่ใช้ในโบราณกาลหรือปัจจุบันกาล ถ้าแต่งได้ดีดังกล่าว จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้หนังสือเล่มนั้นได้รับประโยชน์จากสโมสรบ้างตามสมควร เช่น ให้เงินให้

ประกาศนียบัตร ซึ่งหนังสือที่เคยได้รับตราลัญจกร คือ มัทนะพาธา ฯลฯ ส่วนผู้ที่เคยได้รับรางวัล เช่น ขุนวิจิตรมาตรา พระยาอนุমানราชชน เป็นต้น (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2525: 2)

กล่าวโดยสรุป วรรณคดี เป็นหนังสือที่ได้รับการยกย่อง มีคุณลักษณะเป็นเรื่องที่ดี ที่คนทั่วไปสามารถอ่านได้โดยไม่เสียประโยชน์ ใช้วิธีเรียบเรียงและภาษาที่ไพเราะ สละสลวย ตีรึงใจผู้อ่าน

## 1.2 องค์ประกอบของวรรณคดี

วรรณคดีมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักๆของวรรณคดีไว้ดังต่อไปนี้

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2525: 35) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของวรรณคดีว่าประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ภาษา มีทั้งการใช้ถ้อยคำและระดับของภาษา
2. รูปแบบ หมายถึงวิธีการเขียนของแต่ละบุคคล ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการ ประพันธ์และรูปแบบซึ่งเป็นขนบนิยมในการดำเนินเรื่อง
3. สวรรค์หรือแนวคิดของเรื่อง คือ ลักษณะอันเป็นวิสัยตามธรรมชาติของโลก และมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็นและมีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงลักษณะนั้นออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อ่าน สวรรค์ของเรื่องจึงเป็นสารที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่านเพื่อแสดงถึงวิถีทางแห่งโลก
4. กลวิธีทางศิลปะ เป็นส่วนที่ทำให้วรรณคดีมีชีวิตชีวา มีความถูกต้องและสมจริงและมีความเป็นตัวของตัวเอง

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2533: 1) และวิภา กงกะนันท์ (2533:8) ได้กล่าวว่า วรรณคดีมีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วน คือ

1. ภาษา เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความนึกคิด อารมณ์และจินตนาการทำให้ผู้อ่านวรรณคดีเข้าใจและเกิดความซาบซึ้ง
2. เนื้อหา หมายถึง เรื่องราว ตัวละคร ฉาก เวลา สถานที่ และทัศนของผู้แต่ง



3. รูปแบบ แบ่งตามรูปแบบการประพันธ์ออกเป็น 3 ประเภท คือ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง และรูปแบบอื่นตามที่กวีคิดขึ้น ซึ่งอาจมีลักษณะที่แตกต่าง ไม่สามารถจัดเข้ารูปแบบของร้อยแก้วหรือร้อยกรองอย่างใดอย่างหนึ่งได้

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของวรรณคดี โดยทั่วไปประกอบด้วยภาษา เนื้อหา ลักษณะการประพันธ์ และศิลปะการประพันธ์

### 1.3 คุณค่าและความสำคัญของวรรณคดี

วรรณคดีไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งแสดงถึงความไพเราะงดงามของภาษาไทย ทั้งนี้ด้วยความสามารถและภูมิปัญญาของกวีไทยที่มีศิลปะในการสร้างสรรค์วรรณศิลป์แต่ละสมัยไว้เป็นสมบัติของชาติไทย นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วรรณคดีไทยสัมพันธ์กับระบบชีวิตและวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งยังเป็นเครื่องสะท้อนสังคมไทยในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การปกครอง และความเชื่อต่างๆ ด้วย

กระแสร มาลาภรณ์ (2516: 24) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ดังนี้

1. คุณค่าทางด้านอารมณ์ หมายถึงเป็นสิ่งเร้าให้มนุษย์เกิดอารมณ์หรือรับรู้อารมณ์ที่เป็นรสชาติของชีวิต เพราะวรรณคดีนั้นมีรสต่างๆ ซึ่งทางสันสกฤตนั้นได้แบ่งไว้ถึง 9 รส คือ (1) ศฤงคารรส (2) หาสมรส (3) กฤณารส (4) รุทรรส (5) วีรรส (6) ภัยนารส (7) พิภตสรส (8) อพหุตรส (9) ศานตีสรส
2. คุณค่าทางปัญญา นอกจากความสนุกเพลิดเพลินจากรสต่างๆของวรรณคดีแล้ว ผู้อ่านวรรณคดีย่อมจะได้พัฒนาสติปัญญาทั้งในทางโลกและทางธรรม โดยได้ความรู้ ข้อคิด แนวปฏิบัติ หรือการเข้าใจชีวิตและผู้คนเพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้พฤติกรรมของตัวละคร คำสอนนา สุภาษิต ตลอดจนคติจากเหตุการณ์ที่เป็นโคลงเรื่องทั้งหมด รวมไปถึงทัศนะของผู้เขียนที่แฝงไว้
3. คุณค่าทางศีลธรรม วรรณคดีนอกจากจะให้ความรู้ ความคิด ซึ่งพัฒนาสติปัญญาแล้ว วรรณคดียังยกระดับจิตใจ หรือจรรโลงใจผู้อ่านอีกด้วย แม้ว่าวรรณคดีจะฉายภาพตัวละครที่ไม่อาจเอาแบบอย่างได้ แต่วรรณคดีก็ได้แสดงให้เห็นผลของการกระทำเช่นกัน ผู้อ่านที่ใช้ความไตร่ตรองย่อมจะรับสารที่

ผู้เขียนมุ่งส่งได้ไม่ยากนัก เช่น เรื่องลิลิตพระลอ แสดงให้เห็นว่า มนุษย์นั้นไม่ว่าจะสูงศักดิ์และอยู่ในฐานะหน้าที่ใด ก็อาจพ่ายแพ้ต่ออำนาจรักและละทิ้งบทบาทหน้าที่ ทั้งที่รู้ว่าผิดก็หักห้ามใจไม่ได้ และผลสุดท้ายพระลอกก็ได้รับความตายเป็นการตอบแทน ผู้อ่านวัยเยาว์อาจมองไม่เห็นที่ ผู้เขียนบอกหรือให้คุณค่าทางศีลธรรมหรือชี้แนะไปทางใด แต่จำต้องอาศัยครูในการชี้แนะแนวทางคิดให้

4. คุณค่าทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นวิถีการนำเดินชีวิต เป็นความเจริญของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจและวัตถุ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดต่อกันมา วรรณคดีก็เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง และยังทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมอื่นๆอีกด้วย ดังเราจะเห็นว่าการศึกษาวรรณคดีนั้นเราได้เรียนรู้วัฒนธรรมแขนงต่างๆและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชาติอย่างละเอียดลออ ยิ่งไปกว่าที่กล่าวไว้ในวิชาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทำให้เข้าใจวรรณคดี และวรรณคดีทำให้เราเข้าใจมนุษย์ในวัฒนธรรมเดียวกันได้อย่างลึกซึ้ง
5. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วรรณคดีทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงความเป็นมาของชาติ ประเทศและบุคคล เช่น วีรบุรุษของชาติในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในวรรณคดีเรื่องลิลิตยวนพ่าย ลิลิตตะเลงพ่าย ลิลิตต้นบางระจัน เป็นต้น แม้วรรณคดีที่ไม่เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับประวัติศาสตร์ก็ยังให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ได้โดยเฉพาะสังคมวิทยาในประวัติศาสตร์และบางครั้งทั้งวรรณคดียังเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาทางประวัติศาสตร์อื่นๆ เช่น พงศาวดาร เป็นต้น เพราะถือว่าวรรณคดีไม่มีความลำเอียง หรือมุ่งแสดงภาพทางประวัติศาสตร์โดยตรง แต่วรรณคดีเป็นกระจกเงาส่องสะท้อนภาพซึ่งติดเอาสภาพสังคม เศรษฐกิจ ชีวิต การเมือง และการสงครามเข้ามาไว้ด้วย
6. คุณค่าทางจินตนาการ จินตนาการต่างจากอารมณ์ เพราะอารมณ์ คือความรู้สึก จินตนาการ คือ ความคิดฝัน เป็นบ่อเกิดของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ขึ้นมาใช้ และพัฒนาโลกมนุษย์ให้ดีขึ้นหรือเลวยิ่งขึ้น เช่น เครื่องจักรกล สิ่งอำนวยความสะดวกไปจนถึงอาวุธสงครามและระเบิดปรมาณู
7. คุณค่าทางชีวิตและประสบการณ์ วรรณคดีนั้นผู้ที่สร้างขึ้นมาได้ย่อมต้องใช้ทั้งชีวิตและสิ่งสมประสบการณ์ไว้มากพอสมควร และจะต้องมีพัฒนาการทางอารมณ์ขั้นสูงอีกด้วย จึงจะเขียนเรื่องราวที่ดูสมจริง มีแง่มุมและการแสดงออกให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึกทั้งทางด้านลบและบวกของมนุษย์ ทั้ง

ด้านที่พึงปกปิด และด้านที่ควรเปิดเผย ดังนั้น เมื่อผู้เขียนสร้างวรรณคดีขึ้นมา วรรณคดีจึงเป็นเส้นทางลัดของชีวิตและประสบการณ์ เป็นการเข้าใจชีวิตทางอ้อม และเป็นการเรียนรู้โดยไม่ต้องรอเวลา และรอให้พรหมลิขิตบันดาลให้ชีวิตเป็นเช่นตัวละคร ก็สามารถจะมีประสบการณ์ได้จากการเรียนรู้และการอ่านวรรณคดีนั่นเอง

8. คุณค่าในทางความจริง และการเข้าใจความเป็นจริง วรรณคดีซึ่งสะท้อนความจริงและทำให้เราต้องยอมรับความจริงว่ามันเป็นเช่นนั้น ความจริงไม่เกี่ยวกับความถูกต้อง หรือความดีงาม ความจริงคือสิ่งที่เป็นอย่างนั้น แม้ว่าจะถูกห้ามด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จารีตประเพณีก็ตาม เราจึงพบว่าวรรณคดีบางเรื่องแสดงความขัดแย้ง ระหว่างความจริงกับสิ่งที่ควรจะเป็น และนี่คือสังขธรรมที่เป็นอยู่ แม้ปัจจุบันเรายังมีความขัดแย้งเช่นนี้ในสังคม
9. คุณค่าทางความคิดและการวิจารณ์ วรรณคดีกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างดี วรรณคดีมีพลังทำให้เกิดความตื่นตัวของประสาทสัมผัส เช่น เห็นภาพ ได้ยินเสียง ได้กลิ่น รู้สึกถึงความนุ่มนวลอ่อนโยน หยาดกระด้าง หรือได้รสนานาประการ ความรู้ของวรรณคดีนั้นกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความคิด พัฒนาวิธีการคิดเป็นลำดับ จนอาจทำให้เกิดความต้องการจะแสดงออกซึ่งความคิดนั้น เช่น โดยการพูด หรือเขียน เรียกว่าการวิจารณ์ หรือโดยการสร้างสรรค์สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สื่อความรู้สึกนึกคิดได้ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม หรือสถาปัตยกรรม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงว่ามนุษย์เกิดแรงบันดาลใจ เกิดความคิดคล้อยตาม เกิดความต้องการคัดค้านหรือสนับสนุน เรียกว่า เกิดความงอกงามทางความคิดเพิ่มขึ้นจากที่วรรณคดีได้แสดงไว้
10. คุณค่าทางภาษาและการสื่อสาร วรรณคดีเป็นทั้งสื่อและสาร วรรณคดีมีรูปและมีเนื้อหา รูป คือ แบบหรือสื่อที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระ พลังของสื่อที่ช่วยส่งให้สารมีผลกระทบต่อผู้รับ ตัวของสื่ออันได้แก่ภาษาและแบบการเขียน เช่น ฉันทลักษณ์ ย่อมมีคุณค่าต่อผู้อ่านให้เห็นความสามารถทางการใช้ภาษาและการสรรคำ ให้เห็นความงามของภาษาที่กวีหรือผู้เขียนนำมาผูกร้อยในระเบียบที่สอดคล้องกับเรื่องราว การทำให้ผู้อ่านพัฒนาความสามารถทางภาษาไทยโดยไม่รู้ตัว

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2527: 10) ได้กล่าวถึงวรรณคดีว่ามีคุณค่า ดังนี้

1. ส่งเสริมทักษะทั้ง 5 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และคิด
2. ให้ความรู้ โดยวรรณคดีเป็นเครื่องสื่อสาร และเครื่องเชื่อมสร้างภาพอภิมบูรณด้านความรู้
3. ทำให้เกิดพัฒนาการในด้านต่างๆ เช่น ปัญญา วัฒนธรรม ความรู้สึก ความสำนึกต่อสังคม เป็นต้น
4. สร้างลักษณะนิสัย ให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพและจิตใจที่งดงาม

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529: 9) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีว่ามีทั้งหมด 10 ประการ คือ

1. วรรณคดีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
2. วรรณคดีเป็นงานสร้างสรรค์ของมนุษย์
3. วรรณคดีเป็นศิลปะ
4. วรรณคดีเป็นผลรวมของประสบการณ์มนุษย์
5. วรรณคดีเป็นการสื่อสารและถ่ายทอดทางวัฒนธรรม
6. วรรณคดีเป็นเครื่องสำเร็จอารมณ์และสิ่งบันเทิง
7. วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนชีวิตและสังคม
8. วรรณคดีเป็นบ่อเกิดของศิลปะและวรรณกรรม
9. วรรณคดีมีอิทธิพลต่อชีวิต จิตใจ ค่านิยม และสติปัญญาของผู้คนในสังคม
10. วรรณคดีเป็นวิชาหนึ่งที่นักเรียนจำเป็นต้องศึกษาในระบบโรงเรียน

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2533: 26) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีว่ามีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ

1. คุณค่าภายในของวรรณคดี หมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ภายในตัวของวรรณคดีเอง ได้แก่ คุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางจินตนาการ คุณค่าทางความรู้ คุณค่าทางคติธรรม คุณค่าทางปัญญาหรือความคิด คุณค่าทางประสบการณ์ และคุณค่าทางวรรณศิลป์
2. คุณค่าภายนอกของวรรณคดี หมายถึง คุณค่าของวรรณคดีที่บุคคลภายนอกเป็นผู้กำหนดขึ้น อาจกำหนดโดยความรู้สึกส่วนตัวหรือไม่ก็ได้ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้
  - 2.1 ความนิยมของผู้อ่าน
  - 2.2 เวลา อันหมายถึงอายุของวรรณคดีเรื่องนั้นๆ

กล่าวโดยสรุปคือ วรรณคดีมีคุณค่าทั้งที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่แสดงถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิตและความเชื่อของคนในสมัยต่างๆ และยังมีคุณค่าทางภาษา และศิลปะการประพันธ์ที่ให้ความบันเทิงและจรรโลงใจ โดยผู้เสพวรรณคดีสามารถเสพเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว หรือเพื่อใช้ศึกษาเรื่องราวต่างๆ ในประวัติศาสตร์ และเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้คนก็สามารถทำได้ทั้งสิ้น

#### 1.4 การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ, 2546: 346-347) ได้กำหนดวรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และได้กำหนดแนวทางการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทย ดังนี้

1. ในแต่ละช่วงชั้นให้เรียนวรรณคดีที่กำหนดรวม 6 เรื่อง โดยให้เลือกเรียนปีละ 2 เรื่อง ให้ความสำคัญหลายของเนื้อหาและความยากง่ายของเรื่องอย่างเหมาะสม ในแต่ละชั้นปี ในกรณีที่เรียนวรรณคดีเรื่องยาว อาจเลือกตอนที่เสนอไว้เป็นตัวอย่าง หรือตอนอื่นๆ ที่มีคุณค่าและเหมาะสม พิจารณาเทียบเคียงให้อยู่ในระดับเดียวกันกับตอนที่เสนอไว้ อาจเรียนตอนใดตอนหนึ่งหรือมากกว่า 1 ตอนก็ได้ ในกรณีที่เป็นบทสั้นๆ ควรเลือกจำนวนบทให้มากพอ และเหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน
2. นอกจากวรรณคดี 6 เรื่องที่กำหนดให้เรียนแต่ละช่วงชั้นแล้ว ให้เลือกเรียนวรรณคดีจากตัวอย่างรายชื่อที่เสนอไว้ หรือวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ที่มีคุณลักษณะในระดับใกล้เคียงกัน รวมทั้งเลือกเรียนวรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่า เหมาะแก่วัย และศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้ ควรจัดให้นักเรียนเรียนวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวนเรื่องและจำนวนตอนที่พอเหมาะแก่เวลา
3. วรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนภาพชีวิตและสังคม สามารถเรียนรู้ได้หลายแง่มุมในเชิงสหวิทยาการ ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบ เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตและบูรณาการกับความรู้ด้านอื่นๆ การเรียนการสอนวรรณคดีจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย
4. สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดซื้อจัดหาหนังสือวรรณคดี วรรณกรรมไทยที่กำหนดให้เรียน และเรื่องอื่นๆ ที่มีคุณค่าสำหรับศึกษาค้นคว้าในหอสมุดหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสถานศึกษาและสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเพียงพอ

สุจริต เพียรชอบ และสหายใจ อินทร์มพรรย์ (2538 : 229-230) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปในการเรียนการสอนวรรณคดี ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักความหมายของคำว่า วรรณคดี
2. เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าหนังสือลักษณะใดจึงจะได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณคดี
3. เพื่อให้นักเรียนได้คุ้นเคยและศึกษาวรรณคดีในรูปแบบต่างๆ
4. เพื่อฝึกทักษะการอ่านออกเสียง ทำนองพูด ทำนองเสนาะให้ถูกต้อง
5. เพื่อฝึกทักษะการอ่านในใจ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
6. เพื่อให้มีความรู้ในเนื้อเรื่อง การตีความหมาย ตลอดจนคำศัพท์ต่างๆ
7. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเรื่องที่อ่าน
8. เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาลักษณะข้อบังคับต่างๆของคำประพันธ์ที่ใช้ในวรรณคดีแต่ละเรื่อง
9. เพื่อให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี เข้าถึงอารมณ์ของวรรณคดี สามารถจดจำคำหรือข้อความที่ไพเราะ เป็นคติ ข้อคิดต่างๆ และมีมโนทัศน์ที่ถูกต้อง
10. เพื่อฝึกจินตนาการ และให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิจารณ์วรรณคดี วิจารณ์ลักษณะนิสัยและการกระทำของตัวละครด้วยใจเป็นธรรม ปราศจากอคติ เพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้ที่มีชีวิตชีวาที่กว้างขวาง
12. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย

อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่การเรียนการสอนวรรณคดีไทยไม่ประสบความสำเร็จ และไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียนเท่าที่ควรเป็น อาจเนื่องมาจากที่ ประภาศรี สีอำไพ (2524: 350) ได้กล่าวถึงปัญหาทั่วไปของการสอนวรรณคดีว่า

1. ผู้สอนมักเป็นผู้นำ และมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน จนบางครั้งจำกัดขอบเขตหรือปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้วิจารณ์ญาณ
2. ผู้สอนมักจะมุ่งสอน “อ่านเอาเรื่อง” เพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีท่องจำ เพื่อสอนให้ได้เนื้อหาตามหลักสูตรเท่านั้น
3. ผลเสียของการอ่านเอาเรื่องก็คือ นักเรียนเห็นเป็นเรื่องไร้สาระและล้าสมัย เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาวรรณคดี
4. ความดีของคนดี จากการแสดงออกของตัวละครต่างๆในวรรณคดี ครูและนักเรียนมีทรรณะและค่านิยมแตกต่างกัน

5. วิธีสอนของคุณ ไม่เข้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน
6. ผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์หนังสือแบบเรียนอย่างละเอียดพอที่จะนำมาโน้ตศัพท์แต่ละเรื่องมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนในชีวิตประจำวัน

ปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีผู้เสนอแนวทางในการสอนและการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีไว้ ดังนี้

สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2529: 45) ได้เสนอข้อคิดเป็นแนวทางในการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง ดังนี้

1. การสอนให้นักเรียนเข้าถึงความงามในภาษา ซึ่งหมายถึงการใช้คำหรือศิลปะการเลือกใช้คำ ครูควรจะให้ นักเรียนแต่ละคนมีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเอง ไม่จำเป็นต้องเห็นงามตามครู ครูอาจชี้แนะแนวทางว่า ข้อความที่ยกมาให้ นักเรียนอ่านนั้นมีความไพเราะ ความงาม เนื้อความและลักษณะการใช้คำกลมกลืนกันอย่างไร ทำไมจึงไพเราะ มีข้อสังเกตอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนนำไปพิจารณาข้อความหรือบทประพันธ์อื่นๆ ได้
2. การฝึกให้นักเรียนอ่านทำนองเสนาะ ก็มีสวนช่วยให้นักเรียนรู้จักพิจารณาความไพเราะจากเสียงสัมผัส เนื่องจากความไพเราะของวรรณคดีร้อยกรองอยู่ที่เสียง จังหวะลีลาการเอื้อนประกอบกับการใช้ถ้อยคำที่เลือกสรรมาแล้ว
3. การตีความ การตีความจะช่วยให้ นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาของข้อความหรือบทประพันธ์ได้ดียิ่งขึ้น ในการสอนการตีความนี้ครูจะต้องตระหนักถึงภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะของกวีแต่ละคน
4. คำศัพท์ การศึกษาความหมายของคำศัพท์นั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อการอ่านวรรณคดี ปัญหาในการเรียนวรรณคดีประเภทร้อยกรองประการหนึ่งคือ นักเรียนไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องสอนและชี้แนะแหล่งความรู้ที่นักเรียนสามารถจะศึกษาและค้นคว้าด้วยตัวเอง
5. การถอดคำประพันธ์ เป็นทักษะที่ควรฝึกฝนสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนสามารถถอดคำประพันธ์ได้ ครูจะต้องคำนึงถึงการรักษาเนื้อความให้คงเท่าเดิม ไม่จำเป็นต้องขยายความเพิ่ม นอกจากนี้ควรขีดเทลาภาษาให้เป็นความเรียงที่ดี
6. การใช้ญาณการประกอบการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเข้าใจสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ได้มากที่สุด

นาฏการที่ใช้ อาจเป็นการแสดงละครเป็นเรื่องเป็นบางตอน การแสดงละครใบ้ การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้นาฏการประกอบการสอนนั้นนอกจากจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจวรรณคดีเป็นอย่างดีแล้วยังเป็นการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

7. การวิเคราะห์วรรณคดี เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจวรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการวิเคราะห์วิจารณ์มาก ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่ครูจะสอน แต่ควรต่อเสนอความคิดของครูเป็นแนวทางให้นักเรียนคิดต่อไปด้วย
8. สอนให้นักเรียนรู้จักนำสิ่งที่ได้จากวรรณคดีมาเปรียบเทียบกับชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีต่อไปของนักเรียนเอง เช่น คุณธรรมและคำสั่งสอนที่แทรกอยู่ในบทบาทของตัวละครให้แนวคิดในการดำเนินชีวิตอย่างไร นักเรียนต้องรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักเรียนเอง การดึงเอาวรรณคดีเข้ามาผูกพันกับชีวิตของนักเรียนเป็นการเพิ่มความสนใจ และความเข้าใจของนักเรียนให้มากขึ้น
9. การสอนเพื่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยครูสามารถให้นักเรียนแต่คำประพันธ์ที่เป็นของนักเรียนเอง การคิดเค้าโครงเรื่องใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม ลองเดาว่าถ้าเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เนื้อเรื่องจะออกมาในรูปแบบใด

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529:121-126) ได้เสนอแนะแนวทางในการสอนวรรณกรรมไว้ดังนี้

1. สอนให้รู้จักวิธีอ่านและพัฒนาทักษะการอ่าน การสอนวรรณกรรมนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสอนการอ่านได้ เพราะการอ่านเป็นช่องทางในการรับวรรณกรรม ดังนั้น การสอนวรรณกรรมก็คือ การสอนอ่าน โดยประกอบด้วย การสอน 2 ลักษณะ คือ สอนหลักและวิธีการอ่าน และ สอนทักษะการอ่าน
2. กำหนดจุดประสงค์การอ่านให้ชัดเจน วรรณกรรมแต่ละประเภทมีลักษณะต่างกัน จุดประสงค์ในการอ่านก็ย่อมต่างกันไปด้วย ผู้อ่านต้องใช้วิธีการอ่าน ความรู้สึกนึกคิดในการอ่าน ตลอดจนความคาดหวังในการอ่านที่ต่างกันไปให้เหมาะสมกับวรรณกรรมแต่ละประเภท
3. นำหลักการวิเคราะห์วรรณกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรให้นักเรียนพิจารณาองค์ประกอบต่างๆของวรรณกรรม เช่น สารัตถะ (Theme) โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) บทสนทนา (Dialogue) ฉาก (Setting) เป็นต้น



4. ส่งเสริมให้นำสิ่งที่ได้อ่านไปใช้ประโยชน์ ครูควรชี้แนะว่าวรรณกรรมส่งสารอะไร และควรให้นักเรียนได้พิจารณาว่าสารที่ได้จากวรรณกรรมนั้นเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนในทางใดบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อคิด ให้สติ หรือให้ความบันเทิง
5. ส่งเสริมให้มีการฟัง พูด อ่าน เขียน เพิ่มเติมจากการอ่านวรรณกรรม บางครั้งครูอาจจะลืมนำวรรณกรรมเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกนึกคิดได้อย่างหนึ่ง การเรียนการสอนที่ละเลยความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นแล้วจากการอ่านของนักเรียน ย่อมเป็นตัวบั่นทอนความรู้สึกนึกคิดนั้นๆ จะทำให้นักเรียนเลิกคิดในที่สุด ผลเสียอีกประการหนึ่งคือความเข้าใจ และทัศนคติที่ผิดก็จะเกิดตามมา โดยเข้าใจว่า การอ่านวรรณกรรมหรือวรรณคดีก็ตามจะมีแนวคิดหรือความรู้สึกไปในทางเดียวเท่านั้น คือทางของครู เมื่อเป็นเช่นนี้ วิชาการอ่าน การศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมก็กลายเป็นสูตรตายตัวที่ต้องท่องจำอย่างน่าเบื่อหน่าย
6. จัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม เช่น นำความแปลกใหม่ที่น่าสนใจจากการอ่านวรรณกรรมตามความสนใจของนักเรียนมาอภิปรายกัน จัดการอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมตามโอกาส พิจารณาภูมิหลังของกวีกับงานเขียน สัมภาษณ์หรือเชิญนักเขียนมาบรรยายในหัวข้อวรรณกรรมต่างๆ รวมทั้งการอ่านบทวิจารณ์จากนักวิจารณ์หลายๆคน เพื่อศึกษาแนววิจารณ์และเพื่อให้เห็นแง่มุมในการศึกษาวรรณกรรม
7. สนับสนุนให้มีการอ่าน การวิจารณ์ และการเปรียบเทียบ ครูควรใช้วรรณกรรมเป็นสื่อในการสอนวรรณกรรม แนวคิดเช่นนี้ถือว่านักเรียนย่อมจะเกิดกระบวนการแยกแยะความแตกต่าง และสรุปรวบยอด การกระทำดังนี้จะทำให้เกิดมโนทัศน์แก่นักเรียนได้ดีกว่าการสอน การบอกโดยตรง เพราะเป็นการเรียนรู้โดยประสบการณ์ของตนเอง
8. นำวรรณกรรมที่ศึกษานั้นไปจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม วรรณกรรมบางเรื่องที่น่าสนใจ ประทับใจและให้แง่คิด เมื่อได้ศึกษาแล้วสามารถนำไปใช้แสดง โดยจัดเป็นละคร นิทานประกอบดนตรี หรือศิลปะการแสดงอื่นๆได้ตามโอกาส

สร้อยสน สกลรักษ์ (2542) กล่าวถึงประเด็นที่ควรพิจารณาในการสอนวรรณกรรมประเภทต่างๆไว้ ดังนี้

1. การสอนนวนิยายและเรื่องสั้น ผู้สอนควรให้นักเรียนพิจารณาดังนี้

- 1.1 โครงเรื่อง ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง ปมปัญหา การคลี่คลายเรื่อง และการปิดเรื่อง
  - 1.2 มุมมอง คือกลวิธีในการเขียนเรื่อง โดยแบ่งเป็นแบบผู้เขียนเล่าเรื่องเอง ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 และการเขียนแบบบทละคร
  - 1.3 แก่นเรื่อง คือความคิดสำคัญหรือสาระสำคัญที่ปรากฏในเรื่อง ในการอ่านวรรณกรรมเรื่องเดียวกัน ผู้อ่านที่มีประสบการณ์ต่างกันอาจจะค้นหาแก่นเรื่องได้ไม่เท่ากัน ผู้อ่านสามารถสรุปแก่นเรื่องได้จากการอ่านเนื้อหาของวรรณกรรมอย่างละเอียด สืบได้จากชื่อเรื่องและตัวละคร
  - 1.4 ตัวละคร ในงานวรรณกรรม ตัวละครก็คือตัวแทนของมนุษย์ที่แสดงตัวตนของตนผ่านบทสนทนาและการกระทำต่างๆ ผู้อ่านสามารถสังเกตลักษณะนิสัยของตัวละครได้จากชื่อของตัวละคร การบรรยายของผู้เขียน การตีความจากบทสนทนา และการกระทำต่างๆของตัวละคร
  - 1.5 ฉาก ในวรรณกรรมนั้น ฉากเป็นสิ่งที่สัมพันธ์ต่อตัวละคร เป็นตัวกำหนดความเป็นไปของเรื่องและเป็นสิ่งที่กำหนดเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง
2. การสอนสารคดี ผู้สอนควรให้นักเรียนพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้
    - 2.1 แก่นเรื่อง โดยพิจารณาว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรและให้ประโยชน์มากเพียงใด และต้องแยกให้ได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริงและส่วนใดคือการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน
    - 2.2 วิธีการเขียน คือ การดำเนินเรื่อง ลำนวนภาษาที่ใช้ซึ่งควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย
    - 2.3 ภาพประกอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เรื่องที่เขียนชัดเจนยิ่งขึ้น และเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านได้มาก
    - 2.4 น้ำเสียงและชื่อเรื่อง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สามารถทำให้ผู้อ่านสนใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น
  3. ร้อยกรอง ร้อยกรองปัจจุบันมีรูปแบบที่ต่างไปจากร้อยกรองแบบกวีโบราณ คือไม่เคร่งครัดเรื่องฉันทลักษณ์ มีการสอดแทรกแนวคิดต่างๆเข้าไปมากขึ้น และมี

การคิดค้นรูปแบบฉันทลักษณ์ใหม่ขึ้นโดยการสอนวรรณกรรมประเภทร้อยกรองนี้ ครูควรสอนให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าที่ปรากฏในร้อยกรอง 3 ประการคือ

- 3.1 คุณค่าด้านความงาม ประกอบด้วยการใช้ถ้อยคำ สำนวน ความไพเราะของเสียงและคำ ความประณีตในการแต่ง เป็นต้น
- 3.2 คุณค่าด้านความรู้ ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ
- 3.3 คุณค่าด้านความบันเทิง อันจะทำให้เกิดความเพลิดเพลินและความประทับใจ ทำให้อ่านหรือฟังได้อีกโดยไม่เบื่อหน่าย โดยครูสามารถสอนให้นักเรียนเข้าถึงความงามของภาษาโดยการฝึกให้นักเรียนอ่านทำนองเสนาะก็มีส่วนช่วยให้นักเรียนรู้จักพิจารณาความไพเราะจากเสียงสัมผัสได้

นอกจากนี้ ครูยังสอนนักเรียนเกี่ยวกับการตีความ คำศัพท์ การถอดคำประพันธ์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทประพันธ์ได้ดีขึ้น การใช้นาฏการประกอบการสอน ก็สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนวรรณคดีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักความหมายของคำว่า วรรณคดี เห็นคุณค่าของวรรณคดี เข้าถึงอารมณ์ของวรรณคดี ได้ศึกษาวรรณคดีในรูปแบบต่างๆ ฝึกทักษะการอ่านออกเสียง ทำนองพูด ทำนองเสนาะให้ถูกต้อง ฝึกทักษะการอ่านในใจ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเรื่องที่อ่าน สามารถวิจารณ์วรรณคดี วิเคราะห์ลักษณะนิสัยและการกระทำของตัวละครด้วยใจเป็นธรรม ปราศจากอคติ และเพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย และควรเน้นให้เห็นถึงการนำข้อคิดจากวรรณกรรมและวรรณคดีที่เรียนไปใช้ในชีวิตด้วย ดังนั้น การเรียนการสอนวรรณคดีจึงควรเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงความงามในภาษา และพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอนให้นักเรียนรู้จักนำสิ่งที่ได้จากวรรณคดีมาเปรียบเทียบกับชีวิต โดยควรมีการสอนการวิเคราะห์วรรณคดี การใช้นาฏการประกอบการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง การถอดคำประพันธ์ การศึกษาความหมายของคำศัพท์ และการตีความ

## 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

### 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) ไว้ดังนี้

คูเปอร์ และคณะ (Cooper and others, 1988) ให้ความหมายโดยสรุปได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการกำหนดผู้อ่านให้ประเมินตัดสินเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน การตัดสิน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม และความรู้ของผู้อ่าน หรืออาจขึ้นอยู่กับการกำหนดเกณฑ์ที่คิดขึ้นมาจากข้อมูลของผู้อื่น เช่น ครู หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการคิด เป็นผลของการไตร่ตรองของผู้อ่าน ซึ่งควรจะมีปรากฏในขณะที่ย่านตลอดเวลา ผู้อ่านควรจะต้องตัดสินและประเมินในสิ่งที่อ่านได้

เดอร์ (Durr, 1977: 161) กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง (critical thinking) จะต่างกันเพียงการอ่านต้องมีสิ่งตีพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้อง การอ่านในลักษณะนี้จะต้องใช้ความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับความคิดของผู้เขียนแทนที่จะเป็นเพียงการเข้าใจความคิดนั้นๆ เพียงอย่างเดียว”

มิลเลอร์ (Miller, 1977: 93) กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการประเมินหรือตัดสินในความเป็นจริงและความถูกต้องของสิ่งที่อ่านจากเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านสร้างขึ้นเองโดยอาศัยประสบการณ์ด้านการอ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเอง”

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2520: 148) อธิบายว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือ ความสามารถใช้ดุลยพินิจหาเหตุผล และพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง สามารถเปรียบเทียบได้อย่างมีหลักเกณฑ์ และตัดสินใจได้ว่าเรื่องนั้น หรือ ตอนหนึ่งตอนใดของเรื่องนั้นผิดหรือถูก ดีหรือไม่ดี สำคัญหรือไม่สำคัญ สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และสามารถแยกความคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้โดยใช้ปัญญาและเหตุผล รวมทั้งความรู้ที่มีอยู่มาไตร่ตรองอีกด้วย เช่น สามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนั้นได้ สามารถสรุปเปรียบเทียบได้หรือสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้ เป็นต้น

ประทีน มหาจันทร์ (2530: 36) ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้คำว่า การอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ (Critical Reading) คือ การคิดอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณญาณลึกซึ้ง แต่เป็นการคิดที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่านจากหนังสือ ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ความคิดของผู้เขียนว่าเป็นลักษณะใด มากกว่าการเห็นดีเห็นชอบไปกับความคิดของผู้เขียนโดยสิ้นเชิง

บันลือ พุกษะวัน (2543 : 76) กล่าวถึง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า “เป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินใจโดยการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าสิ่งที่อ่าน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้”

จากนิยามความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านโดยใช้ความคิด พิจารณาสິงที่อ่านอย่างมีเหตุผลสามารถ วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ตลอดจนลงความเห็น ประเมิน ตัดสินสิ่งที่อ่านได้

## 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ฟลินน์ (Flynn, 1989: 664-666) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าเป็นเป้าหมายหลักของครูสอนภาษาทุกคนโดยเฉพาะครูที่สอนทักษะการอ่านเพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยเสริมให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สังเคราะห์ ประเมินค่าสิ่งที่อ่าน

ฟอเรสต์ (Forest, 1993: 1) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าช่วยให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ และประเมินข้อมูลหรือเรื่องที่มีอยู่ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด

รัชณี ซอโสติกุล (Rachnee Sosothikul, 1992: 86-87) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า สิ่งพิมพ์ต่างๆ ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อเป็นการเน้นย้ำเรื่องราวหรือข่าวสารนั้นๆ สิ่งพิมพ์บางประเภทมักนำเสนอเรื่องราวที่บิดเบือนความจริงหรือเป็นลักษณะของการโน้มน้าวให้เชื่อตาม ดังนั้นผู้อ่านที่มีวิจารณญาณเท่านั้นจึงจะสามารถวินิจฉัยได้ว่าเรื่องราวที่อ่านน่าเชื่อถือเพียงใด

สรุปได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญ เพราะเป็นทักษะที่ฝึกให้นักเรียนแยกแยะข้อมูลที่ได้รับและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างมีเหตุผล ในยุคปัจจุบัน การ

เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มีสื่อต่างๆมากมาย การสอนเพียงแต่ให้อ่านเพื่อความเข้าใจยังไม่เพียงพอ แต่ต้องสอนให้รู้จักคิดหาเหตุผลในสิ่งที่อ่าน

### 2.3 พฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงออกซึ่งความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดไว้ ดังนี้

แฮร์ริส และสมิธ (Harris and Smith, 1986) ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงการเป็นผู้อ่านที่มีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. สามารถระลึกความสำคัญของเนื้อหา
2. สามารถจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าได้
3. สามารถจับใจความสำคัญของทั้งเรื่องได้
4. สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับการอ่านได้ด้วยตนเอง
5. สามารถบอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้
6. สามารถกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูลได้
7. สามารถพิจารณาให้ข้อสรุปในเรื่องที่ผู้อื่นโต้แย้งกันได้
8. สามารถประเมินโน้ตทัศน์ ที่ได้จากการเปรียบเทียบความเหมือนจากความจริงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
9. สามารถตัดสินใจโดยมีข้อมูลที่พอเพียง
10. สามารถระลึกในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง
11. สามารถจำแนกระหว่างเรื่องจริง และเรื่องที่แต่งขึ้นได้

สเปช และ สเปช (Spache and Spache, 1969: 96) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล (investing sources) ได้แก่ การสำรวจ ประเมิน และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เขียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ว่าเรื่องใดเป็นข้อเท็จจริงและเรื่องใดเป็นการแสดงความคิดเห็น
2. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (recognizing author's purpose) ได้แก่ การทราบถึงอคติ พื้นฐานประสบการณ์ ความคิดเห็นของผู้เขียน ตลอดจนความ

เชื่อถือได้ และจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็นนั้นๆ ออกมา

3. การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง (distinguishing opinion and fact) เป็นการทราบว่าคุณสมบัติใดผิดพลาดจากข้อเท็จจริง ข้อมูลใดสรุปไม่ถูกต้องและข้อความใดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นจริง
4. การอนุมานความ (making inferences) ได้แก่ ความสามารถในการตีความเรื่อง ที่อ่าน การรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดเห็นไปในแนวใด โดยการสังเกตจากการใช้คำและน้ำเสียงของเรื่อง (tone)
5. การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน (forming judgments) ได้แก่ การตัดสินได้ว่า จุดมุ่งหมายในการเขียนและความเชื่อของผู้เขียนเป็นอย่างไร สามารถสรุปความ จากข้อเท็จจริง จากการตีความ และรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินเรื่อง ที่อ่านในกรณีที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือไม่ตัดสินด้วยอารมณ์
6. การล่องรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณาชวนเชื่อ (detecting propaganda devices) ได้แก่ การล่องรู้ถึงวิธีการที่ชักจูงให้ผู้อ่านหลงเชื่อหรือมีความเห็นคล้อยตามเรื่อง ที่อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้ภาษาที่แฝงด้วยอารมณ์และการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด

รูบิน (Rubin, 1990 : 149) ได้สรุปองค์ประกอบ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็น (distinguishing between fact and opinion)
2. การจำแนกความแตกต่างระหว่างเรื่องสมมติฐานกับเรื่องจริง (distinguishing between assumption)
3. การจำแนกเทคนิคการเขียน (distinguishing writing style)

กัณนิง (Gunning, 1992 : 251) ได้จำแนกองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้

ดังนี้

1. การแยกแยะความจริงออกจากความคิดเห็น (distinguishing fact and opinion)
2. การระบุคำบ่งชี้ถึงการแสดงความคิดเห็น (identifying the indicator of opinion)
3. การระบุข้อความที่เป็นจริง (identifying factual paragraph)
4. การระบุการใช้คำ เช่น คำอธิบาย การตัดสิน (identifying words that show explanation judgment)
5. การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม (considering directly and indirectly)
6. การระบุภาษาที่เหมาะสม (identifying appropriate meaning)

7. การสรุปอย่างมีเหตุผล (drawing reasonable conclusion)
8. การสนับสนุนข้อสรุป (supporting conclusion)
9. การตัดสินข้อมูลข่าวสาร (judging information)
10. การบอกอคติของผู้เขียน (recognizing the author's bias)
11. การชี้บ่งเทคนิคการเขียน (identify writing style)
12. การพิจารณาข้อสรุป (examining conclusion)

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2533: 584-591) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจรรณญาณว่าประกอบด้วย การเข้าใจนัยของเรื่อง การรู้จักผู้เขียน การเข้าใจความสัมพันธ์ของสาร และการนำสารไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเข้าใจนัยของเรื่อง ประกอบด้วยความเข้าใจสิ่งต่างๆ ดังนี้

- 1.1 เข้าใจความหมายของถ้อยคำ
- 1.2 เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของผู้เขียน
- 1.3 เข้าใจความคิดและความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ
- 1.4 รู้ความหมายของโวหารเปรียบเทียบ

2. การรู้จักผู้เขียน ผู้อ่านจะรู้จักผู้เขียนโดยพิจารณาจากเนื้อหาที่อ่าน ผู้อ่านจะพิจารณาจุดประสงค์ของการเขียนว่าเป็นข้อเขียนประเภทใด เพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจุดประสงค์ของผู้เขียน อาจเป็นดังนี้

- 2.1 เสนอข้อมูล เช่น ตำรา รายงาน บันทึกข้อความ
- 2.2 สั่งสอน หรือแนะนำ เช่น คำเทศนา สลากยา
- 2.3 ชักชวน ขอร้อง เช่น องค์การการกุศลประกาศให้บริจาค คำขวัญต่างๆ
- 2.4 โฆษณาชวนเชื่อ เช่น โฆษณาให้ซื้ออมวลดชน
- 2.5 เสนอความเห็นส่วนตัว เช่น บทความ บทสัมภาษณ์

3. การเข้าใจความสัมพันธ์ของสาร ประกอบด้วยการอ่านพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

- 3.1 การมองเห็นและสามารถเปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างของสารในแง่ของข้อมูลและความหมาย
- 3.2 การสังเกตและบอกได้ว่าประโยคหรือตอนใดเกี่ยวข้องกับหรือไม่กับเรื่องนั้นๆ
- 3.3 การรู้ว่าส่วนใดเป็นเหตุ ส่วนใดเป็นผล
- 3.4 การเข้าใจลักษณะ พฤติกรรม และความคิดของตัวละครหรือบุคคลในเรื่อง

4. การนำสารไปใช้ได้ หมายถึง การพิจารณาเห็นว่าข้อมูลและความคิดเห็นจากแหล่งอื่นๆ มีส่วนสัมพันธ์กับข้อความที่กำลังอ่านนั้นอย่างไรบ้าง การนำสารไปใช้ให้มี



หลายระดับ คือ

- 4.1 ประยุกต์ใช้ในการจัดหมู่พวก หมายถึง เมื่ออ่านข้อมูลหรือข้อความต่างๆ ผู้อ่านจะสังเกตความเหมือนและความแตกต่างกันของข้อมูลหลายประเภท ในโอกาสต่างๆ แล้วสรุป จำแนก จัดประเภทได้
- 4.2 ประยุกต์ใช้กับเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง
- 4.3 ประยุกต์ใช้กับเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อม

บันลือ พุกษะวัน (2543 : 78) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า ผู้อ่านต้องมีความสามารถ ดังนี้

1. แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
2. แยกเรื่องที่เป็นความจริงกับเรื่องเพื่อฝันจินตนาการ
3. หาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกัน
4. พิจารณาและรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ
5. พิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ
6. พิจารณาคคุณค่าและความคิดต่างๆ ในงานเขียน
7. บ่งชี้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
8. แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน

จากพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถในการอ่านที่ผู้อ่านต้องเข้าใจเรื่อง และสามารถตีความเรื่องราวที่สนใจอย่างลึกซึ้ง เป็นอันดับแรก แล้วจึง ใช้ความคิดวิเคราะห์ พิจารณาไตร่ตรองสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ เพื่อวินิจฉัยและให้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล เชื่อถือได้

## 2.4 การประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

บันลือ พุกษะวัน (2534 : 58) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า การประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ครูจะต้องสังเกตผลสัมฤทธิ์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน อันเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้ปรับปรุงการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อพัฒนางานในด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเพลิดเพลินและมีนิสัยรักการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 95-96) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดและประเมินการอ่านซึ่งรวมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ด้วยว่า “นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของ Benjamin S. Bloom มาประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่านและประเมินการอ่าน มีทั้งหมด 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ละชั้นมีลำดับขั้นการคิดที่แตกต่างกัน ชั้นที่ 1-3 เป็นการคิดเบื้องต้น เป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของพฤติกรรมการอ่าน ชั้นที่ 4-6 เป็นการคิดขั้นสูงของพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีพื้นฐาน 3 ขั้นต้นมาก่อนแล้วเป็นอย่างดีด้วย เกณฑ์ในการวัดการอ่าน ตามหลักการของ Bloom มีดังนี้

1. วัดความจำ คือ อธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บอกคำจำกัดความต่างๆ
2. วัดความเข้าใจ คือ จับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญของเรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นของผู้เขียน
3. วัดการนำไปใช้ คือ ประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านกับเหตุการณ์ใหม่ๆ การแก้ปัญหาการยกตัวอย่าง หรือการนำตัวอย่างหรือหลักการนั้นๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. วัดการวิเคราะห์ คือ บอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์โวหารในการเขียน การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน
5. วัดการสังเคราะห์ คือ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวน สุภาษิต ตลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์ หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่
6. วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้าน ข้อคิด คุณค่า ทรรศนะของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลหรือตัวละคร ตลอดจนการประเมินข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อเขียนนั้นๆ

### 3. รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

#### 3.1 ความหมาย แนวคิดและหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก (Crystal-Based Instructional Model) เป็นหนึ่งในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยคณะวิจัยโครงการพัฒนาครูศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ทำการวิจัยรูปแบบการเรียนการสอน

เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อให้เด็กไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ร. คือ (1) รู้ทัน รู้นำโลก (2) เรียนรู้ชำนาญเชี่ยวชาญการปฏิบัติ (3) รวมพลังสร้างสรรค์สังคม (4) รักษาวัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ

การหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าว นอกจากอาศัยกระบวนการอบรมเลี้ยงดูแล้ว การจัดการศึกษาก็มีบทบาทสำคัญ โดยคณะวิจัยโครงการพัฒนาครุศึกษาศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพมีความเห็นว่า เพื่อเป็นการบูรณาการข้อความรู้ที่มีอยู่ให้ได้รับการพัฒนาเชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ จึงควรผนวกเอาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่รู้จักกันอยู่แต่เดิมมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน สะดวกแก่การนำไปประยุกต์ใช้

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้นักเรียนตกลูกความรู้และความคิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2549: 31) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกว่า เป็นวิธีการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนสร้างผลงานอันเกิดจากความคิดที่ตกลูกของนักเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดและสร้างความรู้ใหม่ๆ จากการมีบทบาทเชิงรุกในกระบวนการเรียนรู้โดยการรวบรวม ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาความคิดที่ตกลูก คือ การเขียน ซึ่งถือเป็นเครื่องมืออย่างดีในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะได้ผลดีหากผู้สอนได้กระตุ้น และร่วมวิเคราะห์ผลงานกับนักเรียน โดยมีการสอดแทรกการสอนทักษะการคิด ค่านิยมและจริยธรรม รวมถึงให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน เกี่ยวกับทักษะในการถ่ายทอดความรู้ความคิดและประสบการณ์

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกนี้เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและข้อเท็จจริงขององค์ความรู้ต่างๆ ในกรณีที่ผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ครูสามารถแนะผู้เรียนให้นำเสนอและอภิปรายงานเขียนของตนกับครูและเพื่อนร่วมชั้น (ขั้นที่ 2) รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำข้อความรู้ที่ได้จากการอภิปรายมาใช้เพื่อปรับแก้ในงานเขียน (ขั้นที่ 3) ให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยกระบวนการในขั้นที่ 2 และ 3 นี้สามารถจัดกระทำซ้ำจนกว่าจะได้ผลผลิตที่เป็นไปตามโครงร่างที่ผู้เรียนได้กำหนดไว้ สำหรับกรณีที่ผู้เรียนเป็นจำนวนมาก การนำเสนอผลงานในขั้นที่ 4 อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

เช่น การให้ผู้เรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการต่อผู้สอนแทนเพื่อนร่วมชั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาเรื่องการสอนเกินเวลา (อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์, 2549: 56)

แนวความคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก เป็น การนำแนวคิดด้านการเรียนการสอนแบบต่างๆมาบูรณาการและพัฒนาเป็นรูปแบบที่เน้น การศึกษาด้วยตนเองจนเข้าใจและนำไปสู่การตกลูกทางความคิด (อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์, 2549: 51) โดยคณะวิจัยโครงการพัฒนาครุศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพพัฒนารูปแบบการ เรียนการสอนแบบตกลูก โดยการบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning) การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และการเรียนรู้แบบร่วมกัน (Collaborative Learning) เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกที่มีขั้นตอนชัดเจน เพื่อใช้ในการดำเนินการสอนใน ชั้นเรียนได้

หลักการในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบประกอบด้วย (1) การทำความเข้าใจแก่นเรียนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการสอนในรูปแบบนี้ พฤติกรรมการเรียนที่คาดหวังจาก นักเรียน และประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนแบบนี้ (2) ทำความเข้าใจเนื้อหาของ รายวิชาในประเด็นหลักๆ โดยอาจกำหนดประเด็นที่นักเรียนน่าจะศึกษาค้นคว้าประมาณ 4-5 ประเด็น ครอบคลุมเนื้อหาหลักๆของวิชานั้น (3) มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย (4) ให้นักเรียนพัฒนางานเขียนที่มาจากการสกัดแนวคิดในแต่ละ ประเด็น (5) ให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันเสนอแนวคิดที่ตนพัฒนาขึ้นในกลุ่มเพื่อช่วยกันวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และดำเนินการเช่นเดียวกันนี้จนครบประเด็นที่กำหนด (6) ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่องาน ของนักเรียนแต่ละคนทั้งในแง่เนื้อหาและการเขียน บทบาทของผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและ ชี้แนะแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ส่วนนักเรียนต้องมีบทบาทเชิงรุกในการค้นคว้า และพัฒนา ทักษะการคิดที่เป็นองค์รวมของตนเอง และเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเพื่อมาปรับปรุง ผลงานของตนเอง

การเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก สรุปได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้น วางแผนและเรียนรู้ ขั้นนำเสนอและอภิปราย ขั้นประมวลและปรับแก้ และขั้นตกลูก โดยแต่ละ ขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้ โดยการเรียนแบบกำกับตนเอง และการนำตนเอง โดยนักเรียนวางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วยตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอน จากนั้น เลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการสืบค้นข้อมูล เพื่อเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ

ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน เริ่มจากนักเรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้า ในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ และการบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ชั้นเรียนอภิปรายร่วมกัน จากนั้น นักเรียนรับฟังข้อคำถาม ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้ โดยการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง โดย นักเรียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียน พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ จากนั้น นักเรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้อบรมประมวล และค้นคว้า เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ตกลงผล โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการนำตนเอง นักเรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านการปรับแก้แล้ว ต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน จากนั้น นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้ แล้วสรุปผลการทำงาน เป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์

### 3.2 การเรียนการสอนที่เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตก

#### ผลึก

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกประกอบด้วยการเรียนการสอน 4 แบบ คือ

1. การเรียนแบบกำกับตนเอง (Self-Regulation Learning)
2. การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning)

3. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

4. การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

### การเรียนแบบกำกับตนเอง (Self-Regulation Learning)

ชุงค์ (Schunk, 1991: 265) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบกำกับตนเองว่า หมายถึงกระบวนการที่นักเรียนปฏิบัติและรักษาเอาไว้ทั้งด้านพฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจ อย่างเป็นระบบด้วยตนเอง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเรียน

แพริส (Paris, 2005: 1-5) การเรียนแบบกำกับตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนเข้าถึง ปัญหา เลือกกลวิธีในการแก้ปัญหา สังเกตพฤติกรรมของตนเอง และประเมินคุณค่าของผลงานที่ได้รับ ทำให้นักเรียนสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างแรงจูงใจภายในนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ นักเรียนต้องการที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆต่อไป การประเมินคุณค่าผลงานและการมี ปฏิริยาโต้ตอบกับผลงานของตนเองจะเป็นผลสะท้อนที่ทำให้ นักเรียนพัฒนาตนเองได้มากขึ้นกว่า การได้รับผลป้อนกลับจากครู

การเรียนแบบกำกับตนเอง เป็นการเรียนที่นักเรียนต้องปฏิบัติและคงไว้ซึ่งพฤติกรรมและ ความรู้ความเข้าใจอย่างเป็นระบบด้วยตนเอง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเรียน (Schunk, 1995: 265)

ลักษณะของการเรียนแบบกำกับตนเองประกอบด้วยกำกับตนเองใน 3 ด้าน คือ ด้าน พฤติกรรม ด้านแรงจูงใจและอารมณ์ และด้านความรู้ความเข้าใจ โดยนักเรียนที่มีการเรียนแบบ กำกับตนเอง มักจะเริ่มต้นด้วยตนเอง และทำงานได้ต่อเนื่องเป็นพิเศษ และมักจะมีปฏิริยาโต้ตอบกับประสิทธิภาพและผลสรุปของงาน (Pintrich, 1995: 7)

การพัฒนาการกำกับตนเองของนักเรียน ครูต้องช่วยให้นักเรียนใช้ความยืดหยุ่นใน กระบวนการทางปัญญา โดยนักเรียนจะต้องรู้ความสามารถของตนเองให้ถูกต้องเพื่อจะ ตั้งเป้าหมายให้เหมาะสม จากนั้น นักเรียนต้องเลือกกลวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งครูต้องเข้ามา มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน สุดท้าย นักเรียนจะต้องบันทึกและจดจำการ กระทำของตนเอง ในระหว่างขั้นตอนการบันทึกนี้ นักเรียนจะมีการเปรียบเทียบความก้าวหน้ากับ

เป้าหมายซึ่งเป็นกระบวนการภายในและขึ้นอยู่กับความพยายามของตัวนักเรียนเอง(นอร์ตัน ्हัสตี, 2544: 31)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะการกำกับตนเองในการเรียนรู้ในการเรียนแบบกำกับตนเอง คือ Woolfolk (1998)

- 1.) ความรู้ การเรียนแบบกำกับตนเอง นักเรียนต้องการความรู้เกี่ยวกับตนเอง วิชา งาน กลวิธี ในการเรียนรู้และบริบทที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้
- 2.) แรงจูงใจ นักเรียนที่มีการนำตนเอง ต้องมีแรงจูงใจเพื่อให้สนใจงานต่างๆ ถ้าไม่มีแรงจูงใจมากพอก็จะกังวลว่าจะได้รับประโยชน์จากงานนั้นอย่างเต็มที่
- 3.) ความตั้งใจ นักเรียนที่มีการกำกับตนเองจะรู้ว่าจะป้องกันตนเองอย่างไรจากสิ่ง ล่อใจ จะต่อสู้กับตัวเองอย่างไรเมื่อมีสิ่งรบกวน

สรุปคือ การเรียนแบบกำกับตนเอง หมายถึง การเรียนโดยการใช้กลวิธีการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามผลทั้งในด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ความเข้าใจและ ด้านแรงจูงใจของตนเอง เพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่มุ่งหวังได้ด้วยตนเอง

### การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning)

โนวเลส (Knowles, 1980: 19 - 20) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่าสามารถเกิดขึ้นได้ในการเรียนในระบบ โดยเป็นการเรียนที่นักเรียนถูกชี้แนะหรือถูกกระตุ้นให้ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เน้นให้นักเรียนรับผิดชอบในการประเมินความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดจุดประสงค์ พัฒนาเกณฑ์การประเมิน และวางโครงการเรียนของตนเอง โดยที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกระหว่างกระบวนการเรียนเท่านั้น

การเรียนรู้แบบนำตนเอง นอกจากเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความถนัด และความต้องการของนักเรียนแล้ว ยังส่งเสริมทักษะต่างๆที่จะเป็นในการดำเนินชีวิตในสังคมด้วย ทักษะดังกล่าวได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการเลือกรับข้อมูลต่างๆ อีกทั้งยังเป็นวิธีการเรียนที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน และฝึกความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอีกด้วย

การจัดการเรียนรู้แบบการนำตนเองสามารถทำได้หลายรูปแบบ โดยนักเรียนสามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของตนเองมากที่สุด นักการศึกษาหลายคนได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการนำตนเองไว้หลายรูปแบบ สามารถสรุปได้ ดังนี้

เบาวด์ (Boud, 1982: 12) เสนอว่าการเรียนรู้แบบการนำตนเองมีรูปแบบการเรียนดังต่อไปนี้

- 1) การเรียนแบบใช้สัญญาการเรียนรู้ คือการเรียนที่นักเรียนเขียนแผนการเรียนเป็นสัญญาการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับนักเรียน
- 2) การเรียนแบบตัวต่อตัว คือการเรียนที่นักเรียนทำงานเป็นคู่ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กัน
- 3) การเรียนแบบวางแผนการทำงานโดยนักเรียน คือการเรียนที่นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มในการริเริ่มโครงการ และนำมาสู่การปฏิบัติ
- 4) การเรียนแบบระบบการสนับสนุนจากเพื่อน คือการเรียนที่นักเรียนเริ่มเรียนในเบื้องต้นได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่า
- 5) การเรียนแบบร่วมกับประเมิน คือการเรียนที่นักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการเรียน

สุทธิรัตน์ รุจิเกียรติกำจร (2536: 6) เสนอรูปแบบการจัดการเรียนการรู้แบบกำกับตนเองไว้ดังต่อไปนี้

- 1) รูปแบบการเรียน The Personalize System of Instruction (PSI) คือการสอนที่มีการจัดแบ่งเนื้อหาวิชาเป็นหน่วยการเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คำแนะนำในการเรียน และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน เตรียมไว้เพื่อให้ นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ตามความช้าเร็วของบุคคล
- 2) รูปแบบบทเรียนแบบโปรแกรม เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่มีการออกแบบและผลิตเพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง
- 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับบทเรียนได้ทันทีและตลอดเวลาในขณะที่เรียน
- 4) รูปแบบการใช้โครงการการเรียนรู้

นอกจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายแล้ว ยังมีแนวทางในการจัดการเรียนการ



สอนโดยการนำตนเองมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความรู้เดิม และทักษะของนักเรียน โดยสามารถแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ (Treffinger, 1995: 327)

- 1.) การนำตนเองในระดับครูเป็นผู้นำ เป็นการนำตนเองที่ครูเข้ามาจับบทบาทแนะนำชี้แนะค่อนข้างมาก ครูจะช่วยเหลือในการกำหนดเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนการเรียนการสอนด้วย
- 2.) การนำตนเองในระดับต้น เป็นการนำตนเองที่ครูเป็นผู้เสนอทางเลือกชั้นการวางแผนการเรียนต่างๆให้ โดยนักเรียนสามารถเลือกได้จากทางเลือกที่ครูเสนอ
- 3.) การนำตนเองในระดับกลาง เป็นการนำตนเองที่ครูและนักเรียนร่วมกันปรึกษากันถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
- 4.) การนำตนเองในระดับสูง เป็นการนำตนเองที่นักเรียนเป็นผู้จัดการวางแผนการเรียนทุกอย่างเองทั้งหมด โดยครูเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบนำตนเองนี้ พบว่าครูเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ และจัดหาแหล่งความรู้สนับสนุนนักเรียน ผู้สอนสามารถแนะนำแนวทางต่างๆให้กับนักเรียนได้ แต่ไม่ใช่การบอกเนื้อหาทั้งหมดให้นักเรียน (Treffinger, 1995: 324)

นอกจากนี้ ผู้สอนยังต้องทำหน้าที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้โอกาสนักเรียนอธิบายเหตุผลในการเลือกตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ และคิดหาวิธีการที่หลากหลายในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และยังคงจูงใจนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น (คณาพร คมสัน, :59)

การเรียนแบบกำกับตนเองและนำตนเองมีความคล้ายคลึงกันในด้านความหมาย หลักการจัดการเรียนรู้และบทบาทของครูผู้สอน ดังสรุปได้ดังตารางที่ 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง

	การเรียนแบบกำกับตนเอง	การเรียนแบบนำตนเอง
<b>ความหมาย</b>	กระบวนการที่นักเรียนเข้าถึงปัญหา เลือกกลวิธีในการแก้ปัญหา อันประกอบด้วย การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามผล ในด้านพฤติกรรม ความรู้ความเข้าใจ และแรงจูงใจ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการด้วยตนเอง (Schunk, 1991: 265), (Paris, 2005: 1-5)	การจัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถเกิดขึ้นได้ในการเรียนในระบบ โดยเป็นการเรียนที่นักเรียนถูกกระตุ้นให้แสวงหาความรู้ โดยกำหนดเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ตลอดจนกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Knowles, 1980: 19-20)
<b>หลักการ</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง</li> <li>2. การเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง</li> <li>3. การแสวงหาความช่วยเหลือ (แหล่งการเรียนรู้) ที่เหมาะสม</li> <li>4. การติดตามและประเมินผล การทำงานของตนเอง</li> </ol> (Schunk & Zimmerman, 1994: 7-8)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้</li> <li>2. การวางแผนร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน</li> <li>3. การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้</li> <li>4. การวินิจฉัยความต้องการทางการเรียน</li> <li>5. การกำหนดและเลือกวิธีการเรียน</li> <li>6. การดำเนินกิจกรรมตามแบบแผนที่กำหนดไว้</li> <li>7. การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน</li> </ol> (Knowles, 1980: 34)

ตารางที่ 1 (ต่อ) การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง

	การเรียนแบบกำกับตนเอง	การเรียนแบบนำตนเอง
<b>การจัดการเรียนการสอน</b>	<p>1. การสังเกตตนเอง ประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 ประการ คือ 1 การตั้งเป้าหมาย 2 การเตือนตนเอง</p> <p>2. กระบวนการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนต่อเนื่อง จากการสังเกตตนเอง โดยเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของกลุ่ม หรือเปรียบเทียบกับผลงานที่นักเรียนเคยทำในอดีต</p> <p>3. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง เป็นการตอบสนองผลการประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวก เมื่อทำงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางลบ เมื่อทำงานไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>(Schunk, 1994: 76-79)</p>	<p>สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ เช่น การใช้สัญญาการเรียน การใช้โครงการเรียนรู้ การจับทเรียนสำเร็จรูป การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น (Boud, 1982: 12), (สุทธิรัตน์ รุจิเกียรติกำจร, 2536: 6)</p>
<b>บทบาทของครู</b>	<p>ครูต้องช่วยนักเรียน ใช้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทางปัญญา ในการรับรู้ความสามารถของตนเองให้ถูกต้อง เพื่อที่จะตั้งเป้าหมายให้เหมาะสมกับตนเอง และช่วยแนะนำการเลือกวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (อรอุมา จิรณนิตกุล, 2544: 16-17)</p>	<p>ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างทางเลือกที่หลากหลายให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้ โดยอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือให้นักเรียนตัดสินใจตามแนวทางที่เหมาะสม(รจนา คำนึงผล, 2542:43)</p>

## การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่ใช้การเรียนรู้กลุ่มย่อยในการแก้ปัญหา โดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยตนเอง มีการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน โดยที่ทุกคนต้องตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ทุกคนในกลุ่มจะต้องร่วมมือกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เคสเลอร์ (Kessler, 1992: 8) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภายในกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบตนเองในการเรียนรู้และต้องกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นด้วย

สลาวิน (Slavin, 1995: 4) ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน สมาชิกในกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความสามารถ, เพศ, เชื้อชาติที่แตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและเพื่อนในการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้โดยการทำงานร่วมกันต้องมีเป้าหมายของกลุ่ม”

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยสมาชิกในกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความสามารถ, เพศ, เชื้อชาติ และคุณลักษณะอื่นๆที่แตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อเพื่อนในการช่วยเหลือกันในการเรียน โดยการทำงานต้องมีเป้าหมายของกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ มีรูปแบบในการจัดหลายรูปแบบโดยมีรายละเอียดต่อไปนี้ (Slavin, 1995: 4-13)

- 1) แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละความสามารถ ครูนำเสนอบทเรียน จากนั้น นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หลังจากจบบทเรียนแล้วจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วจะคะแนนไปเป็นคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม การประเมินประเมินจากคะแนนที่เพิ่มขึ้นของกลุ่ม

- 2) การเรียนแบบแข่งขันด้วยเกม ใช้กิจกรรมเหมือนแบบที่ 1 แต่เปลี่ยนการทดสอบเป็นการแข่งขันด้วยเกมระหว่างกลุ่ม คะแนนที่ได้จะเก็บเป็นคะแนนพัฒนาการ
- 3) การเรียนแบบต่อบทเรียน นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะได้รับหัวข้อต่างกัน จากนั้นจะไปรวมกับเพื่อนกลุ่มอื่นที่ได้รับหัวข้อเดียวกัน เพื่อปรึกษา อภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อนั้น จากนั้น จึงกลับเข้ากลุ่มเดิมแล้วทำหน้าที่อธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังอีกครั้งหนึ่ง
- 4) การเรียนแบบกลุ่มย่อยหรือรายบุคคล จะมีการทดสอบเพื่อจัดระดับความสามารถของนักเรียน จากนั้นสมาชิกในกลุ่มจะศึกษาบทเรียนที่ต่างกัน สมาชิกจะตรวจสอบการตอบคำถามของเพื่อน และช่วยเหลือเมื่อไม่เข้าใจ การทดสอบจะมีการตรวจให้คะแนนโดยเพื่อนในกลุ่ม
- 5) โปรแกรมการอ่านและการเขียน ใช้สำหรับการสอนการอ่านและการเขียน ครูจะจัดนักเรียนเป็นกลุ่มอ่อน เก่ง จับคู่กันทำกิจกรรมต่างๆ นักเรียนจะไม่ได้รับการทดสอบจนกว่าสมาชิกจะตัดสินใจว่าทุกคนพร้อมที่จะสอบ
- 6) การตรวจสอบเป็นกลุ่ม กลุ่มจะเลือกหัวข้อจากที่ครูตั้งไว้ ศึกษาค้นคว้า แล้วนำมาอภิปรายให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง
- 7) การเรียนด้วยกัน แบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4 –5 คน กำหนดงานให้กลุ่มละ 1 อย่าง สมาชิกร่วมมือกันทำงาน มีการให้รางวัลเมื่อทำงานสำเร็จ

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือนี้จะเกิดได้จากความรับผิดชอบร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถต่างกัน โดยเน้นให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางสังคมในการทำงาน โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา ถือเป็นวิธีการฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน นอกเหนือจากการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา

### การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

การเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ใช่เทคนิคการสอน แต่เป็นปรัชญาทางการศึกษาข้อหนึ่ง ที่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู โดยที่ครูไม่จำเป็นต้องเป็นผู้รู้ทุกอย่าง แต่ข้อค้นพบบางประการของนักเรียนอาจสามารถเสริมสร้างความรู้ของครูด้วย การเรียนแบบนี้จึงถือเป็นการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันทั้งระหว่างครูและนักเรียน โดยบทบาทของครูในการเรียนการสอนแบบนี้ คือ ครูต้องเป็นผู้ชี้แนะที่ดีให้กับนักเรียน ที่สำคัญคือต้องอธิบายจุดมุ่งหมายของการสอนให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้จะต้องอธิบายบทบาทของนักเรียนที่มีต่อกลุ่มให้

นักเรียนเข้าใจก่อนการทำกิจกรรม และเน้นย้ำการมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกภายในกลุ่ม (Wiersema, 2000: online)

การประเมินผลของการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ การประเมินเป็นกลุ่ม เป็นการประเมินภายในกลุ่มโดยให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้และคุณลักษณะที่กลุ่มมี อีก รูปแบบหนึ่งคือการประเมิน ในห้อง เป็นการประเมินเมื่อมีการออกมารายงานหรือนำเสนอผลงาน ต่างๆ โดยให้ทั้งชั้นร่วมกันประเมิน (Gerdy, 1999: online)

การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียน ให้เกิดการยอมรับกันระหว่างบุคคล และยังเพิ่มทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะนักเรียนจะต้องร่วมกันคัดเลือกข้อมูล อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อสรุปอันจะ นำมาซึ่งความรู้ใหม่ ทักษะเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ใน ห้องเรียนปกติ (Wiersema, 2000: online)

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการเรียนที่เน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดย เน้นที่กระบวนการกลุ่มและทักษะทางสังคมเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากการเรียนแบบร่วมมือที่ การ เรียนแบบร่วมมือจะเน้นที่ผลสำเร็จของงาน โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล ในขณะที่การเรียนรู้ร่วมกัน จะเน้นการทำงานร่วมกัน ให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางสังคมมากกว่า

การเรียนแบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันมีความคล้ายคลึงกันในด้านความหมาย หลักการ การจัดการเรียนการสอน และบทบาทของครู ดังสามารถเปรียบเทียบได้จากตารางที่ 2 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกัน

	การเรียนแบบร่วมมือ	การเรียนรู้ร่วมกัน
<b>ความหมาย</b>	เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ที่ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถ เพศ และเชื้อชาติ และคุณลักษณะอื่นๆแตกต่างกัน (Kessler, 1992: 8), (Slavin, 1995: 4)	การจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Gokhale: 2005)
<b>หลักการ</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม</li> <li>2. เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล</li> <li>3. เน้นการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Slavin, 1995: 4)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม</li> <li>2. เน้นการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม</li> <li>3. พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Totten, Sills, Digby&amp;Russ, 1991)</li> </ol>
<b>การจัดการเรียนการสอน</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ครูสอนบทเรียน</li> <li>2. นักเรียนในกลุ่มทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด เปรียบเทียบคำตอบ ซักถาม และตรวจคำตอบ</li> <li>3. นักเรียนผู้ให้คำแนะนำอธิบายวิธีทำแบบฝึกหัดให้เพื่อนฟัง</li> <li>4. เมื่อจบบทเรียน ครูให้ทำแบบทดสอบสั้นๆ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนต้องทำด้วยตนเอง</li> <li>5. ครูตรวจผลการทดสอบของนักเรียน แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของกลุ่มบอกให้นักเรียนทราบ (Stevens &amp; Slavin, 1995: online)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กำหนดเป้าหมาย, จุดประสงค์การเรียนและเนื้อหา</li> <li>2. ผู้เรียนศึกษาเนื้อหา และร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เหมาะสม (Gokhale: 2005)</li> </ol>

ตารางที่ 2 (ต่อ) การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกัน

	การเรียนแบบร่วมมือ	การเรียนรู้ร่วมกัน
<b>บทบาทของครู</b>	<p>1. บทบาททางตรง คือการให้ความรู้ นักเรียน ในเรื่องของบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในกลุ่ม ติดตามดู พฤติกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และให้ความรู้เพิ่มเติม</p> <p>2. บทบาททางอ้อม คือ การติดตาม สังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม ให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา ให้กำลังใจและคำชมเชย</p>	<p>เป็นทั้งผู้สอน คือให้ความรู้ คำแนะนำแก่นักเรียน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเรียนรู้ไปกับนักเรียนด้วย โดยครูต้องยอมรับความคิด และข้อค้นพบใหม่ๆที่แตกต่างออกไปของนักเรียน</p> <p>(Wiersema: 2000)</p>

### 3.3 ลำดับชั้นการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึก

รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึกเน้นการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ เพื่อให้ให้นักเรียนตกลึกความรู้และความคิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกทักษะทางการสื่อสารด้วยการอภิปรายร่วมกับผู้อื่นในชั้นเรียน โดยมีการสอดแทรกการสอนทักษะการคิด ค่านิยม และจริยธรรม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2548: 21)

**ขั้นที่ 1** วางแผนและเรียนรู้ โดยการเรียนแบบกำกับตนเอง และการนำตนเอง มีองค์ประกอบ ดังนี้

วางแผน (Plan) เรียนวางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วยตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอน

เลือก (Choose) เรียนเลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ค้นคว้า (Search) เรียนค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการสืบค้นข้อมูล

เขียน (Write) เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ



**ขั้นที่ 2** นำเสนอและอภิปราย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน มีองค์ประกอบ คือ

นำเสนอ (Present) นักเรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้า ในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ และการบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ชั้นเรียนอภิปรายร่วมกัน

อภิปราย (Discuss) นักเรียนรับฟังข้อคำถาม ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป

**ขั้นที่ 3** ประมวลและปรับแก้ โดยการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง องค์ประกอบของขั้นตอนนี้ คือ

ประมวล (Gather) ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียน พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ

ปรับแก้ (Revise) นักเรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้รวบรวมประมวล และค้นคว้า เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

**ขั้นที่ 4** ตกลงผล โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการนำตนเอง มีองค์ประกอบ ดังนี้

นำเสนอ (Present) นักเรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านการปรับแก้แล้ว ต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน

ประเมิน (Assess) นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้

สรุป (Conclude) นักเรียนสรุปผลการทำงาน เป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์

อนึ่ง ในกรณีที่นักเรียนมีระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ครูสามารถนำขั้นตอนที่ 2 และ 3 มาจัดกระทำซ้ำจนกว่าจะได้ผลตามโครงร่างที่กำหนดไว้ และในกรณีที่นักเรียนมาก การนำเสนอผลงานในขั้นที่ 4 อาจเป็นการนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการต่อผู้สอน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องเวลาในการสอนการจัดการเรียนการสอน

#### 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

##### 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวรรณคดีไทย

พัลลภ พุฒตาล (2545) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบการคิดอย่างมีวิจรรณญาณในการสอนวรรณคดีไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณในการอ่านวรรณคดีไทย เรื่องพระอภัยมณี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนวรรณคดีไทยโดยใช้รูปแบบการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ มีความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจรรณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตตารา มกรมณี (2545) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดนักเรียนสร้างความรู้เองในการเรียนวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดนักเรียนสร้างความรู้เองในการเรียนวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการสอนการใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดนักเรียนสร้างความรู้เอง แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก แบบประเมินคุณภาพงานเขียนนักเรียนตามเกณฑ์รูบริคส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดนักเรียนสร้างความรู้เองมีผลสัมฤทธิ์และความคงทนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนและจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบวิธีที่หลากหลายซึ่งประเมินจากผลงานการเขียนของนักเรียน 7 ครั้ง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนงานเขียนนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกด้วย

สิริพร ฟ้าอรุณสวัสดิ์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการสอนภาษาไทยเรื่องนิราศเมืองแกลงโดยใช้ชุดการสอนจุลบท เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนภาษาไทยและศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนภาษาไทยก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนจุลบทเรื่องนิราศเมืองแกลง พบว่าหลังจากที่เรียนเรื่องนิราศเมืองแกลงด้วยชุดการสอนจุลบทแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนนิชาวรรณคดีไทย

สุทธิพร วงศ์วิชัย (2545) ทำวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือโดยเน้น การสร้างแผนภูมิโน้ตทัศน์ที่มีต่อความคิดรวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดรวบยอดและวิธีคิดในการเรียน วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้เทคนิคดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ความคิด รวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทยด้วยการใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือโดยเน้นการสร้างแผนภูมิโน้ตทัศน์ ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีพัฒนาการการสร้างความคิดรวบยอด ในการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้การสร้างแผนภูมิโน้ตทัศน์

บุญทิวา สิริขยานุกูล (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการพัฒนา ความคิดของ เดอ โบ โน ในการสอนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางด้านกระบวนการคิดตามกระบวนการพัฒนาความคิดของ เดอ โบ โน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามกระบวนการพัฒนาความคิดของ เดอ โบ โน มีพัฒนาการทางด้านกระบวนการคิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทิพย์ ศิริสมบุญธวัช (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียน การสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการ ตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญา บัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการ ตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อ ความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินคุณภาพของ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี หลักการ 4 ประการ คือ การสร้างความเข้าใจการอ่านจากประสบการณ์เดิม ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ และการทบทวนและการคิดไตร่ตรอง กระบวนการเรียน การสอนมี 5 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน 2) เชื่อมโยงประสบการณ์ 3) เรียนรู้ อย่างมีปฏิสัมพันธ์ 4) ให้และรับข้อมูลป้อนกลับ 5) ทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง ผลของ การใช้รูปแบบพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่าน เพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณคดีไทยส่วนใหญ่ ผู้วิจัยเน้นการศึกษาด้านการคิด การพัฒนา ความคิด ความคงทนในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้รูปแบบการ

สอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแบบต่างๆ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน

#### 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สมนึก พวงกลืน (2530) ทำวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน และแผนการสอนจากคู่มือครู แบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที ค่าความแปรปรวน 2 ทาง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่สอนด้วยแผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบปกติ

เพ็ญศิริ มีปิ่น (2537) ศึกษาการใช้วรรณคดีเรื่อง สามก๊ก พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เนื้อหาจากวรรณคดีเรื่องสามก๊ก 2) เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง 3) เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม และ 4) เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วนิดา ย่องหาญ (2537) ได้ทำวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและการคิดวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้กลุ่มอภิปรายและการฝึกอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย ระหว่างการสอนโดยใช้กลุ่มอภิปรายและการฝึกอ่าน และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณญาณระหว่างนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนการอ่านภาษาไทย 2 ชุด คือ ชุดที่ใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยกับชุดที่ใช้การฝึกอ่านแบบ SQ3R แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาไทย จำนวน 60 ข้อ นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลอง

มาทดสอบอัตราส่วนวิกฤต (t-test) พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มที่ใช้การฝึกอ่านแบบ SQ3R สูงกว่ากลุ่มที่ใช้การอธิบายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2539) ได้ทำวิจัยสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าความแปรปรวน และเปรียบเทียบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกดังกล่าวมีประสิทธิภาพ 80.01/80.25 ความก้าวหน้าในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนฝึกและหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนหญิงและชายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยส่วนใหญ่ทำคือการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้รูปแบบและวิธีการสอนแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

### 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ตกผลึก

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ (2548) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3 รูปแบบ ในโครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ CPR โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกเป็นหนึ่งใน 3 รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นในโครงการวิจัยนี้

ผลการวิจัยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบ 4 ร. พบว่านักเรียนได้พัฒนาให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามลำดับขั้นของการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้ นักเรียนได้พัฒนาให้เป็นผู้รู้ทัน รู้นำโลก มีทักษะการแสวงหา การคัดสรรข้อมูล การจัดการความรู้และเป็นผู้ที่ทันสมัย ทันท่อเหตุการณ์ ทันท่อโลก

ขั้นที่ 2 นำเสนอและอธิบาย นักเรียนได้พัฒนาให้เป็นผู้รู้ทัน รู้นำโลก มีทักษะการจัดการและการสร้างข้อความรู้ และการสื่อสาร ได้พัฒนาให้มีความสามารถในการทำงานเป็น

ทีม มีความอดทน สู้งาน และมีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาให้เรียนรู้การรวมพลังสร้างสรรค์สังคม

ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้ นักเรียนได้พัฒนาเป็นผู้รู้ทัน รู้นำโลก มีทักษะการคัดสรร การใช้ การจัดการและสร้างความรู้ ได้พัฒนาเป็นนักเรียนรู้ชำนาญ เชี่ยวชาญการปฏิบัติในด้านการเป็นผู้มีมาตรฐานและมุ่งความเป็นเลิศ

ขั้นที่ 4 ตกผลึก นักเรียนได้พัฒนาให้เป็นผู้รู้ทัน รู้นำโลก เป็นผู้ที่เรียนรู้อย่างชำนาญ เชี่ยวชาญปฏิบัติ และได้พัฒนาการรักษ์ความเป็นไทยใฝ่สันติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ้างอิงแหล่งข้อมูล การฝึกมารยาทในด้านต่างๆ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกสามารถพัฒนาคุณลักษณะต่างๆของนักเรียน โดยเฉพาะในด้านของการบริหารจัดการข้อมูล การจัดการและการสร้างข้อความรู้ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่างๆ

นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการสอนที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ดังนี้

#### 4.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนแบบกำกับตนเอง

##### งานวิจัยในประเทศ

ฐิติพัฒน์ สงบกาย (2533) ได้ศึกษาผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน นักเรียนกลุ่มทดลอง 3 กลุ่มได้รับการฝึกการกำกับตนเองจำนวน 7 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเองมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรียพร วันชัย (2539) ศึกษาผลของกลวิธีเรียนรู้และการกำกับ

ตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มที่ 2 ฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มที่ 3 ฝึกการใช้กลวิธีเรียนรู้ร่วมกับการกำกับตนเอง กลุ่มที่ 4 ฝึกโดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้และกลุ่มที่ฝึกการใช้กลวิธีเรียนรู้ร่วมกับการกำกับตนเองมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ชินะพัฒน์ ชื่นแด่ขุ่ม (2542) ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทยและการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 163 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็น กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองย่อย 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยืดหยุ่น แบบแลกเปลี่ยนบทบาท และแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้ขั้นตอนการสอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น คือ 1) ชักจูงให้ศึกษาอย่างมีเป้าหมาย 2) ทำความเข้าใจในแนวทางการศึกษา 3) ดำเนินการศึกษาอย่างรอบคอบ 4) แสดงผลการศึกษาด้วยสื่อทางภาษา 5) สรุปผลการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างจากกลุ่มควบคุม

### งานวิจัยต่างประเทศ

ชุงค์ (Schunk, 1994) ได้ศึกษาอิทธิพลของเป้าหมายและการประเมินผลที่มีต่อการกำกับตนเองในการเรียนทักษะคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 4 จำนวน 44 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 22 คน นักเรียนจะได้รับปัญหาเกี่ยวกับเศษส่วน กลุ่มแรกจะได้รับเป้าหมายเชิงกระบวนการ อีกกลุ่มจะได้รับเป้าหมายเชิงผลสัมฤทธิ์ โดยในแต่ละกลุ่มจะแบ่งนักเรียนเป็น 2 พวก คือพวกที่มีการประเมินตนเอง และไม่มีประเมินตนเอง การวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายเชิงกระบวนการ และกลุ่มที่มีเป้าหมายเชิงผลสัมฤทธิ์ที่มีการประเมินตนเองจะมีการกำกับตนเอง การเห็นความสามารถของตนเอง ทักษะ และความตั้งใจในงานมากกว่า

ซิมเมอร์แมน (Zimmerman, 1996) ศึกษาการกำกับตนเองทางวิชาการ และองค์ประกอบทางสุขภาพของนักเรียน พบว่านักเรียนใช้กระบวนการของการกำกับตนเอง เช่น กลวิธีเรียนรู้ การตั้งเป้าหมาย การติดตามตนเอง และความเชื่อในความสามารถของตนเอง ซึ่งสามารถทำนายความสำเร็จทางการเรียน สุขภาพและการจูงใจของนักเรียนได้

งานวิจัยเกี่ยวกับการกำกับตนเอง เน้นการศึกษาผลของการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่าน และการพัฒนาความสามารถในการเรียน ซึ่งการกำกับตนเองนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น และมีความตั้งใจในการทำงานมากกว่าการเรียนการสอนแบบปกติด้วย

#### 4.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง

##### งานวิจัยในประเทศ

ศุภมาส ทองใส (2536) ทำวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ ด้านมโนคติของตนเองในการเป็นนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรักในการเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความคิดสร้างสรรค์ และนอกจากนั้นลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนยังแตกต่างกันตามเพศ อายุ สาขาวิชาชีพ ระดับการศึกษา และการทำงานระหว่างศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

##### จุฑารัตน์ วิบูลผล (2539) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และความพร้อมในการนำตนเองของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

คณาพร คมสัน (2540) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01



รจนา คำนึ่งผล (2542) ศึกษาเรื่องผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเอง และอีกกลุ่มได้รับการสอนโดยวิธีปกติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการนำตนเองมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### งานวิจัยต่างประเทศ

ลินดา แลงสตัน (Linda Langston, 1990) ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนในคณะรัฐศาสตร์ ในระดับมหาวิทยาลัยต่อโครงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำ โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ความพึงพอใจต่อโครงการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน โดยนักเรียนด้วยการนำตนเองรู้สึกว่าได้ประโยชน์มากกว่า และมีความพอใจที่มีโอกาสได้เลือก มีโอกาสกำหนดจุดประสงค์การเรียนและประเมินผลการเรียนของตนเอง รวมทั้งรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง มีความพอใจที่มีอิสระในการเรียน และไม่ต้องมีความกดดันในการทำงาน

ฮัดสเพธ (Hudspeth, 1992) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของครูกับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนในวิทยาลัยชุมชนในรัฐมอนทานา จำนวน 3 แห่ง และในรัฐวอชิงตันจำนวน 1 แห่ง พบว่า อายุ เกรดเฉลี่ย และการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่วนวิธีการสอนของครูไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คลาวด์ (Cloud, 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ปกครอง โดยใช้แบบวัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ โดยระดับการเรียนรู้

ด้วยตนเองของเด็กชายกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์สูงกว่าความสัมพันธ์ของเด็กหญิงกับผู้ปกครอง เมื่อทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบมาตรฐานพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจะมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงด้วย

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเน้นการศึกษาผลของการเรียนแบบนำตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความรับผิดชอบ ความพึงพอใจในการเรียน ความสามารถในการอ่านและเขียน จากผลของการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนและมีความกดดันในการเรียนลดลงด้วย

### 4.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

#### งานวิจัยในประเทศ

ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล (2535) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ 30 คน และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ 30 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิ่งดาว กลิ่นจันทร์ (2537) ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม และกลุ่มควบคุมที่ฝึกทักษะการอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมจะมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร (2538) ศึกษาเรื่องผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียน

ระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมวัน และวัดปทุมวนาราม จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ฝึกการอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ไอ อาร์ ซี กลุ่มทดลองที่ 2 ฝึกการอ่านด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านของ ไอ อาร์ ซี และกลุ่มควบคุมเรียนการอ่านจากครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้โปรแกรม ไอ อาร์ ซี กับกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบ ไอ อาร์ ซี และกลุ่มที่เรียนแบบปกติมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญหทัย สัมครคุณ (2541) ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาวิพันธุ์ จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันและเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### งานวิจัยต่างประเทศ

ฟรอสต์ (Frost, 1997) ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือต่อการชื่นชมตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ประชากรคือนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 325 คน สุ่มนักเรียน เข้ากลุ่มทดลองที่ใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือ กับกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากแบบทดสอบของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เคลเลอร์ (Keller, 1997) ศึกษาเรื่องการศึกษาระยะยาวโดยใช้ข้อมูลการศึกษาแห่งชาติในหารประเมินผลของการเรียนแบบร่วมมือต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยศึกษาจากข้อมูลการศึกษาแห่งชาติระยะเวลา 2 ปี ศึกษาความสัมพันธ์ของวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาคณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลที่เก็บในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวก

โซลติส (Soltys, 1997) ศึกษาเรื่องผลของการตั้งเป้าหมายในการเรียนของตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะทางภาษาศาสตร์ ผู้วิจัยใช้คะแนนสอบปลายภาคการศึกษา 2 ปี (1994-1996) เป็นคะแนนฐานในการตั้งเป้าหมายของตนเอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนในกลุ่มทดลองจะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและทักษะทางภาษาจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

เชน (Chen, 2005) ศึกษาเรื่องผลของการใช้การเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี แบ่งเป็น กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยแบ่งกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ กลุ่มทดลองเรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมเรียนโดยการเรียนการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงที่เรียนแบบร่วมมือมีแรงจูงใจในการเรียนทั้งภายนอกและภายในเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจในการเรียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับคะแนนการฟัง พูด อ่าน และเขียน

เกรแฮม (Graham, 2006) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยศึกษาจากนักเรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการศึกษาแสดงว่าการเรียนแบบร่วมมือมีผลในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สรุป คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือเน้นการศึกษาผลของการใช้การเรียนการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆ และศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่าน ความพึงพอใจในการเรียน และแรงจูงใจของนักเรียน โดยผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น และมีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นด้วย

#### 4.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน

##### งานวิจัยต่างประเทศ

ซีเลีย (Celia, 2005) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาในชั้นเรียนวรรณคดี การวิจัยทำโดยการสังเกต และบันทึกบทสนทนาของนักศึกษา ระหว่างการปรึกษาและอภิปรายในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การอภิปรายกลุ่มย่อยของนักศึกษาช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และความหมายของวรรณคดีที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม นักศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้การอภิปรายเกิดประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ที่ได้รับและความเข้าใจระหว่างกันด้วย

กิลเลนไทน์ (Gillentine, 2005) ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาด้านวิชาชีพ โดยศึกษาจากผู้สอนในระดับปฐมวัยจำนวน 10 คน เกี่ยวกับผลกระทบของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันที่มีต่อความเชื่อ ความรู้ การปฏิบัติ และความเข้าใจในวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่าการใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันทำให้ครูมีความตระหนักในวิชาชีพมากขึ้น และเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันมากขึ้น

สมิธ (Smith, 2005) ศึกษาเรื่องการใช้การเรียนรู้ร่วมกันในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเก็บข้อมูลจากการเก็บรวบรวมหนังสือแบบฝึกหัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการหนังสือแบบฝึกหัดและหาวิธีการออกแบบแบบฝึกหัดที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน ข้อเสนอของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบของหนังสือแบบฝึกหัด ควรจัดให้มีกิจกรรมที่อาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนให้มากขึ้น
2. ปรับปรุงอภิธานศัพท์ โดยเพิ่มคำสำคัญ หัวข้อเรื่อง
3. จัดทำเรื่องราวเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันแทรกไว้ในหนังสือ อย่างเป็นเอกภาพเพื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้ตัวอย่างของการเรียนรู้ร่วมกันจากหนังสือ
4. เพิ่มคำถามเชิงอภิปรายมากขึ้น
5. จัดทำสื่อการสอนอื่นๆ เช่น ซีดี-รอม แผนภูมิ วิดีโอ และเว็บไซต์ในการค้นหาข้อมูลประกอบการเรียนการสอน

โซ (So, 2006) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ร่วมกันกับการแสดงออกทางสังคม และความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักเรียนระบบการศึกษาทางไกล ที่เรียนวิชาสุขศึกษา และทำงานเกี่ยวกับโครงการเรียนรู้ร่วมกันด้านการพัฒนาความเข้าใจในการป้องกันโรคเอดส์ จำนวน 48 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการศึกษาทางไกลมากกว่าผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันในระดับต่ำ

มอร์ตัน (Morton, 2006) ศึกษาเรื่องความสามารถทางการเรียนระหว่างผู้ช่วยเหลือและผู้ได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 77 คน ในการเขียนรายงาน โดยแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตนเอง 2) กลุ่มที่เรียนแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) กลุ่มที่เป็นผู้แนะนำและช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว และ 4) กลุ่มที่ได้รับการช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว จากนั้นทำการทดลองซ้ำอีกครั้งโดยให้ทุกกลุ่มเรียนแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่เรียนแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกันสามารถพัฒนางานเขียนของตนได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยตนเอง

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ความพึงพอใจต่อสภาพการเรียน และการพัฒนาวิชาชีพ โดยพบว่า การเรียนรู้ร่วมกันไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้นเท่านั้นยังทำให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของการเรียนมากขึ้น และยังช่วยในการพัฒนางานเขียนของนักเรียนอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก 2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ และ 4) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

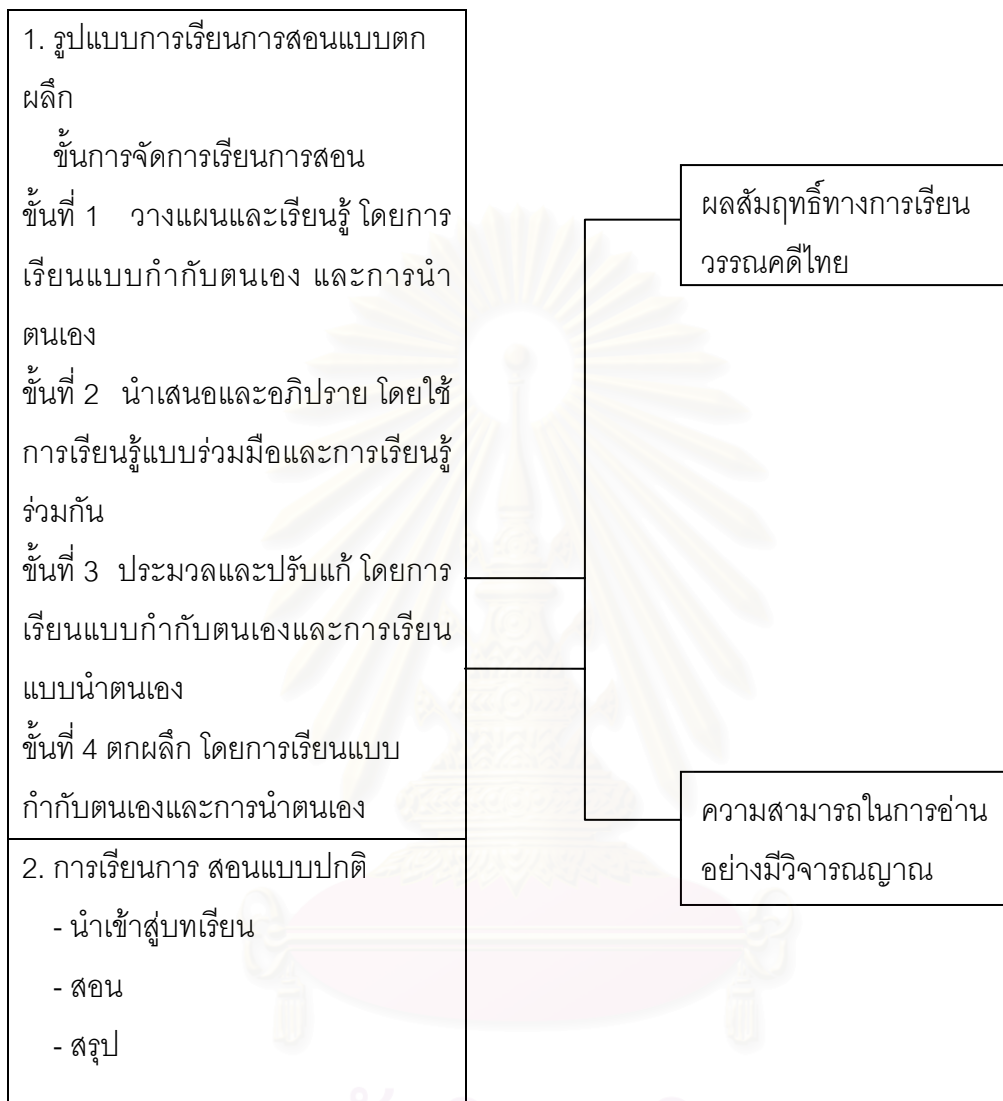
1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การทดลองสอนและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## กรอบแนวคิดในการวิจัย

### ตัวแปรต้น

### ตัวแปรตาม



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย



## 1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ศึกษาตำรา เอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการสอนวรรณคดี
- 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบตกลูกแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบนำตนเอง กำกับตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกัน
- 1.3 ศึกษา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3 ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นแนวทางในการ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน
- 1.4 ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับหลักและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

## 2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่าง สาเหตุที่เลือกสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เนื่องจาก สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนในระดับชั้นทั้งหมด 600 คน สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการและรับนักเรียนโดยการสอบคัดเลือก นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผู้บริหารและคณาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนยังเห็นความสำคัญของการทำวิจัย โดยให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของนักเรียนจำนวน 12 ห้องเรียนมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และ

เลือก ม. 2/11 ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) เท่ากับ 65.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) เท่ากับ 65.00 และ ม. 2/12 ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) เท่ากับ 5.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) เท่ากับ 5.31 เมื่อทดสอบค่าความแปรปรวน (F-test) ได้ค่า F เท่ากับ .393 ซึ่งค่า F ที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่าค่า F ที่ได้จากราง (F .05=1.85) แสดงว่าความแปรปรวนของทั้งสองห้องไม่แตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยค่าที่ (t-test) ได้เท่ากับ .372 ซึ่งค่าที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่าค่าที่ได้จากราง (t=2.00) แสดงว่าความสามารถทางภาษาไทยของทั้งสองห้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับทดสอบก่อนเรียน แล้วนำคะแนนมาทดสอบหาค่าที่ (t-test) ได้เท่ากับ .015 ซึ่งค่าที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่าค่าที่ได้จากราง (t=2.00) ดังนั้นคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองห้องไม่แตกต่างกัน จึงเลือกห้องม. 2/12 เป็นกลุ่มทดลองและม. 2/11 เป็นกลุ่มควบคุม โดยมีนักเรียนกลุ่มละ 47 คน

### 3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และเครื่องมือในการทดลอง

**3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** คือ แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มทดลองและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุม

แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก จำนวน 20 แผน โดยจัดการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 4 ชั้น ภายในเวลา 10 สัปดาห์ คือ วางแผนและเรียนรู้ นำเสนอและอภิปราย ประมวลและปรับแก้ และตกผลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

**ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้** โดยการเรียนแบบกำกับตนเอง และการนำตนเอง  
มีองค์ประกอบ ดังนี้

วางแผน (Plan)	เรียนวางแผนการเรียนรู้อย่างกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วยตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอน
---------------	---

- เลือก (Choose) เรียนเลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ค้นคว้า (Search) เรียนค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการสืบค้นข้อมูล
- เขียน (Write) เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ

**ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย** โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน มีองค์ประกอบคือ

- นำเสนอ (Present) นักเรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้า ในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ และการบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ชั้นเรียนอภิปรายร่วมกัน
- อภิปราย (Discuss) นักเรียนรับฟังข้อคำถาม ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป

**ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้** โดยการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง องค์ประกอบของขั้นตอนนี้คือ

- ประมวล (Gather) ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียน พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ
- ปรับแก้ (Revise) นักเรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้รวบรวม ประมวล และค้นคว้า เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

#### ขั้นที่ 4 ตกผลึก โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการนำตนเอง มี

องค์ประกอบ ดังนี้

นำเสนอ (Present)	นักเรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการ ที่ผ่านการปรับแก้แล้วต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน
ประเมิน (Assess)	นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้
สรุป (Conclude)	นักเรียนสรุปผลการทำงาน เป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนแบบปกติ จำนวน 20 แผน แต่ละแผนประกอบด้วยชั้นการสอน 3 ชั้น คือ ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และข้อเสนอแนะในการสอนจากคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.1.3 กำหนดเนื้อหา และเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเนื้อหา โดยอ้างอิงจากประมวลรายวิชา ท 32010 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงสาระการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนนิชาวรรณคดีไทย

ลำดับที่	เนื้อหา	คาบ
1	สมบัติวรรณคดีไทย - วรรณกรรมและวรรณคดี - คุณค่าของวรรณคดี - ศิลปะการประพันธ์ในวรรณคดีไทย - เนื้อหาของวรรณคดีไทย - การพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม	7

2	โคลงภาพพระราชพงศาวดาร (สมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง พันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต)	5
3	หลักศิลาจารึก หลักที่ 1	5

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p><b>ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้</b>            โดยการเรียนแบบกำกับตนเอง และการนำตนเอง มีองค์ประกอบ ดังนี้</p> <p>วางแผน (Plan) เรียนวางแผนการเรียนรู้โดยกำหนดประเด็นหลักของการเรียนในแต่ละหน่วยตามความสนใจภายใต้คำแนะนำของผู้สอน</p>	<p><b>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</b>            ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการนำเสนอ การใช้เพลง แสดงภาพ หรือเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเรียน เพื่อดึงความสนใจของนักเรียนมาสู่บทเรียน</p>
<p><b>เลือก (Choose)</b> นักเรียนเลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจเป็นพิเศษ และวางโครงร่างของหัวข้อย่อยให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง</p> <p><b>ค้นคว้า (Search)</b> เรียนค้นคว้าข้อมูลในหัวข้อย่อยที่เลือก โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านแหล่งการเรียนรู้ และแนวทางการสืบค้นข้อมูล</p> <p><b>เขียน (Write)</b> เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ</p>	<p><b>ขั้นสอน</b>            ครูสอนเนื้อหาบทเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับที่มา ประวัติผู้แต่ง เนื้อหาบทประพันธ์ คำศัพท์ ศิลปะการประพันธ์และคุณค่าของ บทประพันธ์ โดยใช้วิธีการบรรยาย การเล่นเกม ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและคำศัพท์</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p><b>ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย</b></p> <p>โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน มีองค์ประกอบคือ</p> <p>นำเสนอ (Present) นักเรียนนำเสนอผลงานที่ตนไปศึกษาค้นคว้า ในรูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ และการบรรยาย จากนั้นเปิดโอกาสให้ชั้นเรียนอภิปรายร่วมกัน</p> <p>อภิปราย (Discuss) นักเรียนรับฟังข้อคำถามข้อวิพากษ์วิจารณ์จากชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเชิงวิชาการครั้งต่อไป</p>	
<p><b>ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้</b></p> <p>โดยการเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง องค์ประกอบของขั้นตอนนี้คือ</p> <p>ประมวล (Gather) ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายในชั้นเรียน พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสร้างความสมบูรณ์ของงานเขียนเชิงวิชาการ</p> <p>ปรับแก้ (Revise) นักเรียนพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการตามข้อมูลที่ได้รับรวบรวมประมวล และค้นคว้า เพื่อสร้างสรรค์รูปแบบงานเขียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p>	

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p><b>ขั้นที่ 4 ตกผลึก</b></p> <p>โดยการเรียนแบบกำกับตนเองและการนำตนเอง มีองค์ประกอบ ดังนี้</p> <p>นำเสนอ (Present) นักเรียนนำเสนองานเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านการปรับแก้แล้ว ต่อชั้นเรียนเพื่ออภิปรายร่วมกัน</p> <p>ประเมิน (Assess) นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้</p> <p>สรุป (Conclude) นักเรียนสรุปผลการทำงานเป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์</p>	<p><b>ขั้นสรุป</b></p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้เรียนในคาบนั้น</p>

3.1.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองจำนวน 20 แผน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 แผน โดยแต่ละแผนใช้เวลาสอน 50 นาที สอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 10 สัปดาห์ กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ วางแผนและเรียนรู้ นำเสนอและอภิปราย ประมวลและปรับแก้ และตกผลึก และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดละ 1 แผน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเพื่อดูความเหมาะสมในเรื่องการจัดกิจกรรมและเวลา ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาจุดหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเรื่องวรรณกรรมและวรรณคดี และการอ่าน เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ

3.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัยจากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 สร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อย่างละ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบคู่ขนาน แบบทดสอบทั้งสองชนิดเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก ฉบับละ 60 ข้อ ใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที (Bloom's and Others: 1971)

ลักษณะของแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยประกอบด้วยคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาวรรณคดีไทยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 เนื้อหาของแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

เนื้อหา	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า
สมบัติวรรณคดี	-	2	7	-	5	5
เนื้อหาและประเภทของ วรรณคดี	-	1	-	-	3	-
ศิลปะการประพันธ์	-	2	3	4	2	5
โคลงภาพพระราช พงศาวดาร	2	-	3	5	-	1
ศิลาจารึก หลักที่ 1	1	1	2	3	2	1
จำนวนข้อ	3	6	15	12	12	12

ลักษณะของแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยบทอ่านที่ตัดตอนมาให้ให้นักเรียนอ่าน ซึ่งคัดเลือกมาจาก วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต และคำถามที่ครอบคลุมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์: 2544)



ตารางที่ 6 แสดงจำนวนข้อจำแนกตามระดับพุทธิพิสัยตามหลักของ Bloom's

ทักษะ	ความรู้ ความจำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	การ สังเคราะห์	การ ประเมินค่า
จำนวนข้อ	3	6	15	12	12	12

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อดูความเหมาะสมและถูกต้อง จากนั้นนำแบบทดสอบมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.5 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อคำถาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบทดสอบทั้ง 4 ฉบับ ดังนี้

- (1) เรียงลำดับตัวเลือกจากตัวเลือกสั้นไปสู่ตัวเลือกที่ยาวกว่า
- (2) เรียงลำดับข้อที่ง่ายไปสู่ข้อที่ยากกว่า
- (3) ปรับภาษาให้ชัดเจนขึ้น

3.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี ฉบับก่อนเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน นำมาตรวจวิเคราะห์ข้อสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ EVENA 401 ของภคินันท์ ทองคำ (2544) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .75 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพคือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 ได้จำนวน 52 ข้อ ส่วนข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 8 ข้อ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักเรียนสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน แล้วตรวจวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 - .82 ความยากง่ายระหว่าง .29 - .77 มีรายละเอียดดังนี้

## ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	4	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	10	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	26	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	20	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

## ค่าความยากง่ายระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	1	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	27	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	23	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	9	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

3.2.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีฉบับทดสอบหลังเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน นำมาตรวจวิเคราะห์ข้อสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ EVENA 401 ของภคินทร์ ทองคำ (2544) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .79 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพคือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 ได้จำนวน 48 ข้อ ส่วนข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 12 ข้อ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักเรียนสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน แล้วตรวจวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 - .92 ความยากง่ายระหว่าง .25 - .79 มีรายละเอียดดังนี้

## ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	-	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	7	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	25	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	28	ข้อ

.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ
-----------	-------	---	-----

ค่าความยากง่ายระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	-	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	20	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	24	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	16	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

3.2.8 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับก่อนเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน นำมาตรวจวิเคราะห์ข้อสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ EVENA 401 ของภคินทร์ ทองคำ (2544) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .79 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพคือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 ได้จำนวน 48 ข้อ ส่วนข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 12 ข้อ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักเรียนสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน แล้วตรวจวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 - .82 ความยากง่ายระหว่าง .29 - .77 มีรายละเอียดดังนี้

ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	2	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	12	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	24	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	22	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

ค่าความยากง่ายระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	-	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	27	ข้อ

.41 - .60	จำนวน	23	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	10	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

3.2.9 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับหลังเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน นำมาตรวจวิเคราะห์ข้อสอบด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบ EVENA 401 ของภคินทร์ ทองคำ (2544) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .86 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพคือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 ได้จำนวน 50 ข้อ ส่วนข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักเรียนสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 50 คน แล้วตรวจวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และมี ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25 - .82 ความยากง่ายระหว่าง .29 - .77 มีรายละเอียดดังนี้

#### ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	2	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	6	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	24	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	28	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

#### ค่าความยากง่ายระหว่าง

.81 ขึ้นไป	จำนวน	-	ข้อ
.61 - .80	จำนวน	22	ข้อ
.41 - .60	จำนวน	21	ข้อ
.20 - .40	จำนวน	17	ข้อ
.00 - .19	จำนวน	-	ข้อ

3.2.10 นำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เสร็จสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

#### 4 การดำเนินการทดลองสอนและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เพื่อขออนุญาตทำการทดลองสอน

4.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ทำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 60 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

4.3 ปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มก่อนการสอน โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การดำเนินการเรียนการสอน การประเมินผล ระยะเวลาที่ทดลองสอนและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอน โดยในกลุ่มทดลองผู้วิจัยได้ทำการสอนพื้นฐานการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การค้นคว้าข้อมูลและการเขียนรายงานเชิงวิชาการ เพื่อเป็นทักษะประกอบการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกด้วย

4.4 ผู้วิจัยสอนนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวนกลุ่มละ 20 แผน แผนละ 1 คาบ รวมระยะเวลาในการสอนทั้งหมด 40 คาบ ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 2 คาบต่อสัปดาห์ รวม 20 สัปดาห์

**กลุ่มทดลอง** เรียนวรรณคดีไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

**กลุ่มควบคุม** เรียนโดยการเรียนการสอนแบบปกติ มีขั้นตอนการสอนดังนี้

**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา ชักถาม อธิบาย หรือใช้เพลงประกอบ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

**ขั้นสอน** ครูสอนตามเนื้อหาในบทเรียน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องในบทเรียน ครูอธิบายคำศัพท์ยาก ให้นักเรียนจับใจความสำคัญ ทำแบบฝึกหัด และอภิปรายชักถามในชั้นเรียน

**ขั้นสรุป** สรุปบทเรียนโดยครูหรือนักเรียน หรือทั้งครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

4.5 เมื่อสอนครบตามกำหนดแล้ว ทำการทดสอบ หลังเรียนกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 60 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

4.6 ตรวจให้คะแนนแบบสอบผลสัมฤทธิ์วรรณคดีไทย ฉบับหลังเรียนและแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับหลังเรียน ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยให้ 1

คะแนนสำหรับคำตอบที่ถูกต้อง และ 0 คะแนนสำหรับคำตอบที่ผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก

4.7 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

## 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบตกผลึก และกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Window Version 10.0) โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบตกผลึก แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลอง โดยทดสอบอัตราส่วนวิกฤต (t – test dependent)

5.2 คำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ของคะแนนที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ของทั้ง 2 กลุ่ม โดยทดสอบอัตราส่วนวิกฤต (t-test independent)

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก แสดงในตารางที่ 1
- ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก แสดงในตารางที่ 2
- ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ แสดงในตารางที่ 3
- ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกกับวิธีสอนแบบปกติ แสดงใน ตารางที่ 4

**ตอนที่ 1** การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการทดลองสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

กลุ่มทดลอง	n	คะแนน เต็ม	ค่ามัชฌิมเลข คณิต ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (s)	อัตราส่วนวิกฤต (t-test)
ก่อนการทดลอง	47	60	27.28	5.25	10.371*
หลังการทดลอง	47	60	38.19	4.95	

\* df=92, t=1.658

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนการทดลองเท่ากับ 27.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.25 หลังการทดลอง นักเรียนมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเท่ากับ 38.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.95 เมื่อคำนวณค่าอัตราส่วนวิกฤต (t - test) ของผลต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ( $\bar{x}$ ) ก่อนและหลังการทดลอง ได้เท่ากับ 10.371 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง (df = 92) ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 (t = 1.658) จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



**ตอนที่ 2** การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก

กลุ่มทดลอง	n	คะแนน เต็ม	ค่ามัชฌิมเลข คณิต ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (s)	อัตราส่วนวิกฤต (t-test)
ก่อนการทดลอง	47	60	38.09	4.16	8.319*
หลังการทดลอง	47	60	45.91	4.93	

\* df=92, t=1.658

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 45.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.93 นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 38.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.16 เมื่อคำนวณค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของผลต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ( $\bar{x}$ ) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเท่ากับ 8.319 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง (df= 92) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (t = 1.658) จึงสรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 3** การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่ม	n	คะแนน เต็ม	ค่ามัชฌิมเลข คณิต ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (s)	อัตราส่วนวิกฤต (t-test)
กลุ่มทดลอง	47	60	38.19	4.95	7.005*
กลุ่มควบคุม	47	60	31.60	4.14	

\* df=92, t=1.658

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย 38.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.95 นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เท่ากับ 31.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.14 เมื่อคำนวณค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของผลต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ( $\bar{x}$ ) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเท่ากับ 7.005 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง (df= 92) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (t = 1.658) จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 4** การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่ม	n	คะแนน เต็ม	ค่ามัชฌิมเลข คณิต ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (s)	อัตราส่วนวิกฤต (t-test)
กลุ่มทดลอง	47	60	45.91	4.93	8.457*
กลุ่มควบคุม	47	60	38.04	4.05	

\* df=92, t=1.658

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 45.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.93 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 38.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.05 เมื่อคำนวณค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ของผลต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ( $\bar{x}$ ) ของกลุ่มทดลองได้เท่ากับ 8.457 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตาราง (df = 92) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (t = 1.658) จึงสรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก 2) ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกกับวิธีสอนแบบปกติ 4) ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 32101 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเลือกห้องที่มีคะแนนวิชาภาษาไทย ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ใกล้เคียงกัน ได้นักเรียนห้อง ม. 2/11 และ ม. 2/12 จำนวนห้องละ 47 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 94 คน จากนั้นทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) จากนั้นนำคะแนนมาทดสอบค่าที (t-test) พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเลือกนักเรียนห้อง ม. 2/12 ให้เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก และนักเรียนห้อง ม. 2/11 เป็นกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และเครื่องมือในการทดลอง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อย่างละ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน

(Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยเป็นแบบสอบคู่ขนาน แบบทดสอบทั้งสองชนิดเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก ฉบับละ 60 ข้อ ใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที

แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยประกอบด้วยคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาวรรณคดีไทยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ส่วนแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยบทความที่คัดสรรและตัดตอนมาให้ให้นักเรียนอ่าน ซึ่งคัดเลือกมาจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต และคำถามที่ครอบคลุมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทั้ง 2 ชนิดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อดูความเหมาะสมและถูกต้อง จากนั้นนำแบบสอบมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อคำถาม จากนั้นปรับปรุงและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างปรากฏผลดังนี้

แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ฉบับก่อนเรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 ค่าความยากง่ายเท่ากับ .29- .81 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .25 - .82 แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ฉบับหลังเรียนมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 ค่าความยากง่ายเท่ากับ .25 - .79 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .25 - .80

แบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับก่อนเรียนได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 ค่าความยากง่ายเท่ากับ .29 - .75 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .22 - .81 แบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับหลังเรียนได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 ค่าความยากง่ายเท่ากับ .29 - .74 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .27 - .83

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติจำนวน 20 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 20 แผน แต่ละแผนใช้เวลาสอน 1 คาบ คาบละ 50 นาที ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ ชุดละ 1 แผน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเรื่องการจัดกิจกรรมและเวลาก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยสอนนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเองโดยปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่มก่อนการสอน โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การดำเนินการเรียนการสอน การประเมินผล ระยะเวลาที่ทดลองสอนและประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอน และดำเนินการสอนเป็นเวลา 10 สัปดาห์ จากนั้น ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้วนำคะแนนของนักเรียนมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{x}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบตกลูก แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลอง โดยทดสอบอัตราส่วนวิกฤต ( $t - \text{test independent}$ )

### 1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนของผู้ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 1.2 ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 1.4 ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ตกผลึก มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสูงขึ้นกว่าก่อน การทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน แบบตกผลึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการ เรียนการสอนแบบตกผลึกนี้พัฒนาโดยมีฐานจากการจัดการเรียนรู้ 4 แบบ คือ การเรียนแบบกำกับ ตนเอง การเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งผลการทดลองที่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบ คือ 1) จิตติพัฒน์ สงบ กาย (2533) ที่ศึกษาผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แล้วพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการกำกับตนเองมี ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่า ก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2) รจนา คำนิ้งผล (242) ศึกษาผลของการสอนโดยใช้วิธีการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยแล้วพบว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล (2535) ที่ศึกษาเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ แล้วพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ และ 4) ซีเลีย (Celia, 2005) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษาในชั้นเรียนวรรณคดี พบว่าการเรียนแบบ ร่วมมือทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหา และความหมายของวรรณคดีที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

โดยสามารถอภิปรายถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ ตกผลึกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่านักเรียนที่เรียน ด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ ดังนี้

(1) รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกในชั้นที่ 1) วางแผนและเรียนรู้ และชั้นที่ 3) ประมวลและปรับแก้ และ 4) ตกผลึก ประกอบด้วยหลักการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยในการ พัฒนานักเรียน คือ การเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเองเปิดโอกาสให้นักเรียน เลือกประเด็นที่สนใจศึกษาด้วยตนเอง โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามและ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่ง

สำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนต้องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆต่อไป ดังที่ แลงสตัน (Langston, 1990) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและความพึงพอใจของนักเรียนแล้วพบว่านักเรียนด้วยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองรู้สึกว่าได้ประโยชน์มากกว่าและรู้สึกพอใจที่ได้มีโอกาสเลือกกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผล และรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง มีความพึงพอใจที่มีอิสระในการเรียนและไม่ต้องมีความกดดันในการเรียน นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในชั้นที่ 2) นำเสนอและอภิปราย ซึ่งประกอบด้วยหลักการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันช่วยฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม โดยฝึกให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนในกลุ่มและในชั้นเรียน อันจะทำให้การเรียนรู้จักการฝึกทักษะการสื่อสาร การพิจารณาไตร่ตรองจากการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนได้ตรวจสอบและทบทวนความเข้าใจในข้อมูลที่ตนได้ศึกษามากับสมาชิกในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้อย่างถ่องแท้ และการได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้ดีและทำข้อสอบได้ดีขึ้น

(2) การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก นักเรียนจะต้องเขียนและนำเสนอข้อมูลที่นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าทั้งในรูปแบบของรายงานเชิงวิชาการและการรายงานหน้าชั้นเรียน โดยการนำเสนอหน้าชั้นเรียนนั้น นักเรียนจะต้องตอบคำถามของเพื่อนและครูเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้ศึกษา พร้อมทั้งต้องรวบรวมข้อเสนอแนะและคำติชมจากครูและเพื่อนในชั้น เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขรายงานของตนอีกครั้ง โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องผ่านการนำเสนอตรวจสอบและแก้ไขรายงานของตนถึง 3 ครั้ง จนกว่าจะได้รายงานเชิงวิชาการที่สมบูรณ์ที่สุด ดังที่ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ(2549: 51) กล่าวถึงหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกว่าประกอบด้วยหลักการ 3 ด้าน คือ 1. การตกผลึกทางความรู้ในเรื่องต่างๆที่ตนเรียนและสนใจอย่างลึกซึ้ง 2. การตกผลึกทางความคิด จากการพิจารณาไตร่ตรอง สะท้อนความคิดและอภิปรายร่วมกัน 3. การนำเสนอผลงานการตกผลึกทางความรู้และความคิด เพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นรายงานเชิงวิชาการที่ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผ่านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์จนได้เป็นข้อความรู้ในประเด็นที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง กระบวนการประมวลและแก้ไขงานเขียนนี้ทำให้นักเรียนเกิดการถกถ่วงและตกผลึกทางความคิดและเข้าใจเรื่องที่ตนศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้ดีกว่าการเรียนการสอนแบบปกติหรือการฟังจากครูเพียงครั้งเดียว

2.2 นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกมีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมี



ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์พร วันชัย (2539) ที่ศึกษาผลของกลวิธีเรียนรู้และการกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนกลุ่มที่ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้และกลุ่มที่ฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ร่วมกับการกำกับตนเองมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุม และงานวิจัยของคณาพร คมสัน (2540) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากผลการวิจัย สามารถสรุปปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึกมีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ ดังนี้

(1) หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลึกประการหนึ่งคือการพิจารณาไตร่ตรองการสะท้อนความคิดร่วมกันในชั้นเรียน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ, 2549: 52) โดยเน้นการค้นคว้าข้อมูลในการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียนรายงานเชิงวิชาการ นักเรียนจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม นำเชื่อถือมากที่สุดภายใต้การแนะนำของครูและผลสรุปจากการอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม เพื่อนำมาใช้ในการเขียนรายงาน การที่นักเรียนจะสามารถเลือกข้อมูลได้เหมาะสมนั้น จำเป็นจะต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจที่จะเชื่อถือข้อมูลต่างๆ โดยนักเรียนต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่างๆ รู้จักแยกแยะเรื่องจริงกับเรื่องที่แต่งขึ้นได้ และสามารถตัดสินใจเชื่อโดยมีข้อมูลที่พอเพียงประกอบการตัดสินใจ นักเรียนจำเป็นต้องตรวจสอบที่มาของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้นๆ จึงจะสามารถคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดมาใช้ได้ ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของนักเรียนดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ตรงกับองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ แฮร์ริส และสมิท (Harris and Smith, 1986) และความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (2520 : 148) อธิบายว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือ ความสามารถใช้ดุลยพินิจหาเหตุผล และพิจารณาคุณค่าของเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง สามารถเปรียบเทียบได้อย่างมีหลักเกณฑ์ และตัดสินใจได้ว่าเรื่องนั้น หรือ ตอนหนึ่งตอนใดของเรื่องนั้นผิดหรือถูก ดีหรือไม่ดี สำคัญหรือไม่สำคัญ

สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และสามารถแยกความคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้โดยใช้ปัญญาและเหตุผล รวมทั้งความรู้ที่มีอยู่มาไตร่ตรองอีกด้วย เช่น สามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนั้นได้ สามารถสรุปเปรียบเทียบได้หรือสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้ เป็นต้น

(2) รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การรับฟังความคิดเห็นจากหลายฝ่ายทั้งเพื่อนนักเรียนด้วยกันและครูทำให้นักเรียนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจมากขึ้น ทำให้นักเรียนละเอียดรอบคอบมากขึ้นและรู้จักใช้วิจารณญาณก่อนที่จะเชื่อในสิ่งที่อ่าน

การดำเนินการสอนทั้ง 4 ขั้น ทำให้นักเรียนเกิดการตกผลึกความรู้ในเรื่องที่ได้เลือกศึกษา และได้รับความรู้เรื่องใหม่ที่เพื่อนกลุ่มอื่นนำเสนอรายงานด้วย โดยจุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกคือ การพัฒนาให้นักเรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ในประเด็นที่ตนสนใจหรือได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดการตกผลึกทางความรู้ได้ ในกรณีนี้ ครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากแบบสอบถาม ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้แสดงว่า แม้นักเรียนจะตกผลึกทางความรู้ หรือมีความเข้าใจและเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่เรียนเพียง 1 เรื่อง คือเรื่องที่ตนรับผิดชอบค้นคว้าข้อมูล แต่นักเรียนก็สามารถได้รับความรู้จากเรื่องที่เพื่อนรายงาน และมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่เพื่อนรายงานมากพอที่จะแสดงความคิดเห็นระหว่างการรายงาน ตอบคำถามในชั้นเรียน และทำแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยได้อย่างน่าพอใจ

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

(1) ก่อนการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ผู้สอนควรสอนหรืออธิบายเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเขียนรายงานเชิงวิชาการ การอ้างอิงข้อมูล และขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจก่อน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวทางในการเรียน และลดความสับสนระหว่างการเรียนโดยการใช้รูปแบบฯของนักเรียนด้วย

(2) ผู้สอนควรจัดหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ในการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสบูรณาการความรู้และข้อค้นพบที่ได้ในเนื้อหาอื่นๆด้วย

(3) ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเอง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และตั้งคำถามต่างๆ ได้อย่างอิสระ นอกจากนั้นผู้สอนไม่ควรตัดสินคำตอบหรือความคิดเห็นของนักเรียนเพียงแค่ว่าถูกหรือผิด แต่ควรอธิบายเพิ่มเติมความคิดเห็นนั้น และเสนอแนะแนวทางอื่นที่เป็นไปได้ในการตอบ

### 3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสาระอื่นๆ เช่น หลักการใช้ภาษา

(2) ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## รายการอ้างอิง

### ภาษาไทย

กาญจนา นาคสกุล และคณะ. 2524. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.

ขวัญหทัย สมัครคุณ. 2541. ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541. รายงานผลการจัดอันดับคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: พันธุ์พลับพลึง.

คณาพร คมสัน. 2540. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรรยา บุญปลั่ง. 2541. การพัฒนารูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสัตตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน . 2525 . จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชินะพัฒน์ ชื่นแค้น. 2542. ผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของไวคอตสกีที่มีต่อทักษะทางภาษาไทยและการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวรรตน์ หัสดี. 2544. ผลการฝึกใช้เมตาคognitionขึ้นเพื่อกำกับและควบคุมตนเองในการเรียน ของนักเรียนโครงการการศึกษาพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสัตตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญทิวา สิริขยานุกุล. 2546. ผลของการใช้กระบวนการพัฒนาความคิดของ เดอ โบ โน ในการสอนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. 2520. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพฯ: ชุมชนส่งเสริมการใช้ภาษาไทย.

- บันลือ พุกกะวัน. 2534. ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาศรี สีหอำไพ. 2524. วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2518. แนวทางศึกษาวรรณคดีร้อยแก้ว: ภาษาทวิ การวิจักษ์ณ์และ  
วิจารณ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล. 2536. ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มี  
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3. วิทยานิพนธ์  
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช. 2547. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการ  
ตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่าน  
เพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญา  
ดุขฎิบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพย์ ต้นเถา. 2539. การเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านบทร้อยกรองภาษาไทยของนัก  
เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์  
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัลลภ พุฒตาล. 2545. ผลของการใช้รูปแบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสอน  
วรรณคดีไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการสอน  
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานูรักษ์. 2537. การพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ  
สำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา  
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศิริ มีปิ่น. 2534. การใช้วรรณคดีเรื่อง สามก๊ก พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี  
วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์.  
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. 2549. สถิติลา หลักเจ็ดประการสำหรับการเปลี่ยนผ่านการศึกษาสู่  
ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. 2549. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ  
CRP. โครงการวิจัย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
- ยุพยง เทพอาภีรักษ์. 2537. การศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับ  
มัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชา  
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2539. การวัดผลสัมฤทธิ์และการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รจนา คำนิ่งผล. 2542. ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตตารา มกรมณี. 2545. ผลของการใช้รูปแบบการสอนตามกรอบแนวคิดนักเรียนสร้างความรู้เองในการเรียนวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วนิดา ย่องหาญ. 2538. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้กลุ่มอภิปรายและการฝึกอ่าน. ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิชาการ, กรม. 2544. การศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. 2546. การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. 2514. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พระนคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย.
- วิภา กงกะนันท์. 2533. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิมล กระต่ายทอง. 2543. การเปรียบเทียบความสามารถในการสรุปความ ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ใช้กลวิธีการสรุปอิงความแตกต่างกัน. ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2544. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. 2536. การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศรียวิไล ดอกจันทร์. 2529. การสอนวรรณกรรมวรรณคดีไทย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศรีวิไล ดอกจันทร์. 2528. ทฤษฎีและปฏิบัติการวรรณคดีศึกษา. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. 2531. การทดลองวิธีเลือกสรร เพื่อการเรียนรู้วรรณคดีไทย. รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. 2539. การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการเรียนภาษาไทยโดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมนึก พวงกลิ่น. 2530. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสมรรถภาพการอ่านเร็ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอน แบบสืบสวนกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมศรี บำบัด. 2531. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วการอ่านในใจกับอัตราเร็วการเขียนสรุปความ จากวรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สร้อยสน สกลรักษ์. 2541. แนวการสอนวรรณคดีมรดกในระดับมัธยมศึกษา. วารสารครูศาสตร์. ปีที่ 26 ฉบับที่ 2.
- สร้อยสน สกลรักษ์. 2542. เอกสารประกอบการสอน 2704627 วรรณกรรมไทยปัจจุบันสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.
- สว่างจิตต์ บารมีอวยชัย. 2518. การสอนวรรณคดีไทยในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายใจ อินทรมพรรย์. 2529. ข้อคิดเกี่ยวกับแนวการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง. วารสารครูศาสตร์. ปีที่ 12 ฉบับที่ 3.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. 2533. วรรณคดีเกี่ยวกับชนบประเพณี. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- สิริพร ฟ้าวรณสวัสดิ์. 2540. ผลของการสอนภาษาไทยเรื่องนิราศเมืองแกลงโดยใช้ชุดการสอนจุลบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาการศึกษาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจริต เพียรชอบ. 2539. สอนให้สนุก เป็นสุขกับการเรียน. สถาบันภาษาไทย. กรมวิชาการ.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรวรย์. 2538. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ ประสานสอน. 2544. ผลของการใช้กลวิธีการอ่านและการคิดระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธิพร วงศ์วิชัย. 2545. ผลของการใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือโดยเน้นการสร้างแผนภูมิใน

ทัศน์ที่มีต่อความคิดรวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณี ไทยสุริยา. 2543. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมี

วิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณภาษาอังกฤษของนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็น  
ภาษาต่างประเทศ ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรอุมา จิรฉัตรกุล. 2544. ผลของการฝึกการกำกับตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสัตตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย.

อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์. 2548. จัดการเรียนรู้อย่างไรให้เด็กเกิดการตกผลึกทางความคิด ใน นวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา, หน้า 43-61 .กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## ภาษาอังกฤษ

- Bloom, B.S., Hastings, J.T., and Madaus, G.F., 1971. Handbook on Formative and Summative Education of Student Learning. McGraw-Hill, Inc. United States of America.
- Chen, Meng-Lin. 2005. The Effects of the Cooperative Learning Approach on Taiwanese ESL Students' Motivation, English Listening, Reading, and Speaking Competencies. LA Sierra University. [Online] Available from: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/search> [2006 July 20]
- Dallman, M. and others. 1978 The Teaching of Reading. 5<sup>th</sup> ed. New York: holt, Rinehart and Winston.
- Graham, D. C. 2006. Cooperative Learning Methods and Middle School Students. [Online] Available from: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3196733> [2005 September 18]
- Gokhale A. A. Collaborative Learning Enhances Critical Thinking. [Online] Available from: <http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/JTE/jte-v7n1/gokhale.jte-v7n1.html> [2005, June 30]
- Gunning, T. G. 1992. Creative Reading Instruction or for all Children. Boston : Allyn & Bacon.
- Kessler, C. 1992. Coopertive Language Learning : A Teacher's Resource Book. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall Regents.
- Knowles, M. S. 2005. The Adult Learner : The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development. 6th ed. Boston : Elsevier.
- Miller, W. H. 1977. The First R : Elementary Reading Today. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Morton, N. T. 2006. Is It Better to Give or to Receive? Insights into Collaborative Learning through Web-Mediated Peer Review. Cornell University. [Online] Available form: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3205208> [2006, September 26]
- Panitz, T. 1996. A Definition of Collaborative vs Cooperative Learning. [Online]

Available from:

<http://www.city.londonmet.ac.uk/deliberations/collab.learning/panitz2.html> [2005 June 30]

Pintrich P.R. 1995. Understanding Self-Regulated Learning. San Francisco: Jossey-Bass.

Rachnee Sosothikul . 1992. How to Improve Your Reading. Bangkok : Chulalongkorn University Press.

Reissig-Vasile, C. 2005. Collaborative Learning in the College Classroom: Patterns of Discourse in Small-Group Discussions of Literature. Fordham University. [Online] Available from: <http://www.lib.umi.com/dissertations/search> [2005, July 20]

Roe, B. and Other. 1991. Secondary School Reading Instruction: The Content Areas. Massachusetts: Houghton Mifflin Company.

Rubin, D. 1990. Teaching elementary language arts. 4<sup>th</sup> ed. New Jersey: Prentice-Hall.

Schunk, D. H. 1991. Learning theories an educational perspective. New york : Merrill.

Schunk, D. H. and Zimmerman, G. J.1996. Self-regulation of learning and performance : issues and educational applications. Hillsdale, New Jersey : Lawrence Erlbaum As.

Scott G. P. The Role of Self-Regulated Learning in Contextual Teaching: Principles and Practices for Teacher Preparation. A Commissioned Paper for the U.S. Department of Education Project Preparing Teachers to Use Contextual Teaching and Learning Strategies To Improve Student Success In and Beyond School. [Online] Available from: <http://www.ciera.org/library/archive/2001-04/0104parwin.html#ftn1> [2005, July 30]

Slavin, R. E. 1991. Educational psychology : Theory into practice . 3rd ed. New York : Prentice-Hall.

Smith, J. D. 2005. Collaborative Learning in the High School Classroom: An Evaluative Case Study of a Curricular Workbook. Fielding Graduate Institute. [Online] Available from: <http://www.lib.umi.com/dissertations/search> [2005, July 20]

- So, Hyo-Jeong. 2006. Examining the Relationships among Collaborative Learning, Social Presence and Satisfaction in a Distance Learning Environment. Indiana University. [Online] Available form: [http://www.lib.umi.com/dissertations/results?set\\_num=26&refine\\_set\\_num=25](http://www.lib.umi.com/dissertations/results?set_num=26&refine_set_num=25) [2006, September 26]
- Spache, G.D. and Spache, E. B. 1969. Reading in Elementary School. Boston: Allyn and Buco, Inc.
- Stevens, R.J., & Slavin, R.E. (1995). Effects of a Cooperative Learning Approach in Reading and Writing on Academically Handicapped and Non-handicapped Students. [Online] Available form: <http://www.nwrel.org/scpd/re-engineering/rycu/ReferenceDetails.asp?RefID=297> [2006, September 17]
- Totten, S., Sills, T., Digby, A., & Russ, P. 1991. Cooperative Learning: A Guide to Research. New York: Garland.
- Treffinger, D. J. 1995. "Self-directed learning". in. Teaching Models in Education of the Gifted. Edited by Maker, C. June & Nielson, A.B. Texas : PRO-Ed. Inc.
- Wiersema, N. 2000. How does Collaborative Learning actually work in a classroom and how do students react to it? A Brief Reflection. [Online] Available from: [http://www.city.londonmet.ca.uk/deliberation/collab\\_learning/wiersema.html](http://www.city.londonmet.ca.uk/deliberation/collab_learning/wiersema.html) [2005, June 30]
- Woolfolk, A. E. 1998. Educational psychology. 7th ed. Boston : Allyn and Bacon.



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ก

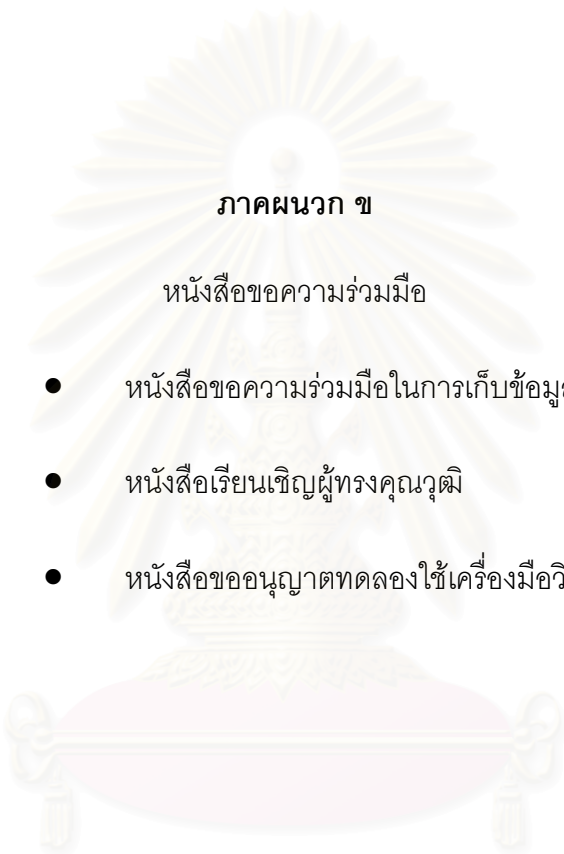
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- รองศาสตราจารย์ไขสิทธิ์ ปราโมช ณ อัญญา  
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา  
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย  
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิต  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี  
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



### ภาคผนวก ข

#### หนังสือขอความร่วมมือ

- หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
- หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
- หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

**NO THIS PAGE IN ORIGINAL**

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย





ที่ ศธ 0512.6(2771)/2100

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

.21 เมษายน 2549

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนปากเกร็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิรรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการ เรียนการสอนแบบตลกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตปริญญาโทและความสามารถทางการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แผนการสอน แบบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตปริญญาโท กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะ ได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศิรรา จุฑารัตน์ ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710



ที่ ศธ 0512.6(2701)/1899

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย


เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบคลิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

  
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-2425



ที่ ศธ 0512.6(2701)/1900

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้อง ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-2425



ที่ ศธ 0512.6(2701)/1904

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิรรา จุฬารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการ เรียนการสอนแบบตกลูกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตปริญญาโทและความสามารถทางการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตปริญญาโท และแบบวัด ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2425



ที่ ศธ 0512.6(2701)/1903

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิรรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบคณบดีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตวราวุฒิตไทยและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวราวุฒิตไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2425



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82425

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1902

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองคณบดี

ด้วย นางสาวศิธร จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบคกพลีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิเวศวิทยาไทย และความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขออนุญาตบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิเวศวิทยาไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82425

ที่ ศธ.0512.6(2771)/1901

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ไขสิริ ปราโมช ณ อยุธยา

ด้วย นางสาวศิรรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตลกขบขันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร. สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยปรีดาลัย  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขรับที่ 110 / ๒๕๔๙  
วันที่ ๒๓ / ๑ / ๒๕๔๙  
เวลา ๐๘.๐๐ น



ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(๒๗๐๑)/๑๘๙๘

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนปากเกร็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแผนการจัดการเรียนการสอน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒ ห้อง ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวศิริรา จุฑารัตน์ ได้ทำการเก็บข้อมูล วิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๒๑๘-๒๔๒๕





ภาคผนวก ค

- ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
- ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย  
ฉบับทดสอบก่อนเรียน  
(ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = .75)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.25	.61	31.	.72	.84
2.	.30	.65	32.	.48	.41
3.	.55	.63	33.	.80	.52
4.	.61	.72	34.	.75	.45
5.	.62	.59	35.	.74	.38
6.	.60	.81	36.	.58	.56
7.	.58	.57	37.	.55	.44
8.	.48	.53	38.	.69	.36
9.	.52	.54	39.	.52	.45
10.	.58	.82	40.	.55	.42
11.	.41	.82	41.	.43	.32
12.	.70	.80	42.	.49	.40
13.	.36	.38	43.	.58	.29
14.	.44	.78	44.	.61	.30
15.	.41	.74	45.	.62	.42
16.	.60	.40	46.	.81	.44
17.	.41	.33	47.	.63	.43
18.	.43	.55	48.	.60	.37
19.	.65	.76	49.	.58	.40
20.	.61	.39	50.	.62	.42
21.	.64	.74	51.	.60	.45
22.	.38	.70	52.	.61	.34
23.	.41	.55	53.	.61	.33
24.	.33	.46	54.	.62	.42
25.	.38	.37	55.	.63	.42
26.	.40	.52	56.	.65	.39
27.	.70	.32	57.	.77	.32
28.	.75	.46	58.	.75	.40
29.	.49	.49	59.	.61	.41
30.	.42	.40	60.	.72	.40

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

ฉบับทดสอบหลังเรียน

(ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = .79)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.41	.61	31.	.65	.40
2.	.35	.40	32.	.58	.39
3.	.44	.38	33.	.65	.58
4.	.50	.38	34.	.60	.80
5.	.80	.51	35.	.58	.25
6.	.60	.32	36.	.68	.41
7.	.50	.42	37.	.70	.39
8.	.58	.35	38.	.41	.42
9.	.55	.73	39.	.67	.39
10.	.78	.45	40.	.67	.42
11.	.55	.37	41.	.65	.50
12.	.35	.56	42.	.25	.38
13.	.80	.33	43.	.25	.55
14.	.78	.50	44.	.42	.51
15.	.78	.67	45.	.22	.35
16.	.77	.35	46.	.22	.33
17.	.80	.43	47.	.22	.77
18.	.41	.33	48.	.32	.33
19.	.42	.60	49.	.58	.52
20.	.75	.30	50.	.35	.52
21.	.78	.35	51.	.67	.22
22.	.53	.35	52.	.67	.59
23.	.53	.44	53.	.42	.25
24.	.30	.35	54.	.42	.25
25.	.32	.44	55.	.62	.52
26.	.32	.45	56.	.42	.40
27.	.35	.38	57.	.38	.74
28.	.77	.65	58.	.44	.30
29.	.55	.47	59.	.35	.33
30.	.56	.48	60.	.35	.47

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ฉบับทดสอบก่อนเรียน

(ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = .79)

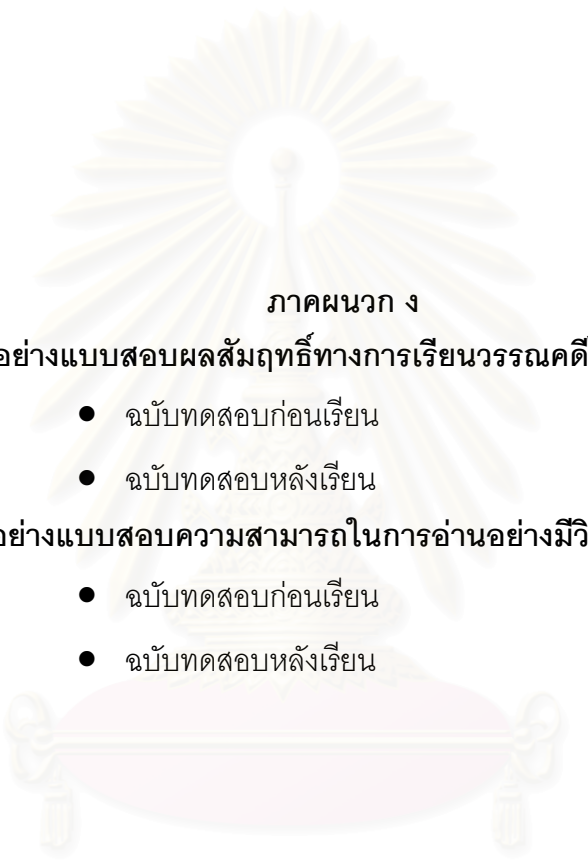
ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.65	.82	31.	.67	.39
2.	.53	.33	32.	.67	.42
3.	.53	.52	33.	.68	.50
4.	.30	.41	34.	.78	.38
5.	.22	.39	35.	.42	.55
6.	.67	.58	36.	.62	.51
7.	.65	.81	37.	.62	.35
8.	.25	.25	38.	.42	.33
9.	.25	.25	39.	.80	.73
10.	.65	.63	40.	.70	.45
11.	.65	.42	41.	.42	.37
12.	.22	.67	42.	.78	.56
13.	.22	.35	43.	.42	.33
14.	.32	.43	44.	.32	.59
15.	.44	.33	45.	.32	.35
16.	.50	.60	46.	.42	.35
17.	.80	.30	47.	.77	.44
18.	.76	.61	48.	.55	.50
19.	.67	.40	49.	.50	.65
20.	.42	.38	50.	.62	.52
21.	.56	.38	51.	.42	.65
22.	.41	.51	52.	.67	.63
23.	.35	.32	53.	.55	.41
24.	.78	.52	54.	.41	.63
25.	.78	.40	55.	.76	.44
26.	.77	.74	56.	.76	.45
27.	.80	.30	57.	.42	.63
28.	.41	.33	58.	.42	.65
29.	.42	.47	59.	.44	.47
30.	.75	.42	60.	.42	.35

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ฉบับทดสอบหลังเรียน

(ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = .72)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.51	.42	31.	.65	.75
2.	.32	.38	32.	.58	.41
3.	.52	.44	33.	.65	.67
4.	.40	.35	34.	.60	.39
5.	.61	.35	35.	.58	.42
6.	.40	.32	36.	.68	.50
7.	.38	.32	37.	.67	.38
8.	.38	.65	38.	.65	.82
9.	.74	.41	39.	.25	.77
10.	.30	.52	40.	.58	.33
11.	.25	.40	41.	.58	.77
12.	.42	.39	42.	.25	.22
13.	.65	.42	43.	.52	.22
14.	.53	.53	44.	.39	.32
15.	.53	.73	45.	.77	.58
16.	.30	.45	46.	.52	.35
17.	.22	.37	47.	.81	.67
18.	.35	.56	48.	.25	.51
19.	.77	.33	49.	.67	.53
20.	.55	.59	50.	.42	.33
21.	.33	.53	51.	.42	.41
22.	.47	.53	52.	.58	.35
23.	.35	.77	53.	.55	.44
24.	.44	.50	54.	.35	.56
25.	.50	.67	55.	.80	.47
26.	.48	.35	56.	.70	.48
27.	.60	.43	57.	.45	.80
28.	.50	.33	58.	.38	.78
29.	.55	.60	59.	.41	.78
30.	.78	.30	60.	.42	.62



ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

- ฉบับทดสอบก่อนเรียน
- ฉบับทดสอบหลังเรียน

ตัวอย่างแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

- ฉบับทดสอบก่อนเรียน
- ฉบับทดสอบหลังเรียน

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย (ก่อนเรียน)  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำอธิบาย

โปรดอ่านคำอธิบายให้เข้าใจโดยตลอดก่อนลงมือทำข้อสอบ

1. เขียนชื่อ สกุล เลขที่ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 60 ข้อ 60 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

ถ้าต้องการเปลี่ยนตัวเลือกใหม่ จากข้อ ข เป็นข้อ ง ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		✗		X

4. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

สถาบันวิจัยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อความใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. งานประพันธ์ทุกเรื่องจัดเป็นวรรณกรรมได้
- ข. วรรณคดีทุกเรื่องจัดเป็นงานประพันธ์ได้
- ค. วรรณกรรมทุกเรื่องจัดเป็นวรรณคดีได้
- ง. วรรณคดีทุกเรื่องจัดเป็นวรรณกรรมได้ (เฉลย ค. ความเข้าใจ)

2. ข้อใดเป็นคุณค่าด้านสังคมของวรรณคดี

- ก. ให้ความรู้ด้านสังคมศึกษา
- ข. เสนอสารที่มีความคิดสร้างสรรค์
- ค. ให้ความเพลิดเพลินใจ
- ง. สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยมและจริยธรรม (เฉลย ง. ความเข้าใจ)

3. นักเรียนไม่สามารถใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้เป็นข้อคิดในเรื่องใด

- “ หยิบสีรุ้งทั้งเจ็ดสายระบายฝัน      หยิบพู่กันหัวใจละเอียดอ่อน  
เขียนความรักศรัทธาห้วงอาทร      ให้โลกร้อนเย็นจำด้วยน้ำใจ”
- ก. ความมีน้ำใจ
  - ข. ความศรัทธา
  - ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. ความรักธรรมชาติ (เฉลย ง. การนำไปใช้)

4. นักเรียนสามารถนำคำประพันธ์ต่อไปนี้ไปใช้สอนใจได้ในเรื่องใด

- “ดูผิวพรรณสรรพางค์อย่างกุลา      แต่วิชาพางามขึ้นครามครัน”
- ก. การระวังคำพูด
  - ข. การพยายามศึกษาหาความรู้
  - ค. การใช้ความรู้ในทางที่ถูกต้อง
  - ง. การให้ความสำคัญกับวิชาต่างๆในชั้นเรียน (เฉลย ข. การนำไปใช้)



5. ข้อใดแสดงแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนบุคคลที่ต่างกัน

- |                               |                              |
|-------------------------------|------------------------------|
| ก.ชาติตะปุชาติแข็งต้องแทงตรึง | ชาติขี้ผึ้งชาติอ่อนร้อนละลาย |
| ข.เกิดมาเป็นมนุษย์ปุถุชน      | ความทุกข์มิได้พ้นจนสักหน้า   |
| ค.อันเสอาหินแปดศอกตอกเป็นหลัก | ไปมาผลักบ่อยเข้าเสายังไหว    |
| ง.อนึ่งอย่าไปได้ช่องคลองสะพาน | อย่าลอดร้านพิกแพงแรงราศี     |

(เฉลย ก. การสังเคราะห์)

6. คำประพันธ์ต่อไปนี้ตรงกับสำนวนว่าอย่างไร

“ ยิ้มหวานน้ำตาลอาย มดมลายเหมือนต๋องมนตรี  
ในยิ้มที่แยบยล อาจซ่อนเขี้ยวจะเคี้ยวคุณ”

- ก. ปากอย่างใจอย่าง  
ข. ปากหวานกันเปรี้ยว  
ค. ปากว่าตาขยิบ  
ง. ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ

(เฉลย ง. การสังเคราะห์)

7. คำประพันธ์ข้อใดใช้ภาพพจน์ชัดเจนที่สุด

- ก. ไร่ฟูกถูกเนื้อวันทองอ่อน เหมือนนอนเตียงทองอันผ่องใส  
ข. ดูปราสาทราชวังเป็นรงกา ดั่งป่าช้าพงชันสูงสดคน  
ค. นวลจันทร์เป็นนวลจริง เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา  
ง. คิดคะเนถึงนงราม ผิวเหลืองกว่าจำปาทอง (เฉลย ข. การประเมินค่า)

8. ข้อความต่อไปนี้แสดงถึงสิ่งใดเด่นชัดที่สุด

“ปีพุทธศักราชสองพันห้าร้อยยี่สิบห้านี้ กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์มีอายุจำเริญยืนยาวมาครบสองร้อยปี ประชาชนทั้งหลายต่างมีความปรารถนาบังเกิดจิตใจที่สามารถตั้งบ้านเมืองเป็นอิสระสถาพรสืบมาได้อีกถึงสองศตวรรษ และสมัครสมานสามัคคีกันจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นทั่วราชอาณาจักร”

- ก. ประวัติศาสตร์  
ข. ประเพณี  
ค. ธรรมเนียม  
ง. ชาตินิยม

(เฉลย ข. การประเมินค่า)

## 9. ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

“ เลิกทารุณขุนเขาเลิกเผาผลาญ เลิกระรานทุกแดนจงแหนหวง  
เลิกทำลายย้ายยกเลิกตัดดวง ก่อนผลพวงภัยส่งมาลงทัณฑ์”

- ก. การเล่นสัสมัผัส
- ข. การซ้ำคำ
- ค. การใช้คำซ้อน
- ง. การเปรียบเทียบ

(เฉลย ง. การวิเคราะห์)

## 10. ข้อใดไม่ใช่การกล่าวเกินจริง

- ก. การเวกหรือวิเวกรอง ระงมสวรรค์
- ข. เนืองเนิ่นเนิ่นแนวไศล สูงไสวห้วยฟ้า
- ค. ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร ไม่สิ้นสุดความรักสม์ครสมาน
- ง. เรียมรำน่านาเนตรทว่ม ถึงพรหม

(เฉลย ข. การวิเคราะห์)

## 11. ผู้แต่งเรื่องพระสุริโยทัยขาดคอช้างคือใคร

- ก. เจือ สตะเวทิน
- ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ค. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ง. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

(เฉลย ข. ความรู้ ความจำ)

## 12. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิชนช้างกับใคร

- ก. พระเจ้าแปร
- ข. พระมหาอุปราชา
- ค. พระเจ้าตะเบงชเวตี้
- ง. พระเจ้านันทบุเรง

(เฉลย ก. ความรู้ ความจำ)

แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย (หลังเรียน)  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำอธิบาย

โปรดอ่านคำอธิบายให้เข้าใจโดยตลอดก่อนลงมือทำข้อสอบ

4. เขียนชื่อ สกุล เลขที่ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย
5. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 60 ข้อ 60 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
6. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

ถ้าต้องการเปลี่ยนตัวเลือกใหม่ จากข้อ ข เป็นข้อ ง ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		✗		X

4. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

ศูนย์บริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นคุณค่าด้านสังคมของวรรณคดี
  - ก. ให้ความรู้ด้านสังคมศึกษา
  - ข. เสนอสารที่มีความคิดสร้างสรรค์
  - ค. ให้ความเพลิดเพลินใจ
  - ง. สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยมและจริยธรรม (เฉลย ก. ความเข้าใจ)
  
2. ข้อใดเป็นการกล่าวเพื่อให้กำลังใจที่ชัดเจนที่สุด
  - ก. ธรรมดามหาสมุทร มีคราวหยุดพายุฝน
  - ข. หากกรรมจะบันดาล ก็คงล้มทุกลำไป
  - ค. แก้วรดตลอดฝั่ง จะรอดทั้งจะชื่นชม
  - ง. ฝิวทอดธุระนั่ง บ่วนวิ่งเยียวยาทำ (เฉลย ก. การประเมินค่า)
  
3. ข้อใดสะท้อนความคิดเกี่ยวกับความอดกลั้น
  - ก. เผือกขัตรีย์เพลิงสูง อย่าดูถูกว่าน้อย
  - ข. ครูบาสอนอย่าโกรธ โทษตนผิดพึงรู้
  - ค. เลือดเนื้อมิเจือยา ให้อภัยได้จะชิ่งถวย
  - ง. ไปฉุนเฉียบเฉกพาล พาเดือด ร้อนพ้อ (เฉลย ง. การสังเคราะห์)
  
4. นักเรียนสามารถใช้คำประพันธ์ใดเป็นตัวอย่างของความรักศักดิ์ศรี
  - ก. ยอมพากเพียรเรียนไสยศาสตร์เวท สิ่งวิเศษสืบเสาะแสวงหา
  - ข. จำจะไปต้านต่อรอกฤทธิ์ ถึงม้วยมิตมิให้ใครดูหมิ่น
  - ค. ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ เจ้าจงอดส่ำทำสม่าเสมียน
  - ง. แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน (เฉลย ข. การนำไปใช้)

5. นักเรียนไม่สามารถใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้เป็นข้อคิดในเรื่องใด

“ หยิบสี่รุ้งทั้งเจ็ดสายระบายฝัน หยิบพู่กันหัวใจละเอียดอ่อน  
เขียนความรักศรัทธาห่วงอาทร ให้โลกร้อนเย็นฉ่ำด้วยน้ำใจ”

ก. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ข. ความศรัทธา

ค. ความมีน้ำใจ

ง. ความรักธรรมชาติ

(เฉลย ง. การนำไปใช้)

6. ข้อใดแสดงถึงวิถีชีวิตของไทยได้ดีที่สุด

ก. ปู่ของฉัน ยาของฉัน พ่อและแม่ของฉัน เกิดและตายบนที่นาทั้งนั้น

ข. ความอดทนและความกล้าหาญเท่านั้นที่จะทำให้ได้มาซึ่งรางวัลอันล้ำค่าของธรรมชาติ

ค. ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกัน เข้าอุดหนุนกันและกันแล้ว เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้

ง. เธอใช้วิทยาศาสตร์มาช่วยการทำงานสมัยใหม่ในโลกที่ยังสมัยเก่าเกินไป มันถึงอัปจนกัน  
เช่นนี้

(เฉลย ก. การสังเคราะห์)

7. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้

“ ก็จริงอยู่ผู้หญิงไซ่ดอกไม้ และก็ไซ่ผู้ชายไซ่ผาหิน

ต่างก็คือสิ่งที่มีชีวิติน อยู่บนธรณินแผ่นดินเดียว”

ก. ผู้หญิงและผู้ชายมีธรรมชาติที่ต่างกัน

ข. ผู้หญิงและผู้ชายมีความแข็งแกร่งเท่าเทียมกัน

ค. ผู้หญิงและผู้ชายต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

ง. ผู้ชายและผู้หญิงต่างก็มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

(เฉลย ง. การวิเคราะห์)

8. ข้อใดมีคุณค่าวรรณศิลป์เด่นที่สุด

ก. อันว่าความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่

ข. อนึ่งข้าค่านับน้อม ต่อพระครูผู้การุณย์

ค. ลมระวีบลิวหน้าคาระยาบ

ง. ปัญญาค่าเปรียบแก้ว ก่องแก้ว

(เฉลย ง. การประเมินค่า)



แบบสอบความสามารถทางการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ (ก่อนเรียน)  
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำอธิบาย

โปรดอ่านคำอธิบายให้เข้าใจโดยตลอดก่อนลงมือทำข้อสอบ

1. เขียนชื่อ สกุล เลขที่ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 60 ข้อ 60 คะแนน
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

ถ้าต้องการเปลี่ยนตัวเลือกใหม่ จากข้อ ข เป็นข้อ ง ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		✗		X

4. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

สถาบันวิทยบริการ  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

### อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 2

พิพิธภัณฑสถานบ้านเก่า เป็นพิพิธภัณฑสถานก่อนข้านี้เก็บรักษาเฉพาะโบราณวัตถุที่ค้นพบที่บ้านเก่า มีโครงกระดูกของมนุษย์ในยุคหินจัดวางอยู่บนแท่นดินที่ขุดลงไปใต้ดิน ให้ได้ระดับเดียวกับที่พบโครงกระดูก ส่วนเครื่องมือเครื่องใช้ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในบริเวณเดียวกัน เช่น ขวานหิน หรือที่เรียกขวานฟ้า เครื่องประดับต่าง ๆ ที่ทำจากหอย เครื่องปั้นดินเผา วางประดับอยู่ในพิพิธภัณฑสถาน

1. โบราณวัตถุชนิดใดที่ไม่สามารถพบได้ในพิพิธภัณฑสถานบ้านเก่า
  - ก. อาวุธโบราณ
  - ข. ภาชนะดินเผา
  - ค. สร้อยคอทำจากเปลือกหอย
  - ง. เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย

(เฉลย ง. ความเข้าใจ)
  
2. นักเรียนคิดว่าข้อความข้างต้นมาจากที่ใด
  - ก. หนังสือรวมเรื่องสั้น
  - ข. นิตยสารข่าวและบทความ
  - ค. หนังสือศิลปวัฒนธรรม
  - ง. นิตยสารบันเทิงรายสัปดาห์

(เฉลย ค. การวิเคราะห์)



อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3-4

พระพรหมเป็นเทพเจ้าผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งปวง อาทิ สร้างเทวดา มนุษย์ อสูร สัตว์ พืช และสร้างวิทยาการทั้งหลาย อาทิ ภาษา คัมภีร์พระเวท อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

นางสรัสวดี คือ มเหสีของท้าวมหาพรหม นางเป็นผู้มีความงามมาก จนทำให้พระองค์ปรารถนาที่จะมองตามนางตลอดเวลา จึงบังเกิดพัศตร์และเศียรทั้ง ๕ ขึ้น โดยเฉพาะเศียรที่ ๕ มีรัศมีรุ่งโรจน์ยิ่งกว่าตะวันพันดวง เหล่าเทวดาและอสูรได้รับความเดือดร้อน จึงพากันไปกราบทูลพระอิศวร ต่อมาพระพรหมธาดา ได้กล่าววาจาสบประมาททำให้พระอิศวรทรงพิโรธใช้พระเนตรดวงที่ ๓ เผาผลาญเศียรที่ ๕ ด้านบนเป็นจุดไป เศียรของท้าวมหาพรหมจึงคงเหลือเพียง ๔ เศียร และ ๔ พาศตร์ สืบมาตั้งแต่นั้น

3. ข้อความนี้เป็นงานเขียนประเภทใด

- ก. เรื่องสั้น
- ข. ตำนาน
- ค. บทความ
- ง. นิทาน

(เฉลย ข. การวิเคราะห์)

4. ข้อความข้างต้นสามารถนำไปใช้ประกอบการเขียนเรื่องอะไรได้เหมาะสมที่สุด

- ก. เรื่องการกำเนิดโลก
- ข. เรื่องเกี่ยวกับบุญและกรรม
- ค. เรื่องเกี่ยวกับนรกและสวรรค์
- ง. เรื่องความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า

(เฉลย ง. การนำไปใช้)

### อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-7

ปียวจา หมายถึง การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการพูด เนื่องจากการพูดจาไพเราะนั้นย่อมทำให้บุคคลทั้งหลายอยากสนทนาด้วย ผู้ที่มีมารยาทในการพูดนั้น ควรมีความระมัดระวังการใช้วาจา คือ ไม่กล่าวเท็จ ไม่พูดจา ยุยงให้ผู้อื่นผิดใจกัน ไม่ใช่คำหยาบคายดูถูกผู้อื่น ตลอดจนต้องใช้คำพูดที่เหมาะสมกับ บุคคลที่จะพูดด้วย

#### 5. บุคคลในข้อใดเป็นผู้มีลักษณะของ “ปียวจา”

- ก. สุวนันท์เล่าเรื่องต่างๆ ได้สนุกสนานมาก
- ข. ภัทริดาพูดขยอผู้อื่นตลอดเวลา
- ค. วรณชพูดมีหางเสียงเสมอ เมื่อพูดกับผู้ใหญ่
- ง. พัชราภานำเรื่องส่วนตัวของเพื่อนไปเล่าต่อให้คนอื่นฟัง (เฉลย ค. การประเมินค่า)

#### 6. ข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. บุคคลควรรู้จักการวางแผนในการพูด
- ข. บุคคลควรมีความมั่นใจในการพูด
- ค. บุคคลควรรู้จักเรียบเรียงคำพูดให้สละสลวย
- ง. บุคคลควรมีมารยาทในการพูด (เฉลย ง. การสังเคราะห์)

#### 7. ผู้ปฏิบัติตามข้อความข้างต้นน่าจะได้รับผลเช่นใด

- ก. เป็นที่รักของผู้อื่น
- ข. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค. มีคนเชื่อถือไว้วางใจ
- ง. ประสบความสำเร็จในชีวิต (เฉลย ก. การสังเคราะห์)

### อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8-12

การตักบาตรน้ำผึ้ง เป็นประเพณีการถวายน้ำผึ้งแก่ภิกษุและสามเณร ของชาวรามัญ ที่วัดพิมพาวาส อำเภอบางปะกง สืบเนื่องมาจากความเชื่อที่ว่าในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าเสด็จประทับที่ป่าเลไลยก์มีช้างและลิงคอยอุปัฏฐากโดยการนำเอาอ้อยและน้ำผึ้งคอยถวาย ต่อมาจึงทรงมีพุทธานุญาตให้ภิกษุสามเณรรับน้ำผึ้งและน้ำอ้อยมาบริโภคเป็นยาได้

การตักบาตรน้ำผึ้งมักจัดกันที่ศาลาวัด ขณะที่พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์นั้น ชาวบ้านจะนำน้ำผึ้งมาใส่บาตร และนำน้ำตาลใส่ในจานที่วางคู่กับบาตร ส่วนอาหารคาวหวานจะใส่ในภาชนะที่วางแยกไว้อีกด้านหนึ่ง อาหารพิเศษที่นำมาใส่บาตร ได้แก่ ข้าวต้มมัด ถวายเพื่อให้พระฉันจิ้มกับน้ำผึ้งหรือน้ำตาล

#### 8. การตักบาตรน้ำผึ้งเป็นประเพณีของจังหวัดใด

- ก. สมุทรสาคร
- ข. สมุทรสงคราม
- ค. จันทบุรี
- ง. ฉะเชิงเทรา (เฉลย ง. ความรู้ ความจำ)

#### 9. เพราะเหตุใดจึงมีประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง

- ก. เป็นการสักการะพระภิกษุสามเณร
- ข. เป็นการขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ค. เป็นการบูชาเทพเจ้า
- ง. เป็นการขอพรจากพระสงฆ์ (เฉลย ก. ความรู้ ความจำ)

#### 10. เรื่องการตักบาตรน้ำผึ้งให้ความรู้ด้านใด

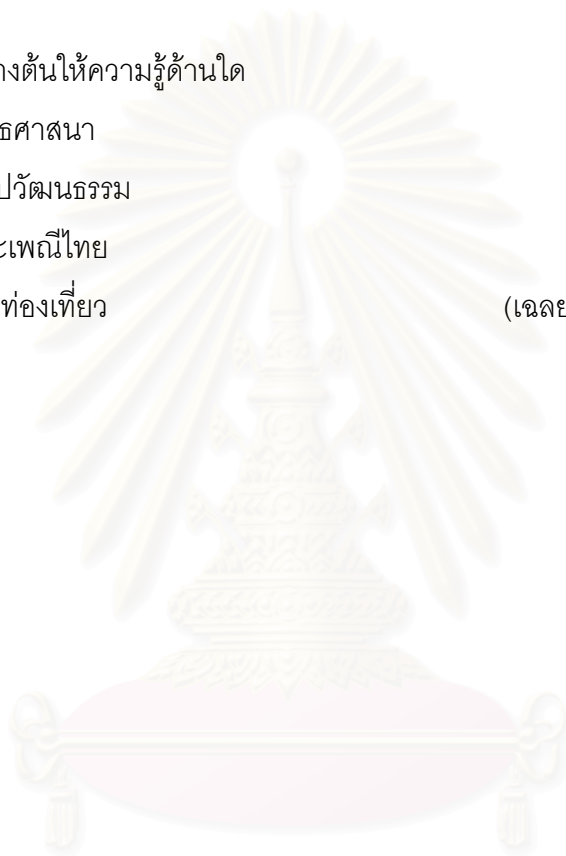
- ก. ประวัติศาสตร์รามัญ
- ข. ประเพณีและวัฒนธรรม
- ค. ปรัชญาละศาสนา
- ง. ความเชื่อเรื่องบุญกรรม (เฉลย ข. การวิเคราะห์)

## 11. ข้อใดถูกต้อง

- ก. พระภิกษุไม่สามารถฉันข้อยและน้ำผึ้งเป็นอาหารหวานได้
  - ข. พระภิกษุสามารถฉันน้ำผึ้งคู่กับข้าวต้มมัดได้เท่านั้น
  - ค. พระภิกษุฉันน้ำข้อยหรือน้ำผึ้งเป็นยาได้
  - ง. ข้อยและน้ำผึ้งเป็นของบวชาพระพุทธรเจ้าและภิกษุสามเณร ห้ามผู้ใดบริโภค
- (เฉลย ค. การสังเคราะห์)

## 12. ข้อความข้างต้นให้ความรู้ด้านใด

- ก. พุทธศาสนา
  - ข. ศิลปวัฒนธรรม
  - ค. ประเพณีไทย
  - ง. การท่องเที่ยว
- (เฉลย ค. การวิเคราะห์)



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบความสามารถทางการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน)  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำอธิบาย

โปรดอ่านคำอธิบายให้เข้าใจโดยตลอดก่อนลงมือทำข้อสอบ

1. เขียนชื่อ สกุล เลขที่ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 60 ข้อ 60 คะแนน
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

ถ้าต้องการเปลี่ยนตัวเลือกใหม่ จากข้อ ข เป็นข้อ ง ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		<del>X</del>		X

4. ห้ามทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

## เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

### อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-4

ประเทศออสเตรียมีพรมแดนติดกับ 8 ประเทศคือ เยอรมนี สาธารณรัฐเช็ก สาธารณรัฐสโลวัก ฮังการี สโลวีเนีย อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์และลิกเตนสไตน์

ออสเตรียปกครองโดยราชวงศ์ฮาพส์บวร์คที่แข็งแกร่งและขยายอาณาจักรไปทั่ว หลังสิ้นสุดการปกครองราชวงศ์ฮาพส์บวร์คได้ครอบครองดินแดนแห่งนี้และให้ชื่อว่า แคว้นออสเตรีย ต่อมาศตวรรษที่ 18 พระนางมาเรีย เทเรเชีย พระธิดาจักรพรรดิ โจเซฟที่ 2 ได้ร่วมกันวางรากฐานสู่ความทันสมัย

ศตวรรษที่ 19 อาณาจักรออสเตรีย-ฮังการี ได้ขยายเป็นอาณาจักรใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง แต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 อาณาจักรออสเตรีย-ฮังการี ได้สลายลงกลายเป็นประเทศอิสระหลาย ๆ ประเทศ ในปี ค.ศ. 1918 สาธารณรัฐออสเตรียหรือที่เรียกว่า สาธารณรัฐที่หนึ่ง ได้ถูกสถาปนาขึ้นตรงบริเวณที่ประชาชนพูดภาษาเยอรมันซึ่งเป็นอดีตอาณาจักรปกครองโดยราชวงศ์ฮาพส์บวร์ค

1. ประเทศออสเตรียตั้งอยู่ในทวีปใด
  - ก. อเมริกาเหนือ
  - ข. ยุโรป
  - ค. แอฟริกาใต้
  - ง. เอเชีย (เฉลย ข. ความรู้ ความจำ)
  
2. ผู้เขียนบทความนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
  - ก. เพื่อเชิญชวนให้ไปเที่ยวประเทศออสเตรีย
  - ข. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของประเทศออสเตรีย
  - ค. เพื่อให้ความรู้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศออสเตรีย
  - ง. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศออสเตรีย (เฉลย ง. การวิเคราะห์)

3. ข้อความข้างต้นนี้เป็นการเขียนในลักษณะใด
- เชิญชวน
  - ให้ข้อคิดเห็น
  - ให้ความรู้
  - ให้ข้อเสนอแนะ
- (เฉลย ค. การวิเคราะห์)
4. สารจากเรื่องนี้อ่านนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการทำรายงานด้านใด
- วิทยาการของโลกตะวันตก
  - ศิลปวัฒนธรรม
  - ประวัติศาสตร์
  - การเมืองการปกครอง
- (เฉลย ค. การนำไปใช้)

#### อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-6

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่ง กระจายน้ำเป็นอันมาก มันเดินชอกซอนหาน้ำดื่มไปจนทั่ว จนในที่สุดก็พบกับบ่อน้ำบ่อหนึ่งเข้า จึงตรงเข้าไปที่บ่อน้ำนั้นอย่างกระจาย และคิดที่จะดื่มกินให้สมใจอยาก แต่แล้วด้วยความประมาท ร่างของมันก็ตกลงไปในบ่อน้ำ มันพยายามปีนขึ้นมาเท่าไรก็ไม่สำเร็จ จนกระทั่งมีแพะตัวหนึ่งเดินมาที่บ่อน้ำ เห็นร่างของสุนัขจิ้งจอกลอยคออยู่ในบ่อ จึงร้องถามขึ้นว่า "ท่านลงไปในบ่อนั้นทำไมกันรี" สุนัขจิ้งจอกได้ฟังดังนั้นก็คิดอุบายขึ้นได้ทันที "ที่ข้าลงมาอยู่ในบ่อนี้ก็เพราะว่าน้ำในนี้มันอร่อยมากนะสิ อร่อยจนข้าคิดที่จะดื่มให้หมดเลย"

"อย่างนั้นเชียวนะ !!! " เจ้าแพะผู้โง่เขลาจึงถาม และด้วยความเชื่อมั่นเลยกระโดดลงไปบ่อน้ำนั้นโดยไม่คิดอะไรแม้แต่บ่อย

สุนัขจิ้งจอกได้โอกาสจึงกระโดดขึ้นไปบนหลังแพะแล้วปีนขึ้นมาจากบ่อน้ำได้ในที่สุด ปลอ่ยให้เจ้าแพะลอยคออยู่ในบ่อน้ำนั้น

"ท่านหลอกลวงข้า" เจ้าแพะโง่กล่าว "เพื่อหวังผลประโยชน์จากข้าเท่านั้น!"

"ก็คงใช่" สุนัขจิ้งจอกตอบได้ "แต่ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความโง่เขลาของเจ้าเอง ที่กระโดดลงไปโดยไม่คิดแม้แต่บ่อย"

5. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
- ข. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
- ค. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด
- ง. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง

(เฉลย ข. การนำไปใช้)

6. นักเรียนคิดว่าสามารถนำข้อคิดจากนิทานดังกล่าว ไปใช้กับตนเองได้ในเรื่องใด

- ก. การคบเพื่อน
- ข. การเชื่อคำพูดของคนอื่น
- ค. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- ง. การใช้ปัญญา

(เฉลย ค. การสังเคราะห์)

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

ความรู้เป็นเพื่อนได้	ในยาม เปลี่ยวนา
เป็นเครื่องอารมณ์ครว	พูดได้
เป็นแรงเมื่อคิดความ	ควรตัด สิ้นแฮ
เป็นทรัพย์ทุกเพลิงไฟล์	พรั่งจ่าย

7. คำประพันธ์ข้างต้นดีเด่นในด้านใดที่สุด

- ก. การเล่นคำ
- ข. การเลียนเสียงธรรมชาติ
- ค. การเปรียบเทียบ
- ง. การกร่อนคำ

(เฉลย ค. การประเเมนคำ)

8. หากเราทุกคนปฏิบัติตามคำกล่าวในบทประพันธ์จะเป็นอย่างไร

- ก. เราจะร่ำรวยมากขึ้น
- ข. เราจะมีเพื่อนมากขึ้น
- ค. เราจะมีความรู้มากขึ้น
- ง. เราจะมีเครื่องประดับมากขึ้น

(เฉลย ง. การสังเคราะห์)



## อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-12

คุณใหญ่หลวงงวงตาลหวานไม่น้อย	น้ำตาลอ้อยว่าหวานก็หาญสู้
น้ำตาลสดแสนประเสริฐรสเชิดชู	ลองทำดูขายดีมีกำไร
เวลามีมากมายขายไม่หมด	น้ำตาลสดเหลือทิ้งสิ้นกินไม่ไหว
ทำน้ำตาลลวกร้อนร้อนอย่าอนใจ	ยังขายได้รสดีมีคนชม
ทำตาลปึกหรือจะทำน้ำตาลหม้อ	รสดีพอหวานน้ำทำขนม
น้ำตาลนี้ทุกหนคนนิยม	ทั้งแกงต้มใช้ทั่วทุกครัวเรือน
น้ำตาลเมาเขาก็ต้มนิยมยิ่ง	ทั้งแรงจริงรสดีไม่มีเหมือน
ในข้อนี้ทั้งวงทักขอตักเตือน	ต้มเหล้าเถื่อนผิดกรรมอย่านำพา
ชาวอินเดียนและพม่าทำ <u>สาเหล้า</u>	หมักตาลเข้าไม่ลำบากยกหนักหนา
ทำขนมสมใจได้แบ่งมา	มีเชื้อสาเหล้าอยู่ฟูดีจริง
ถ้าอยากทำน้ำส้มต้มแล้วหมัก	ไม่นานนักได้เป็นกองมาดองชิง
หรือใช้ปรุงต้มแกงรสแรงจริง	ใช้ต้องสิ่งสารพัดจะจัดการ

9. สาเหล้า คืออะไร

- น้ำตาลชนิดหนึ่ง
  - ส่วนผสมในขนม
  - เครื่องปรุงรสอาหาร
  - เครื่องต้มชนิดหนึ่ง
- (เฉลย ข. ความเข้าใจ)

## 10. ข้อใดถูกต้อง

- งวงตาลมีรสหวานน้อยกว่าน้ำตาลอ้อย
  - น้ำตาลลวกทำมาจากน้ำตาลปึก
  - สาเหล้าช่วยทำให้ขนมฟูขึ้น
  - น้ำส้มได้มาจากการหมักตาล
- (เฉลย ข. ความเข้าใจ)

11. น้ำตาลเมาคืออะไร

- ก. เหล้าชนิดหนึ่ง
- ข. ขนมหวาน
- ค. เครื่องปรุงรส
- ง. ส่วนผสมของขนมไทย

(เฉลย ก. ความเข้าใจ)

12. หากนักเรียนต้องการทำขนมหวาน นักเรียนจะใช้น้ำตาลในข้อใด

- ก. น้ำตาลสด
- ข. น้ำตาลปีก
- ค. น้ำตาลเมา
- ง. น้ำตาลลวก

(เฉลย ข. การนำไปใช้)



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูก
- แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบรูปแบบปกติ

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตผลึก**  
(Crystal-Based Instructional Model)

วิชา ท 32010 ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

เวลา 5 คาบ

### สาระสำคัญ

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเรื่อง พระสุริยทัตยชาติคชช้าง และ พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เป็นบทประพันธ์ที่แสดงถึงคุณธรรมของกษัตริย์ และความรับผิดชอบของข้าราชการ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้และนำข้อคิดเกี่ยวกับความกล้าหาญ เสียสละ ความกตัญญู และความรับผิดชอบต่อใช้ในชีวิตรได้ นอกจากนี้ บทประพันธ์ทั้งสอง ยังใช้ศิลปะการประพันธ์ที่ไพเราะ ทำให้เกิดความซาบซึ้งในเนื้อหาอีกด้วย

### มาตรฐานการเรียนรู้

#### สาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 ข้อ 1 สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดาร และสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพินิจวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

#### สาระที่ 1: การอ่าน

##### มาตรฐาน ท 1.1

ข้อ 1 สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงศัพท์กว้างขวางขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหารการบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมา และสาธก สามารถใช้บริบทการอ่าน สร้างความเข้าใจการอ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนา ประสพการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น นำความรู้และประสพการณ์มาใช้ในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตร

ข้อ 2 สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องี่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผลโดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างหลากหลายพัฒนาการอ่าน สามารถเล่าเรื่องย่อ ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตร และใช้อ่านในการตรวจสอบความรู้

ข้อ 3 สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำ ประพันธ์ที่หลากหลาย และวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงได้ เลือกรับหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่าง กว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

### ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อเรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร สามารถอธิบาย เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คำศัพท์ ศิลปะการประพันธ์ คุณค่าที่ได้จากเรื่องได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

### จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับที่มาของเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดารได้
2. อธิบายเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งได้
3. อธิบายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดารได้
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องได้
5. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนในประเด็นที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

### สาระการเรียนรู้

#### โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเกิดขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกเรื่องในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนภาพและให้มีโคลงบอก เรื่องประกอบ

#### พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้างนั้น เป็นโคลง สี่สุภาพประกอบภาพวาดเกี่ยวกับสมเด็จพระศรีสุริโยทัย พระมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ โดยมีเนื้อหาดังนี้

หลังจากที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสด็จขึ้นครองราชย์ได้ไม่นานนัก พร เจ้าหงสาวดีตะเบ็งชะเวตี้ทราบข่าวการผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ จึงคิดจะเข้ามาโจมตี เพราะคิดว่า

ทางกรุงศรีอยุธยาคงยังไม่ทันตั้งตัว และกองทัพคงไม่เข้มแข็งพอ พระเจ้าหงสาวดีตะเบ็งชเวตี้ได้คุมกำลังพลประมาณ ๓ แสนคน ยกเข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์

เมื่อเห็นพม่ายกทัพใหญ่เข้ามา สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้ออกไปตั้งทัพรอข้าศึกที่ทุ่งภูเขาทอง โดยมีพระราเมศวรและพระมหินทรราชิราชพระราชโอรสตามเสด็จไปในกองทัพ ด้วยความเป็นห่วงพระสวามีและรู้ว่าศึกครั้งนี้คงใหญ่หลวงนักเพราะทางฝ่ายพม่ามีกำลังมากกว่า สมเด็จพระศรีสุริเยทัยจึงปลอมพระองค์เป็นชาย พระเจ้าแปรแม่ทัพฝ่ายพม่าซึ่งตั้งค่ายอยู่ที่ทุ่งมะขามหย่องได้ล่อให้กองทัพของไทยเข้ามาในวงล้อมแล้วชุมนุมโจมตีจนกองทัพไทยแตกกระเจิงไม่เป็นขบวน ในขณะเดียวกัน พระเจ้าแปรเห็นว่าการได้เปรียบ จึงไล่ข้างของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิอย่างกระชั้นชิด สมเด็จพระศรีสุริเยทัยเห็นพระสวามีเสียที่แก่ข้าศึกเกรงว่าพระสวามีจะได้รับอันตราย ด้วยพระน้ำทัยที่เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ และด้วยความรักจึงรีบไล่ข้างพระที่นั่งเข้าไปขวางศัตรูอย่างรวดเร็ว เป็นจังหวะเดียวกับที่พระเจ้าแปรใช้พระแสงของ้าวฟันถูกพระอังสะขาดสะพายแล่งสิ้นพระชนม์บนคอช้าง พระราเมศวรและพระมหินทรราชิราชพระราชโอรสได้ฝ่าวงล้อมของทหารพม่าเข้าไป ช่วยกันนำพระศพของสมเด็จพระศรีสุริเยทัยออกจากสนามรบกลับสู่พระนคร

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเกิดขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกเรื่องในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนภาพและให้มีโคลงบอกเรื่องประกอบ

### พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

ใน พ.ศ. ๒๒๔๖ - ๒๒๕๒ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ ประพาสปากน้ำสาครบุรี (ปัจจุบันคือจังหวัดสมุทรสาคร) เพื่อทรงเบ็ด ด้วยเรือพระที่นั่งเอกไชย มีพันท้ายนรสิงห์เป็นนายท้าย พันท้ายนรสิงห์เป็นชาวบ้านนรสิงห์ แขวงเมืองอ่างทอง การเสด็จประพาสปากน้ำสาครบุรีในครั้งนี้ เมื่อเรือพระที่นั่งไปถึงตำบลโคกขามคลองบริเวณดังกล่าวมีความคดเคี้ยวมาก พันท้ายนรสิงห์พยายามค้ำเรือพระที่นั่งอย่างระมัดระวังแต่ไม่อาจหลบเลี่ยงอุบัติเหตุได้ หัวเรือพระที่นั่งชนกิ่งไม้ใหญ่หักตกลงไปในน้ำ พันท้ายนรสิงห์รู้โทษดีว่า ความผิดครั้งนี้ถึงประหารชีวิตตามโบราณราชประเพณี ซึ่งกำหนดว่าถ้าผู้ใดถือท้ายเรือพระที่นั่งให้หัวเรือพระที่นั่งหัก ผู้นั้นถึงมรณะโทษให้ตัดศีรษะเสียจึงกราบทูลพระกรุณาน้อมรับโทษตามพระราชประเพณี สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ ทรงพิจารณาเห็นว่าอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นการสุดวิสัยมิใช่ความประมาท จึงพระราชทานอภัยโทษให้ แต่พันท้ายนรสิงห์กราบบังคมทูลขอร้องให้ตัดศีรษะตนเพื่อรักษาขนบธรรมเนียมในพระราชกำหนดกฎหมาย เป็นการป้องกันมิให้ผู้ใดครหาตีเตียนพระเจ้าอยู่หัวได้ว่าทรงละเลยพระราชกำหนดของแผ่นดินและเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างสืบไป พระองค์ทรงโปรดให้

ผีพายทั้งปวงปั้นมูลดินเป็นรูปพันท่ายนรสิงห์ แล้วให้ตัดศีรษะรูปดินนั้นเพื่อเป็นการทดแทนกัน แต่พันท่ายนรสิงห์ยังบังคมกราบทูลยืนยันขอให้ประหารตน แม้สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ จะทรงอาลัยรักน้ำใจพันท่ายนรสิงห์เพียงใดก็ทรงจำพระทัยปฏิบัติตามพระราชกำหนด ดำรัสสั่งให้เพชฌฆาตประหารพันท่ายนรสิงห์แล้วโปรดให้ตั้งศาลสูงประมาณเพียงตา นำศีรษะพันท่ายนรสิงห์กับหัวเรือพระที่นั่งเอกไชยซึ่งหักนั้น ขึ้นพลีกรรมไว้ด้วยกันบนศาล แล้วทรงพระราชดำริว่า คลองโคกขามคดเคี้ยววกไม่สะดวกต่อการเดินเรือ บางครั้งชาวเมืองต้องเดินเรืออ้อมเป็นที่ลำบาก ยิ่งสมควรจะขุดลัดตัดตรง เมื่อขุดเสร็จจึงได้รับพระราชทานนามว่า "คลองสนามไชย" ต่อมาเปลี่ยนเป็น "คลองมหาชัย" ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพันท่ายนรสิงห์ข้าหลวงเดิมซึ่งเป็นคนซื่อสัตย์ มั่นคง ยอมเสียสละชีวิตโดยไม่ยอมเสียพระราชประเพณี



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## การจัดกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก
<p><b>ขั้นที่ 1 วางแผนและเรียนรู้ (การเรียนแบบกำกับตนเองและการเรียนแบบนำตนเอง)</b></p> <p><b>คาบที่ 1</b></p> <p><b>1.1 วางแผน</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ครูนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องของวีรสตรีที่นักเรียนเคยได้ยินชื่อ หรือรู้จักว่าบุคคลเหล่านั้นได้ประกอบวีรกรรมใดไว้บ้าง และนักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดบุคคลเหล่านั้นจึงเป็นที่จดจำและรำลึกถึงในคนรุ่นหลัง</li> <li>2) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่เก่งถึงอ่อนคละกัน</li> <li>3) ครูเขียนหัวข้อเรื่องที่นักเรียนจะต้องเรียนในหน่วยการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ ที่มาของเรื่อง</li> <li>▪ ประวัติผู้แต่ง</li> <li>▪ เนื้อหาบทประพันธ์</li> <li>▪ คำศัพท์และสำนวน</li> <li>▪ ศิลปะการประพันธ์</li> <li>▪ คุณค่าที่ได้จากเรื่อง</li> </ul> </li> <li>4) ครูแจกโครงการเรียนรู้ให้นักเรียน จากนั้น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และแนวทางในการวัดและประเมินผล และร่วมกันแก้ไขให้เหมาะสม</li> <li>5) ครูเสนอแนะจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และแนวทางในการวัดและประเมินผล ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในโครงการเรียนรู้</li> </ol> <p><b>1.2 เลือก</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ครูให้นักเรียนปรึกษากับกลุ่มเพื่อเลือกหัวข้อเนื้อหาที่ต้องการศึกษาค้นคว้า จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงการการเรียนรู้ลงในแบบบันทึก</li> <li>2) นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอกิจกรรมที่วางแผนไว้ จากนั้นครูและนักเรียนในชั้นร่วมกันอภิปรายถึงความเหมาะสมของกิจกรรม และครูเสนอแนะกิจกรรมและแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม</li> </ol>



## คาบที่ 2

### 1.3 ค้นคว้า

- 1) ครูแจกโครงการเรียนรู้คืนแก่นักเรียน จากนั้นให้นักเรียนเข้ากลุ่มของตนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่กำหนด โดยครูจัดหนังสือประกอบการค้นคว้าให้นักเรียนในห้องเรียนตามเนื้อหาของแต่ละกลุ่ม ครูคอยให้คำแนะนำระหว่างที่นักเรียนทำการค้นคว้า
- 2) นักเรียนนำข้อมูลที่ค้นคว้าได้มาเรียบเรียงในกลุ่มตามหัวข้อที่แต่ละกลุ่มศึกษา
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายเกี่ยวกับความคืบหน้าในการค้นคว้า

## คาบที่ 3

### 1.4 เขียน

- 1) ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลที่นักเรียนได้ค้นคว้ามา โดยให้นักเรียนจัดกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อที่นักเรียนต้องเขียนรายงาน
- 2) ครูให้เวลานักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนงานเขียนเชิงวิชาการตามหัวข้อและข้อมูลที่นักเรียนได้ค้นคว้า โดยครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติมระหว่างการทำงาน
- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายเกี่ยวกับการเขียนรายงานของนักเรียน จากนั้น ครูให้นักเรียนรวบรวมงานเขียนของแต่ละกลุ่มส่งครู (ฉบับร่าง ฉบับที่ 1)

## ขั้นที่ 2 นำเสนอและอภิปราย (การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน)

### คาบที่ 4

#### 2.1 นำเสนอ

- 1) ครูแจกแบบบันทึกการนำเสนอรายงานและแบบประเมินการรายงานให้นักเรียนทุกคนก่อนการรายงาน
- 2) ครูให้นักเรียนกลุ่ม 3 นำเสนอผลการค้นคว้าในหัวข้อ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ให้เวลา 10 – 15 นาที ในการรายงาน โดยให้กลุ่มที่จะนำเสนอแจกเอกสารประกอบการรายงานให้เพื่อนในชั้นก่อนการรายงาน
- 3) ครูบอกให้นักเรียนที่ฟังรายงาน เตรียมคำถามและความคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับการอภิปรายหลังจากฟังรายงานแล้ว จากนั้นครูให้กลุ่มรายงานนำเสนอผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน
- 4) ครูให้นักเรียนในชั้นตั้งใจฟังการนำเสนอของเพื่อน และให้จดบันทึกในแบบบันทึกการนำเสนอรายงาน
- 5) เมื่อกลุ่มรายงานนำเสนอเสร็จแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มที่ฟังผลัดกันตั้งคำถามเกี่ยวกับ

เรื่องที่รายงาน กลุ่มละ 1-2 คำถาม โดยครูเริ่มต้นถามนำเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน จากนั้น  
ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

## 2.2 อภิปราย

- 1) ครูถามนำเปิดประเด็นในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กลุ่ม  
นำเสนอ และเปิดโอกาสให้นักเรียนในชั้นให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำรายงานและ  
การนำเสนอรายงานของกลุ่ม เพื่อให้นำไปปรับแก้ต่อไป

## ขั้นที่ 3 ประมวลและปรับแก้ (การเรียนรู้แบบกำกับตนเองและนำตนเอง)

### นอกเวลา

กลุ่มรายงานรวบรวมคำถาม ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้จากการอภิปราย  
ของชั้นเรียนแล้วจัดบันทึกเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขงานเขียนของตนต่อไป

## ขั้นที่ 4 ตกลง (การเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการเรียนรู้แบบนำตนเอง)

### คาบที่ 5

#### 4.1 นำเสนอ

- 1) ครูแจกแบบบันทึกการนำเสนอรายงานและแบบประเมินการรายงานให้นักเรียนทุก  
คนก่อนการรายงาน
- 2) ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการค้นคว้าในหัวข้อ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ให้เวลา  
10 – 15 นาที ในการรายงาน โดยให้กลุ่มที่จะนำเสนอแจกเอกสารประกอบการ  
รายงานให้เพื่อนในชั้นก่อนการรายงาน
- 3) ครูบอกให้นักเรียนที่ฟังรายงาน เตรียมคำถามและความคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับการ  
อภิปรายหลังจากฟังรายงานแล้ว จากนั้นครูให้กลุ่มรายงานนำเสนอผลการค้นคว้าหน้า  
ชั้นเรียน
- 4) ครูแจกใบงานเรื่องศิลาจารึก หลักที่ 1 ให้นักเรียน แล้วบอกให้นักเรียนตั้งใจฟังการ  
รายงานของเพื่อนแล้วตอบคำถามลงในใบงานเพื่อส่งท้ายคาบ
- 5) เมื่อกลุ่มรายงานนำเสนอเสร็จแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มที่ฟังผลัดกันตั้งคำถามเกี่ยวกับ  
เรื่องที่รายงาน กลุ่มละ 1-2 คำถาม โดยครูเริ่มต้นถามนำเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน จากนั้น  
ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดาร

#### 4.2 ประเมิน

- 1) ครูแจกแบบประเมินตนเองให้นักเรียนประเมินผลการเรียนรู้
- 2) ครูให้นักเรียนส่งงานเขียนเชิงวิชาการที่ปรับแก้แล้วอีกครั้งหนึ่ง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำงานครั้งต่อไป

#### 4.3 สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมดเป็นการสรุปบทเรียน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามจากเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว โดยครูอธิบายและสรุปเพิ่มเติม

#### การวัดและประเมินผล

- การทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม
- การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน
- การอภิปรายและการแสดงความคิดเห็น
- โครงการการเรียนรู้
- แบบบันทึกการนำเสนอรายงาน

#### แหล่งเรียนรู้/สื่อ

หนังสือประกอบการค้นคว้า

ัญญา อิศรอำเนง. 2521. วรรณกรรมวิจารณ์. ตอนที่ 1-3. กรุงเทพฯ: ดว  
กมล.

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (ผู้แปลและผู้จัดพิมพ์). 2543. วรรณกรรมสมัย

รัตนโกสินทร์ ฉบับแปล. กรุงเทพฯ : โครงการวรรณกรรมอาเซียน.

เจือ สตะเวทิน. 2498. ศิลปะการประพันธ์. ธนบุรี : โรงพิมพ์พาณิชย์เจริญ.

ชุตินา สัจจานันท์ และคณะ. 2542. พินิจวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบัน

ภาษาไทย กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ

ทิพย์สุนทร อนันบุตร. 2521. วรรณกรรมรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่5-รัชกาลที่7).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ัญญา สังข์พินันท์. 2539. วรรณกรรมวิจารณ์. ปทุมธานี : นาค.

- บุญยงค์ เกศเทศ. 2520. วรรณกรรมประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน  
จำกัดอักษรบัณฑิต.
- ประภาศรี สีหอำไพ และคณะ. 2533. ภาษาไทย 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พ. บางพลี. 2509. พันท้ายนรสิงห์. พระนคร: ประมวลสาส์น.
- พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. 2544. พระศรีสุริโยทัยเป็นใคร มาจากไหน. กรุงเทพฯ : มติชน.
- พัฒน์จิรา จันทร์ดำ. 2547. การอ่านและพิจารณาเรื่องสั้น. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ภาควิชาภาษาไทย. 2546. ภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย : รวมบทความ  
วิชาการ ภาษาและวรรณกรรมสาร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะ  
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีประพนธ์เนติประวัติ. ร.ศ. 121. ธรรมเนียมปฏิบัติ: โคลง ฉันท์ลักษณะ. กรุงเทพฯ :  
โรงพิมพ์กองละหุโทษ.
- หทัยวรรณ ไชยะกุล. 2544. วรรณกรรมศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย  
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เว็บไซต์

<http://th.wikipedia.org>

<http://siamnt.com/literature.html>

<http://kanzuksa.com/ShortNote.asp?T=1&data=20&data1=1>

[http://www.st.ac.th/bhatips/tip48/student48/wannasin\\_st48.html](http://www.st.ac.th/bhatips/tip48/student48/wannasin_st48.html)

<http://www.st.ac.th/bhatips/>

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## เกณฑ์การประเมินแบบ RUBRICS

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
การทำงาน ร่วมกันภายใน กลุ่ม	สมาชิกให้ความ ร่วมมือในการ ทำงานดีมาก มี ความรับผิดชอบ ดีมาก สามารถ สร้างผลงาน ตามที่กำหนดได้ ดีมาก	สมาชิกให้ความ ร่วมมือในการ ทำงานดี มีความ รับผิดชอบดี สามารถสร้าง ผลงานตามที่ กำหนดให้ได้ดี	สมาชิกให้ความ ร่วมมือในการ ทำงาน มีความ รับผิดชอบน้อย สร้างผลงาน ตามที่กำหนดได้ ไม่ดีเท่าที่ควร	สมาชิกไม่ให้ ความร่วมมือใน การทำงานกลุ่ม ไม่มีความ รับผิดชอบ ภายในกลุ่ม ไม่ สามารถสร้าง ผลงานตามที่ กำหนดได้
การให้ความ ร่วมมือในชั้น เรียน / การ อภิปรายและ แสดงความ ความเห็น	ตอบคำถามและ แสดงความ คิดเห็นอย่าง กระตือรือร้น เสนอข้อคิดเห็นที่ เป็นประโยชน์ และสอดคล้อง กับเนื้อหา และ ประเด็นที่ตั้งไว้ ตั้งใจทำกิจกรรม ที่ได้รับ มอบหมายด้วย ความตั้งใจ	ตอบคำถามและ แสดงความ คิดเห็น อย่าง กระตือรือร้น ตั้งใจทำกิจกรรม ที่ได้รับ มอบหมาย	ตอบคำถามและ แสดงความ คิดเห็นในบาง ประเด็น ขาด ความชัดเจนใน การเสนอ ข้อคิดเห็น ตั้งใจ ทำกิจกรรมที่ ได้รับมอบหมาย ไม่ดีเท่าที่ควร	ไม่ตอบคำถาม ไม่แสดงความ คิดเห็นและไม่ทำ กิจกรรมตามที่ ได้รับมอบหมาย

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
โครงการเรียนรู้	เขียนรายชื่อกลุ่ม สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การ เรียนรู้ และ วิธีการศึกษา ค้นคว้าครบถ้วน สมบูรณ์ทุก ประเด็น ทำงาน เรียบร้อย สะอาด อ่านง่าย	เขียนรายชื่อกลุ่ม สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การ เรียนรู้ และ วิธีการศึกษา ค้นคว้าครบถ้วน สมบูรณ์ทุก ประเด็น	เขียนรายชื่อกลุ่ม สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การ เรียนรู้ และ วิธีการศึกษา ค้นคว้าไม่ ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามประเด็นที่ กำหนดให้	ไม่เขียนรายชื่อ กลุ่ม หรือสาระ การเรียนรู้ หรือ จุดประสงค์การ เรียนรู้ และ/หรือ วิธีการศึกษา ค้นคว้าอย่างใด อย่างหนึ่งหรือไม่ กรอกข้อมูล ตามที่กำหนด
แบบบันทึกการ นำเสนอรายงาน	กรอกข้อมูล ครบถ้วนทุกข้อ อธิบายเนื้อหาที่ ได้รับฟังอย่าง ชัดเจน เข้าใจง่าย ให้ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ต่อ การรายงาน เขียนด้วยลายมือ อ่านง่าย ทำงาน สะอาด เรียบร้อย	กรอกข้อมูล ครบถ้วนทุกข้อ อธิบายเนื้อหาที่ ได้รับฟังอย่าง ชัดเจน เข้าใจง่าย ให้ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ต่อ การรายงาน	กรอกข้อมูล ครบถ้วนทุกข้อ อธิบายเนื้อหาที่ ได้รับฟังยังไม่ ครบทุกประเด็น สามารถให้ ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ต่อ การรายงานได้ บางข้อ ทำงานไม่ เรียบร้อย มีรอย ลบหรือขีดฆ่า	กรอกข้อมูลไม่ ครบถ้วน ไม่ สามารถอธิบาย เนื้อหาที่รับฟังได้ ไม่สามารถ ให้ ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ต่อ การรายงาน ทำงานไม่ เรียบร้อย มีรอย ขีดฆ่า หรือลบ อย่างเลอะเทอะ

โครงการเรียนรู้เรื่อง .....

รายชื่อกลุ่ม

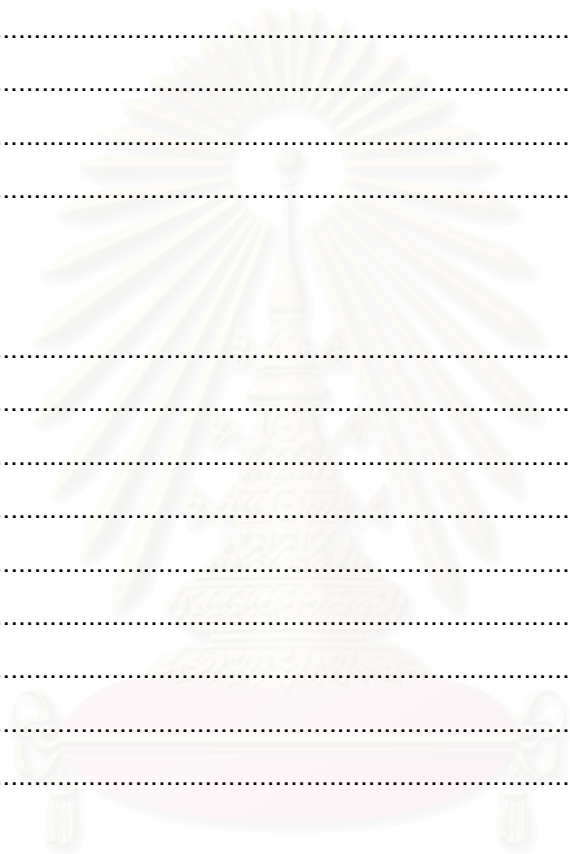
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

สาระการเรียนรู้

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

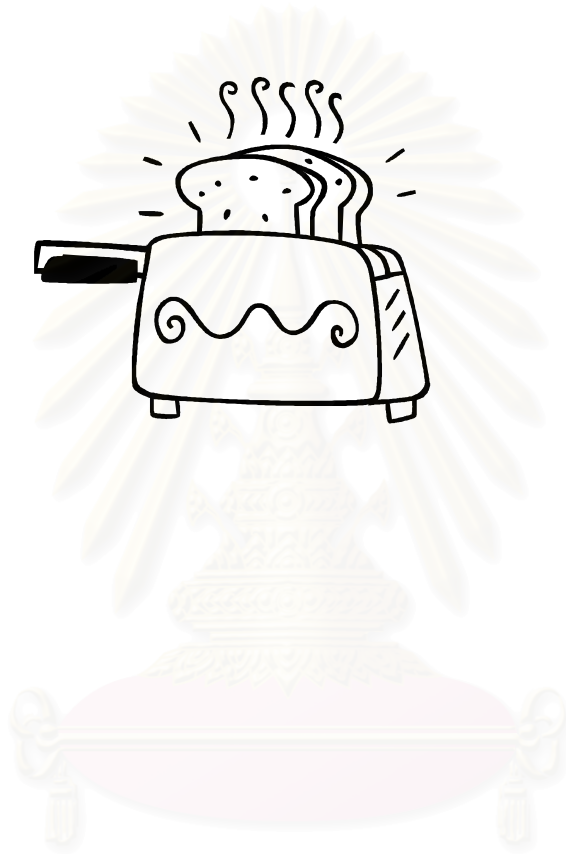
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการศึกษาค้นคว้า

- 1.....สถานที่.....เวลา.....
- 2.....สถานที่.....เวลา.....
- 3.....สถานที่.....เวลา.....
- 4.....สถานที่.....เวลา.....
- 5.....สถานที่.....เวลา.....



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย





ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ

สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

วิชา ท 32010 ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร(พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ตอนที่ 1) เวลา 1 คาบ

### สาระสำคัญ

พระสุริโยทัยเป็นวีรสตรีที่สำคัญผู้หนึ่งของไทย จากพระประวัติของพระองค์นอกจากจะแสดงว่าทรงเป็นวีรสตรีผู้กล้าหาญแล้ว ยังทรงเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีและกตัญญูต่อชาติและพระมหากษัตริย์อีกด้วย การศึกษาบทประพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับพระองค์อย่างเช่นบทประพันธ์ในโคลงภาพพระราชพงศาวดารนี้ นอกจากจะทำให้รู้เรื่องราวเสียวหนึ่งทางประวัติศาสตร์ไทยแล้ว ยังสามารถนำแนวคิดความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ความกตัญญูในฐานะข้าแผ่นดินคนหนึ่งมาปรับใช้เป็นข้อคิดแก่ตนเองได้ด้วย

### มาตรฐานการเรียนรู้

ท. ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจรรณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

### ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อเรื่อง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร สามารถอธิบายเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คำศัพท์ ศิลปะการประพันธ์ คุณค่าที่ได้จากเรื่องได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

### จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับที่มาของเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดารได้
2. อธิบายเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งได้
3. อธิบายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดารในตอนที่ย่านได้
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงภาพพระราชพงศาวดารในตอนที่ย่านได้
5. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนในประเด็นที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

## สาระการเรียนรู้

**ผู้แต่ง** พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

**ประวัติ** พระบาทสมเด็จพระปรมิหทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๙ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี พระบรมราชสมภพเมื่อวันอังคารที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๓๙๖ ทรงได้รับการศึกษาขั้นแรกจากสำนักพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุตรี กรมหลวงวรเสรฐสุดา พระเจ้าลูกเธอในรัชกาลที่ ๓ นอกจากนี้ ได้ทรงศึกษาภาษาอังกฤษ จากชาวต่างประเทศโดยตรง คือ นางแอนนา เดียวโนแวนส์ ครูสตรีชาวอังกฤษ เมื่อเสวยราชสมบัติแล้ว ได้ทรงศึกษากับครูชาวอังกฤษ ชื่อฟรานซิส ยอร์จ แพตเตอสัน ต่อมาก็ทรงพระอุตสาหะศึกษาด้วยพระองค์เองจนมีความรู้ภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน

ในด้านวิชารัฐศาสตร์ ราชประเพณีและโบราณคดีนั้น สมเด็จพระบรมชนกนาถเป็นผู้พระราชทานการฝึกสอนด้วยพระองค์เองตลอดมา

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวสวรรคต เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๑๑ เหล่าเสนาบดีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ พร้อมใจกันอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ฯ ขึ้นเถลิงราชสมบัติ เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๕ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

## โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

โคลงภาพพระราชพงศาวดารเกิดขึ้นโดยพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกเรื่องในพระราชพงศาวดารให้ช่างเขียนภาพและให้มีโคลงบอกเรื่องประกอบ

สำหรับโคลงภาพพระราชพงศาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้างนั้น เป็นโคลงสี่สุภาพ ประกอบภาพวาดเกี่ยวกับสมเด็จพระศรีสุริโยทัย พระมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ โดยมีเนื้อหาดังนี้

หลังจากที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสด็จขึ้นครองราชย์ได้ไม่นานนัก พระเจ้าหงสาวดี ตะเบ็งชะเวตี้ทราบข่าวการผลัดเปลี่ยนแผ่นดินใหม่ จึงคิดจะเข้ามาโจมตี เพราะคิดว่าทางกรุงศรีอยุธยาคงยังไม่ทันตั้งตัว และกองทัพคงไม่เข้มแข็งพอ พระเจ้าหงสาวดีตะเบ็งชะเวตี้ได้คุมกำลังพลประมาณ ๓แสนคน ยกเข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์

เมื่อเห็นพ่ายกองทัพใหญ่เข้ามา สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้ออกไปตั้งทัพรอข้าศึกที่ทุ่งกุ้เขาทองโดยมีพระราเมศวรและพระมหินทรราชิราชพระราชโอรสตามเสด็จไปในกองทัพ ด้วยความเป็นห่วงพระสวามีและรู้ว่าศึกครั้งนี้คงใหญ่หลวงนักเพราะทางฝ่ายพม่ามีกำลังมากกว่า สมเด็จพระศรีสุริโยทัยจึงปลอมพระองค์เป็นชาย พระเจ้าแปรแม่ทัพฝ่ายพม่าซึ่งตั้งค่ายอยู่ที่ทุ่งมะขาม

หย่องได้ล่อให้กองทัพของไทยเข้ามาในวงล้อมแล้วชุมนุมโจมตีจนกองทัพไทยแตกกระเจิงไม่เป็น ขบวน ในขณะที่เดียวกัน พระเจ้าแปรเห็นว่าการกำลังได้เปรียบ จึงไสช้างของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ อย่างกระชั้นชิด สมเด็จพระศรีสุริเยทศเห็นพระสวามีเสียที่แก่ข้าศึกเกรงว่าพระสวามีจะได้รับ อันตราย ด้วยพระน้ำทัยที่เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ และด้วยความรักจึงรีบไสช้างพระที่นั่งเข้าไปขวาง ศัตรูอย่างรวดเร็ว เป็นจังหวะเดียวกับที่พระเจ้าแปรใช้พระแสงของ้าวฟันถูกพระอังสะขาดสะพาย แล่งสิ้นพระชนม์บนคอช้าง พระรามศวรและพระมหินทรธาธิราชพระราชโอรสได้ฝ่าวงล้อมของ ทหารพม่าเข้าไป ช่วยกันนำพระศพของสมเด็จพระศรีสุริเยทศออกจากสนามรบกลับสู่พระนคร

## การจัดกระบวนการเรียนรู้

### ขั้นนำ

ครูเปิดเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง สุริโยทัย จากนั้นถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องราวในภาพยนตร์ แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน

### ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจิตร เกี่ยวกับที่มา ของเรื่องจากนั้นครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม
2. ครูแสดงพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบการบรรยายและซักถามเกี่ยวกับพระราชประวัติผู้แต่ง
3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามแถวที่นั่ง กลุ่มละ 5 คน ครูติดบัตรคำลำดับ เหตุการณ์พระราชประวัติบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละแถวส่งตัวแทน ออกมาเรียงลำดับพระราชประวัติให้ถูกต้อง กลุ่มที่เรียงลำดับได้ถูกต้องก่อน กลุ่มแรกจะได้รับดาว 2 ดวง
4. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในหนังสือเรียน ในโคลงบทที่ 1-3 ชิดเส้นใต้ คำศัพท์และหาความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรม จากนั้นครูเรียกถาม ความหมายของคำศัพท์ในเนื้อเรื่อง แล้วติดบัตรคำและความหมายบน กระดาน
5. ครูใช้เวลา 10 นาทีในการอ่านและแปลความหมายเรื่อง จากนั้นครูเรียกตอบ คำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
6. ครูติดภาพเหตุการณ์จากเนื้อเรื่องพระสุริโยทัยขาดคอช้างบนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละแถวส่งตัวแทนออกมาเรียงลำดับภาพให้ถูกต้องตาม เนื้อเรื่อง กลุ่มที่เรียงลำดับได้ถูกต้องก่อนจะได้รับดาว 2 ดวง

## สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนเกี่ยวกับที่มา ประวัติผู้แต่ง เนื้อเรื่อง คำศัพท์ และข้อคิดจากเรื่อง แล้วครูให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ครูสรุปจำนวนดาวที่นักเรียนได้รับในคาบเรียน กลุ่มที่ได้รับดาวมากที่สุดจะได้คะแนนพิเศษ 2 คะแนน

## สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

หนังสือเรียน

แถบบันทึกเสียง

พจนานุกรม

## การวัดและประเมินผล

- การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- การตอบคำถาม



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## เกณฑ์การประเมินแบบ RUBRICS

ระดับคะแนน สิ่งที่ประเมิน	4	3	2	1
การร่วมกิจกรรม ในชั้นเรียน	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในชั้น เรียนดีมาก ทำ กิจกรรมตามที่ครู กำหนดและตอบ คำถามในชั้น เรียนอย่างตั้งใจดี มาก	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในชั้น เรียนดี ทำ กิจกรรมตามที่ครู กำหนด พอสมควร ตอบ คำถามในชั้น เรียน	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในชั้น เรียนน้อย ทำ กิจกรรมตามที่ครู กำหนดบางอย่าง ตอบคำถามใน ชั้นเรียนบ้าง	นักเรียนไม่ให้ ความร่วมมือใน ชั้นเรียน ไม่ทำ กิจกรรมตามที่ครู กำหนด ไม่ตอบ คำถามในชั้น เรียน
การตอบคำถาม	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในการตอบ คำถามอย่าง กระตือรือร้น ตอบ คำถามตรงตาม ประเด็นที่ถาม และแสดงความ คิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ต่อการ เรียนการสอน	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในการตอบ คำถามอย่าง กระตือรือร้น ตอบ คำถามตรงตาม ประเด็นที่ถาม	นักเรียนให้ความ ร่วมมือในการตอบ คำถามพอสมควร ตอบคำถามไม่ตรง ตามประเด็นที่ถาม ในบางข้อ	นักเรียนไม่ให้ ความร่วมมือใน การตอบคำถาม หรือตอบคำถาม ต่างจากประเด็นที่ กำหนดให้ หรือ แก้งตอบไม่ตรง คำถาม

## ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิธรา จุฑารัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2524 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับ 1 ภาควิชามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547



สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย